

วารสารการบริหารนิติบุคคลและนวัตกรรมท้องถิ่น

Journal of Legal Entity Management and Local Innovation

กำหนดการเผยแพร่ ปีละ 6 ฉบับ

ฉบับที่ 1 มกราคม – กุมภาพันธ์ ฉบับที่ 2 มีนาคม – เมษายน ฉบับที่ 3 พฤษภาคม – มิถุนายน
ฉบับที่ 4 กรกฎาคม – สิงหาคม ฉบับที่ 5 กันยายน – ตุลาคม ฉบับที่ 6 พฤศจิกายน – ธันวาคม

วัตถุประสงค์

วารสารการบริหารนิติบุคคลและนวัตกรรมท้องถิ่น เดิมชื่อ "วารสารเสถภูมิวิชาการ" เป็นวารสารสำหรับการเผยแพร่ผลงานวิชาการและผลงานวิจัยทางสังคมศาสตร์ของคณาจารย์ นักวิชาการ นิสิต นักศึกษา ผู้สนใจทั่วไปและแขนงวิชาที่เกี่ยวข้องซึ่งเป็นผลงานในเชิงบูรณาการหลักการบริหารจัดการนิติบุคคล รัฐศาสตร์ รัฐประศาสนศาสตร์ นิติศาสตร์ การจัดการ สังคมวิทยา พัฒนาสังคม การศึกษา และสหวิทยาการทางสังคมศาสตร์ที่เชื่อมโยงหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา ตลอดจนบทวิเคราะห์ที่เสนอทางออกให้กับปัญหาที่อยู่ในความสนใจของสังคม โดยมีรูปแบบการตีพิมพ์ฉบับพิมพ์ ISSN (Print): 2630-0842 ตั้งแต่ปีที่ 1 ฉบับที่ 1: 2558 และได้เริ่มจัดทำในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ ISSN (Online): 2673-0928 ตั้งแต่ปีที่ 5 ฉบับที่ 1: 2562 เป็นต้นไป วารสารเสถภูมิวิชาการ จึงเปลี่ยนชื่อใหม่เป็น "วารสารการบริหารนิติบุคคลและนวัตกรรมท้องถิ่น ISSN (Print): 2697-6161 มีกำหนดเผยแพร่วารสารฉบับปกติ (Regular Issues) ปีละ 6 ฉบับ ตั้งแต่ปี 2563 เป็นต้นไป

บรรณาธิการ

ผศ.ดร.อนุวัต กระสังข์

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

กองบรรณาธิการ

รศ.ดร.สมาน งามสนิท

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

รศ.ดร.สัญญา เคนาภูมิ

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

ผศ.ดร.สมปอง สุวรรณภูมา

มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ

ผศ.ดร.สุรพงษ์ แสงเรณู

มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

ผศ.ดร.วันชัย สุขตาม

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

ผศ.ดร.อุทัย สติมัน

มหาวิทยาลัยสวนดุสิต

ผศ.ดร.สุวัฒน์ อินทรประไพ

มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

เลขานุการ: นางสาวณิชาภัทร เกิดฤทธิ์

ศิลปกรรม: นายสุรัช บุษยพิทักษ์, นายคมสัน จันทร์แจ้ง

สำนักงานวารสารการบริหารนิติบุคคลและนวัตกรรมท้องถิ่น

เครือข่ายส่งเสริมการวิจัยและนวัตกรรมทางสังคมศาสตร์

99/173 ม. 1 ตำบลลำไทร อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 13170

โทรศัพท์ : 08-2872-3538 e-mail: selaphum.academic@gmail.com

ผู้ทรงคุณวุฒิกลั่นกรองบทความ (Peer Review)

ศ.ดร.บุญทัน ดอกไธสง	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
รศ.ดร.ธงชัย สิงอุตม	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
รศ.ดร.ธัชชนันท์ อิศรเดช	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
รศ.ดร.ภักดี โพธิ์สิงห์	มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
รศ.ดร.รัตนะ ปัญญาภา	มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
รศ.ดร.วรกฤต เกื้อนช้าง	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
รศ.ดร.สมชัย ศรีนอก	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
รศ.ดร.สมาน งามสนิท	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
รศ.ดร.สัณญา เคนาภูมิ	มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
รศ.ดร.สุรินทร์ นียมางกูร	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
รศ.ดร.อภิวัฒน์ จันตะนี	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ผศ.ดร.ภัทรพล ใจเย็น	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ผศ.ดร.จิรายุ ททรัพย์สิน	มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์
ผศ.ดร.เต็มศักดิ์ ทองอินทร์	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ผศ.ดร.พิเชฐ ทั้งโต	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ผศ.ดร.วันชัย สุขตาม	มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์
ผศ.ดร.วาสิตา เกิดผล ประสบศักดิ์	มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
ผศ.ดร.วิษุกร นาครธน	มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา
ผศ.ดร.สมปอง สุวรรณภุมมา	มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ
ผศ.ดร.สิริวัฒน์ ศรีเครือดง	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ผศ.ดร.สุพรด บุญอ่อน	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ผศ.ดร.สุรพงษ์ แสงเรณู	มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด
ผศ.ดร.สุวัฒน์ อินทรประไพ	มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์
ผศ.ดร.อภิชาติ พานสุวรรณ	มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา
ผศ.ดร.อัจฉรา หล่อตระกูล	มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา
ผศ.ดร.อานนท์ เมธีวรฉัตร	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ผศ.ดร.อุทัย สติมัน	มหาวิทยาลัยสวนดุสิต
อ.ดร.จักรวาล สุขไมตรี	มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

บทบรรณาธิการ

วารสารการบริหารนิติบุคคลและนวัตกรรมท้องถิ่น ฉบับนี้เป็นวารสารปีที่ 6 ฉบับที่ 6 พฤศจิกายน-ธันวาคม 2563 กองบรรณาธิการได้พิจารณาบทความโดยเสนอบทความต่อคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิกลั่นกรอง (Peer Review) พิจารณาตรวจแก้ไขเพื่อความสมบูรณ์ของบทความก่อนการลงตีพิมพ์เพื่อคัดเลือกและกลั่นกรองบทความให้เกิดความสมบูรณ์และมีคุณภาพมากที่สุด เพื่อควรค่าแก่การตีพิมพ์เผยแพร่ และเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดทางวิชาการและเพื่อเป็นการพัฒนาศักยภาพทางด้านการสร้างสรรค์ผลงานทางวิชาการ

สำหรับเนื้อหาของวารสารฉบับนี้ถือได้ว่ามีความโดดเด่นที่เน้นกระบวนการวิจัยที่เข้มข้น ประกอบไปด้วยจำนวนบทความวิจัย 24 เรื่อง และบทความวิชาการ 1 เรื่อง โดยภาพรวมหลักเป็นการพัฒนาจากงานวิจัยที่ศึกษากรณีเฉพาะ (Case Study) ที่แต่ละบทความได้เน้นกระบวนการวิจัยเชิงลึกในหลายรูปแบบทั้งในรูปแบบของการสนทนากลุ่มการสอบถาม และการสัมภาษณ์ ประกอบกับบทความส่วนใหญ่แสดงถึงการทำงานร่วมกันของผู้มีพหุปัญญาในลักษณะทีมงาน ทำให้บทความมีความละเอียดรอบคอบถี่ถ้วน มีการวิเคราะห์ปัญหาและข้อเสนอแนะได้อย่างสมบูรณ์น่าสนใจ ขอขอบคุณคณาจารย์ นักศึกษา และผู้สนใจทั่วไปทุกท่านที่ให้ความสนใจร่วมส่งบทความเผยแพร่ในวารสารการบริหารนิติบุคคลและนวัตกรรมท้องถิ่น และขอขอบคุณกองบรรณาธิการผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาบทบรรณาธิการบทความทุกท่านมา ณ โอกาสนี้

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อนุวัต กระสังข์

บรรณาธิการ

สารบัญ (Content)

หน้า
(Page)

กองบรรณาธิการ (Editorial Board)

คณะกรรมการกลั่นกรองบทความ (Peer Reviewers)

บทบรรณาธิการ (Editorial)

แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ: เชียงราย	1
ขจรอรรถพล พงศ์วิริทธิ์ธร, สาลินี ชัยวัฒน์พร, ศิกาญจน์มณี ไชเออร์ส ภาคภูมิ ภัควิภาส, สุธีมนต์ ทรงศิริโรจน์	
ผลกระทบแรงงานข้ามชาติในเขตจังหวัดสุรินทร์	17
สิริพัฒน์ ลาภจิตร, จิรายุ ทรัพย์สิน, วันชัย สุขตาม	
พฤติกรรมการป้องกันโรคโควิด-2019 (COVID -2019) ของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด	37
จิราพร บาริศรี, กฤติญา สุขเพิ่ม, นภัสภรณ์ ภวภูตานนท์ ณ มหาสารคาม พิมพ์ศักดิ์ นิลผาย, ปิ่นบุญญา ลำมะนา	
แนวทางการพัฒนาประสิทธิภาพการนำนโยบายการออกโฉนดที่ดินโดยวิธีการเดิน สำรวจไปปฏิบัติ	47
วรารณ สอนจันทร์, กิจฐเขต ไกรवास, กฤษฎา นันทเพ็ชร ธีระภัทรา เอกผาชัยสวัสดิ์	
การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อยุทธศาสตร์แผนพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ ในจังหวัดระนอง	63
ภัทราวดี เอียดทอง	
ยุทธศาสตร์การพัฒนาการจัดการสิ่งแวดล้อมเพื่อการเยียวยาผู้ป่วยในโรงพยาบาล เฉพาะทางด้านโรคมะเร็งสังกัดกรมการแพทย์ในพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาค ตะวันออก	77
ปญา ทรพรานนท์	

สารบัญ (Content)

	หน้า (Page)
ความพร้อมในการนำนโยบายการจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์ในสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขตภาคเหนือตอนล่าง สถิรพร เขาวนชัย, อมรรัตน์ สารเลื่อนแก้ว	93
การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการตัดสินใจศึกษาต่อทางด้านภาษาจีนระหว่างมหาวิทยาลัยในประเทศไทยกับมหาวิทยาลัยในประเทศจีนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 แผนการเรียนภาษาอังกฤษ-ภาษาจีนโรงเรียนในพื้นที่จังหวัดปทุมธานี ยุภาพร นอกเมือง, 罗洵, สันติพงษ์ ทองดี	107
การศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูการศึกษาพิเศษเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษ เครือข่ายที่ 7 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ เสาวลักษณ์ รอดอุตม์, สถิรพร เขาวนชัย	121
ปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับการใช้เทคโนโลยีทางการเงินในการชำระภาษีอากรของสำนักงานศุลกากรตรวจสินค้าท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ ปณยตา นิลปัน, เมธรัตน์ จันทะนี	139
แนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 1 พองจันทร์ กลิ่นสุคนธ์, สาธิต ทรัพย์รวงทอง, สายทิพย์ ยะพู	153
การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวทางสะเต็มศึกษาเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ด้วยกระบวนการออกแบบเชิงวิศวกรรมเรื่องแสง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 วริษฐา สุริยวงศ์	171
ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อรถยนต์ยี่ห้อฮอนด้ารุ่นซีวิค ของผู้ใช้บริการในศูนย์กีฬาเฉลิมพระเกียรติ 84 พรรษา บางบอน กรุงเทพมหานคร ชนิกานต์ เอี่ยมสอาด, วิชากร เสงษ์ภูิกุล	185

สารบัญ (Content)

	หน้า (Page)
การพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ด้วยวิธีการสอนแบบวัฏจักรการสืบเสาะหาความรู้ (5Es) เกียรติศักดิ์ รักษาพล, ธนกร แยมประพาย	199
ประสิทธิภาพการให้บริการกองพัฒนานักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา จิตรกัญญา ปิมปา	213
การบริหารจัดการแรงงานต่างด้าวในภาคเกษตรกรรมตามแนวชายแดน ไทย-กัมพูชา จังหวัดสระแก้ว ตามมาตรา 64 แห่งพระราชกำหนด การบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว พุทธศักราช 2560 ชัชวาล ภูทอง, จักรชัย สือประเสริฐสิทธิ์, ลือชัย วงษ์ทอง	227
การพัฒนาความสามารถการแก้โจทย์ปัญหาคณิตศาสตร์ ของนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 5 ที่จัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค TGT ร่วมกับบาร์โมเดล (Bar Model) ศิริลักษณ์ ไซสงคราม, ศิริวรรณ วณิชพัฒน์วรชัย	245
บทบาทของสมาชิกชมรมจิตอาสาขอนแก่นในงานสุขภาวะชุมชนด้านสังคม เขตเทศบาลนครขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น เกศรินทร์ ผาสุก, ศิวัช ศรีโกคายกุล	259
การออกแบบสื่อการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะด้านภาษาอังกฤษสำหรับเด็ก ปฐมวัย นันทิยา น้อยจันทร์	273
ทัศนคติ ความไว้วางใจ และส่วนประสมการตลาดออนไลน์ต่อการตัดสินใจซื้อ สินค้าของกลุ่มผลิตภัณฑ์แปรรูปอาหารจากเนื้อสัตว์จังหวัดอุบลราชธานี ฐิติพร อุ้นใจ, วันวิสา มากดี	285
การพัฒนาหลักสูตรสำหรับครูเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการประดิษฐ์ดอกไม้ ใบตองเชิงเศรษฐกิจสร้างสรรค์ ของนักเรียน ชาญณรงค์ ศรีจันทร์, ชนสิทธิ์ สิทธิสูงเนิน	299

สารบัญ (Content)

	หน้า (Page)
การพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการ GPAS พรพรรณ ศรีหาวงศ์, ศิริวรรณ วณิชวัฒน์วรชัย, ปณัฏ นัจนฤตย์	315
Community-creative Economy Enterprises of Silk Weavers Using Natural Dyestuffs (Case Study of Surin Province, Thailand) Nutsurang Pukkalanun, Oranuch Nakchad, Kemarat Boonsit	331
Relationship of Local University on Intellectual Capital Transformation in Zhejiang, China Ran Li, Eksiri Niyomsilp	343
สื่อสังคมออนไลน์กับสุขภาพจิตวัยรุ่น: จุดแข็ง ข้อจำกัด และการติดสื่อสังคม ออนไลน์ เชาวลิต ศรีเสริม, ลักขณา ชอบเสียง	355
ภาคผนวก หลักเกณฑ์การเสนอบทความและคำแนะนำสำหรับผู้นิพนธ์	371

แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา
โรงเรียนเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ: เชียงราย
Development Guidelines of Transformational Leadership of the
School Administrator of Schools in Special Economic Zone: Chiang Rai

ขจรอรุณ พงศ์วิริทธิ์ธร* สาลินี ชัยวัฒนพร** ศิกัญจน์มณี ไชเออร์ส***

ภาคภูมิ ภักวิภาส**** สุธีมนต์ ทรงศิริโรจน์*****

Kajornatthapol Pongwirithon, Salinee Chaiwattanaporn, Sikarnmanee Syers,
Pakphum Pakvipas, Sutheemon Chongesiriroj

Received: June 5, 2020 Revised: July 2, 2020 Accepted: July 3, 2020

บทคัดย่อ (Abstract)

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารและแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ: เชียงราย กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ บุคลากรโรงเรียนอนุบาลเชียงใหม่ของ โรงเรียนเชียงใหม่ของวิทยาเขต โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 15 (เวียงเก่าแสนภูวิทยาประชา) และโรงเรียนเชียงใหม่แสนวิทยาเขต ผู้บริหาร ครู บุคลากรทางการศึกษาและคณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 50 ราย

* คณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยนอร์ทเทิร์น Faculty of Business Administration, Northern College, e-mail: tok2029@gmail.com

** ศูนย์ถ่ายทอดองค์ความรู้ ภูมิปัญญาและนวัตกรรมชุมชน Information Center of Knowledge Local Wisdom and Community Innovation

*** สำนักงานคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคม กิจการกระจายเสียง และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ ภาค 3 Office of National Broadcasting and Telecommunications Commission Region 3

**** คณะบริหารธุรกิจและศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา Faculty of Business Administration and Liberal Arts, Rajamangala University of Technology Lanna

***** คณะบริหารธุรกิจและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน วิทยาเขตขอนแก่น Faculty of Business Administration and Information Technology, Rajamangala University of Technology Isan, Khon Kaen Campus

กลุ่มตัวซึ่งทำการคัดเลือกโดยใช้วิธีการเลือกตัวอย่างแบบไม่ใช้ความน่าจะเป็น การสุ่มเลือกตัวอย่างโดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมี 2 ประเภท คือ แบบสอบถามแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาสร้างตามแนวคิดของบาสและอวอลิโอ (Bass and Avolio) ซึ่งค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาที่ได้มีค่าเท่ากับ 0.86 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าเฉลี่ยร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ: เชียงราย มีระดับการให้ความสำคัญต่อระดับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของบุคลากรโรงเรียนเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ: เชียงรายโดยรวม ให้ความสำคัญในระดับมาก ($\bar{X} = 4.85$, S.D. = 0.42) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านการคำนึงความเป็นปัจเจกบุคคล ($\bar{X} = 4.89$, S.D. = 0.46) ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ ($\bar{X} = 4.86$, S.D. = 0.34) และด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ ($\bar{X} = 4.85$, S.D. = 0.45) แนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ: เชียงราย ในแต่ละด้านได้ควรมุ่งเน้น 1.) ด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ ควรส่งเสริมสร้างความภาคภูมิใจและความมั่นใจในการทำงาน โดยเปิดโอกาสให้มีการเสนอปัญหาและให้แต่ละบุคคลได้มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น 2.) ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ ควรส่งเสริมสร้างเจตคติที่ดีในการทำงานโดยการสร้างความตระหนักให้บุคลากรทุกคนหน้าที่ที่รับผิดชอบ และสร้างแรงจูงใจในการทำงาน 3.) ด้านการกระตุ้นการใช้ปัญญา มุ่งเน้นการดูแลเอาใจใส่บุคลากรอย่างทั่วถึง การปฏิบัติงานของแต่ละบุคลากรได้รับผิดชอบตรงตามความสามารถ และ 4.) ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล ควรส่งเสริมให้มีการพัฒนาตนเองตามศักยภาพอยู่เสมอ

คำสำคัญ (Keywords): ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง; ผู้บริหารสถานศึกษา; เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ

Abstract

This research aims to study the transformational leadership of the administrators and the guidelines to develop the transformational leadership of the school administrators: the case study of Chiang Rai schools in special economic zone. In this research used 50 samples that consisted of the administrators, teachers, educational staff, and the educational institution committee of Chiang Khong Kindergarten, Chiang Khong Wittayakhom School, Rat Prachanukhro 15 School (Wiang

Kao Saenphu Wittaya Prasart), and Chiang Saen Wittayakhom School. The sample selected by using the non-probability sampling method and randomly selected the sample using purposive sampling method. Because the information on the school management is important, then the administrators and the school staff should voluntarily in providing the information. The instruments used in this research consisted of 2 types, which were the questionnaires and the interviewing about the transformational leadership of the school administrators that based on the concept of Bass and Avolio with the alpha coefficient at 0.86. The statistics used for data analysis were percentage, arithmetic mean, standard deviation, and content analysis. The results of the research on the transformational leadership of the school administrators: the case study of Chiang Rai school in special economic zone showed that the level of importance to the level of transformational leadership of the school staff at the case study of Chiang Rai school in special economic zone in overall was at a high level of importance ($\bar{x} = 4.85$, S.D. =0.42). When considered each aspect, it was found that the individualized consideration ($\bar{x} = 4.89$, S.D. =0.46), inspiration motivation ($\bar{x} = 4.86$, S.D. =0.34), and idealized influence ($\bar{x} = 4.85$, S.D. =0.45) were at a high level of importance in descending order. The guidelines for the development of transformational leadership of the school administrators of the case study of Chiang Rai school in special economic zone should focus each aspect as follows: 1. Idealized influence aspect should encourage the pride and confidence in working by giving the opportunity to present about the problem and allow each person to take part in the discussion. 2. Inspiration motivation aspect should promote the good attitude in working by raising the awareness to all staff and create the work motivation. 3. Intellectual stimulation aspect should focus on caring for all staff and assign the jobs to each staff based on their abilities. And 4. Individualized consideration aspect should always urge all staff for their self-development according to their potentiality.

Keywords: Transformational Leadership; School Administrator; Special Economic Zone

บทนำ (Introduction)

ปัจจุบันเป็นยุคการเปลี่ยนแปลงสังคมแห่งการเรียนรู้ไร้พรมแดน โดยมีระบบเทคโนโลยีสารสนเทศหรือเครือข่ายคอมพิวเตอร์รวมทั้งระบบการสื่อสารที่ทันสมัยในรูปแบบต่าง ๆ เป็นตัวเร่งผลักดันให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในทุกส่วนของสังคมโลกทางด้านเศรษฐกิจ การเกิดระบบการผลิตจากทรัพยากรเป็นการใช้องค์ความรู้มาเป็นฐานการผลิตภายใต้ระบบเศรษฐกิจฐานความรู้ที่อาศัยความรู้ ความสามารถของทรัพยากรบุคคลเป็นหลักในการผลิตนวัตกรรมและบริการใหม่ ๆ เพื่อขีดความสามารถของการแข่งขันองค์กรใดที่มีทรัพยากรบุคคลที่มีความรู้ความสามารถมากกว่าย่อมได้เปรียบในการแข่งขัน การเปลี่ยนแปลงเป็นกระบวนการหนึ่งที่จะนำพาองค์กรทั้งภาครัฐและเอกชนจากสภาพปัจจุบันไปสู่สถานะในอนาคตตามที่ต้องการซึ่งจะต้องเผชิญกับปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ มากมาย ดังนั้นภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงจะต้องอาศัยความเป็นผู้นำที่จะแสดงให้เห็นถึงวิธีการใช้อำนาจในตัวของผู้นำเองให้เกิดการทำงานร่วมกันตามวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่กำหนด (Roger Gill, Niall Levine and Douglas C. P., 1998) ซึ่งการที่จะทำให้องค์กรสามารถรับมือกับการเปลี่ยนแปลงที่อาจจะเกิดขึ้นได้ เมื่อใดที่แต่ละองค์กรมีการดำเนินการเพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพการปฏิบัติงานไม่ว่าจะก่อให้เกิดผลกระทบกับบุคคล วิถีชีวิตหรือวัฒนธรรมทั้งในวงแคบหรือกว้างย่อมแสดงว่าการเปลี่ยนแปลงได้เกิดขึ้นแล้วในหน่วยงานต่าง ๆ โดยเฉพาะในเขตจังหวัดเชียงรายเป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษ ได้มีแผนการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ โดยมีวัตถุประสงค์สำคัญให้เกิดการกระจายความเจริญสู่ภูมิภาคโดยใช้โอกาสจากอาเซียน ลดความเหลื่อมล้ำทางรายได้ ยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนและเสริมสร้างความมั่นคงในพื้นที่บริเวณชายแดน รวมทั้งเพิ่มความสามารถในการแข่งขันและการเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้าน เพื่อให้เกิดการมีประสิทธิภาพของทุนมนุษย์ ทุนทางสังคม ทุนทางการศึกษาและทรัพยากรธรรมชาติด้านต่าง ๆ ที่ส่งผลต่อความสำเร็จของโครงการและการเปลี่ยนแปลงในอนาคต ดังนั้นมีการเปลี่ยนในระบบการศึกษา โดยมีพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพุทธศักราช 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 ในหมวดที่ 4 มาตรา 24 ข้อ 4 ได้บัญญัติไว้ว่า การจัดการเรียนรู้ให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการจัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่าง ๆ ได้อย่างสัดส่วนสมดุลกันรวมทั้งปลูกฝังคุณธรรมค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชาและข้อ 6 บัญญัติไว้ว่าการจัดการเรียนรู้เกิดขึ้นได้ตลอดเวลา ทุกสถานที่ มีการประสานความรู้ร่วมมือกับบิดามารดา ผู้ปกครองและบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ (National education Act. B.E. 2545, 2002) และจากภารกิจหลักของโรงเรียนที่ระบุในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพุทธศักราช 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 ว่าโรงเรียนต้อง

จัดการศึกษาให้สอดคล้องกับหลักการให้การศึกษาเพื่อประโยชน์ต่อผู้เรียน และสังคมให้บรรลุความมุ่งหมายกำหนดสถานศึกษาต้องจัดให้มีการปฏิรูปการเรียนรู้ตามหลักการและแนวทางที่กำหนดไว้ (Runcharoen, Teera, 2007) ซึ่งต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในส่วนของสถานศึกษานั้นผู้ที่มีบทบาทสำคัญอย่างยิ่ง คือ ผู้บริหารสถานศึกษาซึ่งเป็นกุญแจสำคัญในการไขไปสู่ความมีประสิทธิภาพของการจัดการศึกษาแต่ผู้บริหารสถานศึกษาไม่อาจทำงานได้ทุกอย่างให้สัมฤทธิ์ผลได้โดยลำพังเพียงคนเดียวจำเป็นต้องอาศัยเพื่อนร่วมงาน กระบวนการและภาวะผู้นำผู้บริหารสถานศึกษาจึงต้องมีทักษะในการนำคนและแรงจูงใจให้ผู้ร่วมงานทุกคนร่วมมือร่วมใจกันปฏิบัติภารกิจที่รับผิดชอบให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดีอยู่เสมอ กระบวนการที่ผู้บริหารสามารถใช้อิทธิพลให้บุคคลหรือกลุ่มคนปฏิบัติงานได้สำเร็จตามเป้าหมายนั้นเรียกว่า “ภาวะผู้นำ” (Leadership) ภาวะผู้นำจึงเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีความสำคัญยิ่งในการบริหารงานในโรงเรียน ซึ่งผู้บริหารต้องรับผิดชอบต่อทุกงานให้บรรลุสำเร็จตามจุดหมายจึงจำเป็นต้องมีภาวะผู้นำเพื่อให้สามารถบริหารงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและได้มีการศึกษาวิจัยกันมาเป็นระยะเวลานาน จนทำให้เกิดแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวกับภาวะผู้นำมากมาย ซึ่งภาวะผู้นำที่มีความสอดคล้องกับสภาพปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลงและการแข่งขันกันสูง ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง ผู้นำที่มีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงสามารถทำให้ประสิทธิภาพและประสิทธิผลของงานในองค์กรสูงขึ้นได้ ในทศวรรษที่ผ่านมาการศึกษาแนวคิดทฤษฎีและงานศึกษาเกี่ยวกับภาวะผู้นำที่มีประสิทธิภาพมีจำนวนมาก แต่มีแนวคิดหนึ่งที่ได้รับการยอมรับและกล่าวถึงกันมาก คือ ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง (Transformational Leadership) พบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงนี้มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลขององค์กร ผลการปฏิบัติงานทั้งของกลุ่ม และของผู้ใต้บังคับบัญชา เจตคติต่อการทำงาน ความพึงพอใจในการทำงานความผูกพันต่อองค์กร พฤติกรรมความเป็นพลเมืองดี รวมถึงการพัฒนาบุคลากรในองค์กร และสามารถสอดคล้องกับแนวคิดเกี่ยวกับสภาวะผู้นำที่จำเป็นสำหรับสังคมไทยที่ต้องได้รับการพัฒนาจากภาวะวิกฤตก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงและช่วยพัฒนาสังคมได้ โดยการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ได้มีการพัฒนาผู้นำและกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยหลักสูตรในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาทรัพยากรบุคคลในด้านวิชาชีพและเศรษฐกิจในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษให้มีคุณภาพและแลกเปลี่ยนเรียนรู้เป็นโรงเรียนจากจังหวัดตากและจังหวัดเชียงราย เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานมีภารกิจเกี่ยวกับการจัดและการส่งเสริมการศึกษาขั้นพื้นฐาน (Office of the Basic Education Commission, Ministry of Education, 2017) ดังนั้นภาวะ

ผู้นำการเปลี่ยนแปลงจึงได้รับการมองว่าเป็นกระบวนการที่เป็นองค์รวมและเกี่ยวข้องกับการดำเนินการของผู้นำในระดับต่าง ๆ ในองค์กร

จากบริบทข้างต้นทำให้คณะผู้วิจัยมีความสนใจที่การนำแนวคิดภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงเพื่อนำมาเป็นแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำโรงเรียนเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ: เชียงราย เพื่อให้เกิดผลการปฏิบัติงานของบุคลากรในองค์กรที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ความพึงพอใจในการทำงาน ความผูกพันต่อองค์กรสามารถใช้ข้อมูลในการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารให้เกิดประโยชน์ต่อการบริหารจัดการมากยิ่งขึ้น รวมถึงการพัฒนาบุคลากรในองค์กรต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย (Research Objective)

เพื่อศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาและแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ: เชียงราย

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

1. รูปแบบการวิจัย

รูปแบบการวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงผสม (Mix Research) รูปแบบการวิจัยนี้เป็นการวิจัยผสมผสาน ได้แก่เชิงปริมาณ (Quantitative Research) และเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยได้ทบทวนแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ซึ่งสรุปได้ดังนี้ 1. ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง หมายถึง บุคคลที่ใช้การปฏิสัมพันธ์กับผู้ร่วมงานในการสร้างความร่วมมือ สร้างแรงจูงใจให้สูงขึ้น จนส่งผลให้ผู้ร่วมงานรู้สึกอยากเปลี่ยนแปลงและยอมรับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น เป็นรูปแบบพฤติกรรมผู้นำ ที่มีความสามารถใช้คุณลักษณะที่สำคัญของตนในการบริหารงานให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายขององค์กร ซึ่งมีพฤติกรรมภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของบุคลากรโรงเรียนเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ: เชียงราย ประกอบด้วย 1) ด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ 2) ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ 3) ด้านการกระตุ้นทางปัญญา 4) ด้านการคำนึงความเป็นปัจเจกบุคคล ดังนี้ 1.1) การมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ หมายถึง ระดับพฤติกรรมที่ผู้นำแสดงให้เห็นในการจัดการว่าสามารถทำให้ผู้ร่วมงานเกิดการยอมรับ เชื่อมั่นศรัทธา ภาคภูมิใจและไว้วางใจ ในความสามารถของผู้นำ เกิดความยินดีที่จะทุ่มเทการปฏิบัติงานตามภารกิจ โดยผู้นำจะมีการประพฤติตน เพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ผู้อื่น และเสียสละเพื่อกลุ่มมีความทุ่มเท สามารถควบคุมอารมณ์ตนเอง เห็นคุณค่าในตนเอง และมีศีลธรรม จริยธรรม 1.2) การสร้างแรงบันดาลใจ หมายถึง ระดับพฤติกรรมที่ผู้นำแสดงให้เห็นถึงการจัดการ ว่าสามารถทำให้ผู้ร่วมงานเกิดแรงจูงใจภายใน อุทิศตนเพื่อกลุ่ม มีการศึกษามาตรฐานในการ

ทำงานสูงและเชื่อมั่นว่าจะบรรลุเป้าหมาย มีความตั้งใจแน่วแน่ในการทำงานโดยผู้นำให้กำลังใจผู้ร่วมงาน มีการสร้างเจตคติที่ดีและการคิดในแง่บวก 1.3) การกระตุ้นทางปัญญา หมายถึง ระดับพฤติกรรมที่ผู้นำแสดงให้เห็นในการจัดการ หรือการทำงานที่เป็นกระบวนการกระตุ้นผู้ร่วมงานให้เห็นวิธีการ หรือแนวทางใหม่ในการแก้ปัญหา มีการพิจารณาปรับปรุงวิธีการทำงาน ส่งเสริมให้ผู้ร่วมงานแสดงความคิดเห็น มองปัญหาในแง่มุมต่าง ๆ มีการวิเคราะห์ปัญหาโดยใช้เหตุผลและข้อมูลหลักฐาน มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ โดยผู้นำจะมีคุณลักษณะสำคัญในด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ 1.4) การคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล หมายถึง ระดับพฤติกรรมที่ผู้นำแสดงให้เห็นในการจัดการว่าได้คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลติดต่อสื่อสารแบบสองทางเป็นรายบุคคล เป็นพี่เลี้ยงสอน และให้คำแนะนำส่งเสริมพัฒนาผู้ร่วมงานให้พัฒนาตนเอง ผู้นำกระจายอำนาจโดยมอบหมายงานให้ผู้ร่วมงานอย่างเหมาะสม และ 2.) ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง บุคลากรวิชาชีพที่รับผิดชอบการบริหารสถานศึกษา แต่ละแห่งของรัฐและเอกชน ได้แก่ ผู้อำนวยการสถานศึกษา ที่มีในสถานศึกษาและหน่วยงานการศึกษาตามประกาศกระทรวง

2. กลุ่มเป้าหมาย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง คือ โรงเรียนเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ: เชียงราย ได้แก่ โรงเรียนอนุบาลเชียงของ โรงเรียนเชียงของวิทยาคม โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 15 (เวียงเก่า แสนภูวิทยาประสาท) และโรงเรียนเชียงแสนวิทยาคม โดยเป็นบุคลากรประกอบด้วย ผู้บริหาร ครู บุคลากรทางการศึกษาและคณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 50 ราย โดยการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการเลือกตัวอย่างแบบไม่ใช้ความน่าจะเป็น (Nonprobability Sampling) การสุ่มเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เนื่องจากข้อมูลในการให้ข้อมูลมีความสำคัญและสนใจในการให้ข้อมูลของงานวิจัย (Kanlaya Vanichbuncha, 2015)

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัยให้ใช้แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือในการวิจัย ซึ่งเป็นลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการแบบตัวเลือก แบ่งออกได้เป็น 2 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยเป็นแบบสอบถามแบบให้เลือกเพียงคำตอบเดียว โดยเป็นแบบสอบถามแบบตัวเลือก ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษาสูงสุด ตำแหน่งหน้าที่และประสบการณ์ในการทำงาน และตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา แบบสอบถามแบบมาตราส่วนเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาประกอบด้วย 1) การมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ 2) การสร้างแรงบันดาลใจ 3) การกระตุ้นทางปัญญา และ 4) การคำนึง

ความเป็นปัจเจกบุคคล ซึ่งใช้แบบมาตราส่วนประมาณค่า 6 ระดับ คือ ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด 6 คะแนน จนไปถึงภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับน้อยที่สุด ระดับคะแนน 1 และแปลความตามหลักการแบ่งอันตรภาคชั้น ดังนี้ค่าเฉลี่ย 5.18 – 6.00 แสดงว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด จนไปถึงมีค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.83 แสดงว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับน้อยที่สุด โดยการทดสอบหาค่าความเที่ยงตรงและการทดสอบหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ผลของค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาที่ได้มีค่าเท่ากับ 0.86 ส่วนแบบสัมภาษณ์การวิจัยผู้วิจัยได้สร้างขึ้นจากการนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามและปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษามาสร้างเป็นคำถามเพื่อหาแนวทางในการพัฒนา โดยผู้ให้สัมภาษณ์มีจำนวน 5 คน คือ ผู้บริหารสถานศึกษา 1 คน รองผู้อำนวยการสถานศึกษา 2 คน หัวหน้างานวิชาการ 1 คน ครูผู้สอน 1 คน (Pan,L., Zhang, M., Gursoy, D., & Lu,L., 2017)

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปตามวิธีการดำเนินการวิจัยและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่กำหนดไว้ ผู้วิจัยจึงได้กำหนดขั้นตอนการดำเนินการวิจัยดังต่อไปนี้ 1.) ขั้นตอนการศึกษาแนวความคิด ทฤษฎี ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาและการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา จากแหล่งข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Source) เช่น เอกสารตำรา ข้อมูล สถิติ การวิจัยขององค์กรต่าง ๆ เพื่อให้ผู้วิจัยได้รับความรู้พื้นฐานในการวิจัย และเป็นพื้นฐานในการพัฒนากรอบแนวความคิดในการวิจัยซึ่งการศึกษาวิเคราะห์แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้ 1.1) วิเคราะห์หลักการแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยทั้งในและต่างประเทศที่ได้จากการศึกษาเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา แล้วจัดทำเป็นข้อสรุป 1.2) นำข้อสรุปที่ได้จากการวิเคราะห์มาสังเคราะห์ (Content Synthesis) เป็นความรู้ที่เกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการกรอบแนวความคิดในการวิจัย 2.) ขั้นตอนการกำหนดกรอบแนวความคิดในการวิจัย ซึ่งการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งเน้นที่จะทดสอบว่าเมื่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาของบุคลากรโรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย ผู้บริหาร ครู บุคลากรทางการศึกษา และคณะกรรมการสถานศึกษาอยู่ในระดับใด และแนวทางพัฒนาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร โรงเรียนกลุ่มตัวอย่างเป็นแบบพหุวิธี 3.) ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือวิจัย ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือแบบสอบถามจากการสังเคราะห์และพัฒนาข้อคำถามจากการแนวคิด ทฤษฎี และการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งการทดสอบคุณภาพของเครื่องมือการวิจัย ผู้วิจัยได้ทำการ

ทดสอบหาค่าความเที่ยงตรง (Validity) และการทดสอบหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) หรือความสอดคล้องภายในด้วยสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Alpha Cronbach Coefficient) 4.) ขั้นตอนการรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถาม (Questionnaire) กับบุคลากรโรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย ผู้บริหาร ครู บุคลากรทางการศึกษา และคณะกรรมการสถานศึกษา จำนวนทั้งหมด 50 ราย เพื่อศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา และนำข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมข้อมูลมาวิเคราะห์ทางสถิติ โดยใช้การวิเคราะห์ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาที่แท้จริงโดยทั่วไปของสถาบันการศึกษา เพื่อนำข้อมูลมาประกอบการสรุปผลและอภิปรายผลการวิจัยต่อไป 5.) ขั้นตอนการสรุปผล และอภิปรายผลการวิจัย เป็นขั้นตอนที่ผู้วิจัยสรุปและอธิบายเนื้อหาสาระสำคัญให้มีความครอบคลุมถึงวัตถุประสงค์ คำถาม และสมมติฐานในการวิจัยที่ผู้วิจัยได้กำหนดไว้ และ 6.) ขั้นตอนการนำเสนอผลการวิจัยที่ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ สรุปผล และอภิปรายผลการวิจัย

5. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

คณะผู้วิจัยได้ดำเนินการกำหนดสถิติที่มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับข้อมูลทางสถิติเพื่อตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล มีดังนี้ 1.) การวิเคราะห์ข้อมูลสถิติพื้นฐานการวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนา โดยนำมาใช้เพื่อการอธิบายถึงคุณสมบัติหรือลักษณะของการแจกแจงข้อมูลตัวแปร โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป สำหรับกำหนดการวัดเป็น 1.1) การหาค่าเฉลี่ยร้อยละ 1.2) ค่าเฉลี่ย และ 1.3) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ 2.) การวิเคราะห์แนวทางพัฒนาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารจะใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ผลการวิจัย (Research Results)

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามการวิจัยนี้ จำนวน 50 คน พบว่า เป็นเพศหญิง จำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 68.00 และเพศชาย จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 32.50 มีอายุ 41 – 50 ปี จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 54.00 อายุ 30 -40 ปี จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 40.00 และน้อยกว่า 30 ปี จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 6.00 สถานภาพสมรส จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 54.00 หม้าย หย่า แยกกันอยู่ จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 28.00 และโสด จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 18.00 ระดับการศึกษาสูงสุดปริญญาตรี และปริญญาโทที่มีจำนวนเท่ากัน จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 42.00 ต่ำปริญญาตรี จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 12.00 และปริญญาเอก จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 4.00 มีตำแหน่งหน้าที่เป็นบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 22 คน คิด

เป็นร้อยละ 44.00 ครู จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 26.00 คณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 18.00 และผู้บริหาร จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 12.00 ประสบการณ์ในการทำงาน 0 – 10 ปี จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 42.00 ประสบการณ์ในการทำงาน 21 – 30 ปี จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 34.00 ประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า 30 ปี จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 14.00 และประสบการณ์ในการทำงาน 11 – 20 ปี จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 10.00

ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ: เชียงราย พบว่า ระดับการให้ความสำคัญต่อระดับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของบุคลากรโรงเรียนเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ: เชียงราย โดยรวม ให้ความสำคัญในระดับมาก ($\bar{X} = 4.85$, S.D. =0.42) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านการคำนึงความเป็นปัจเจกบุคคล ($\bar{X} = 4.89$, S.D. =0.46) ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ ($\bar{X} = 4.86$, S.D. =0.34) ด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ ($\bar{X} = 4.85$, S.D. =0.45) และด้านการกระตุ้นทางปัญญา ($\bar{X} = 4.79$, S.D. =0.46) ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ยระดับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของบุคลากรโรงเรียนเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ: เชียงราย โดยภาพรวม

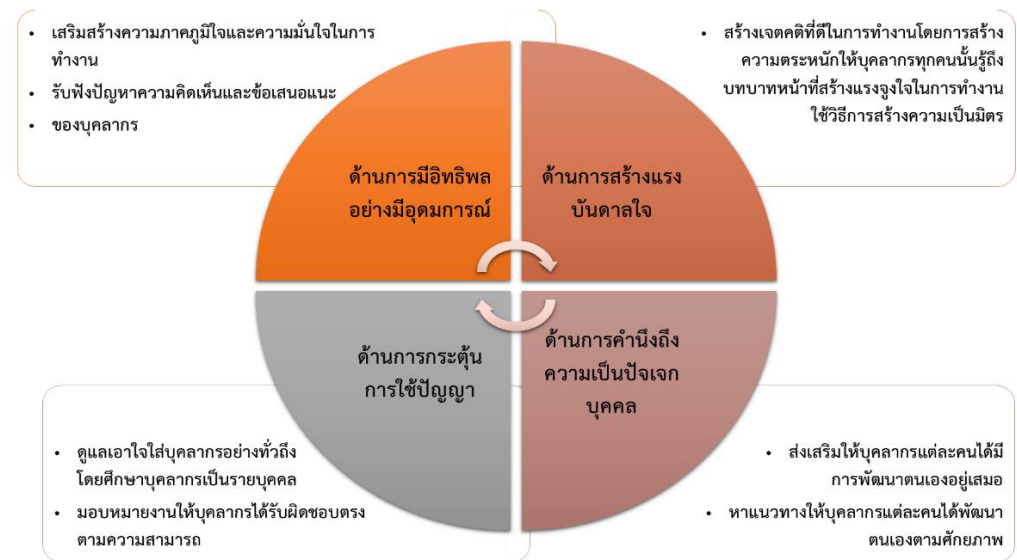
ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของบุคลากร โรงเรียนเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ: เชียงราย	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	S.D.	แปลผล
1. ด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์	4.85	0.45	ระดับมาก
2. ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ	4.86	0.34	ระดับมาก
3. ด้านการกระตุ้นทางปัญญา	4.79	0.46	ระดับมาก
4. ด้านการคำนึงความเป็นปัจเจกบุคคล	4.89	0.46	ระดับมาก
รวม	4.85	0.42	ระดับมาก

เมื่อพิจารณาในแต่ด้านของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร ได้ดังนี้ 1.) ด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ พบว่า ด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ให้ความสำคัญในระดับมาก ($\bar{X} = 4.85$, S.D. =0.45) เมื่อพิจารณารายข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากสามลำดับแรก ได้แก่ สร้างความมั่นใจให้กับบุคลากรว่าจะเอาชนะปัญหา ต่าง ๆ ได้ ($\bar{X} = 5.64$, S.D. =0.86) แสดงให้เห็นถึงความมุ่งมั่นในอุดมการณ์ต่อการทำงาน ($\bar{X} = 5.46$, S.D. =0.68) และผู้ชี้แจงวัตถุประสงค์ในการทำงานให้บุคลากรได้รับทราบอย่างชัดเจน ($\bar{X} = 5.39$, S.D. = 0.60) 2.) ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ พบว่า ด้านการสร้างแรงบันดาลใจให้ความสำคัญในระดับมาก ($\bar{X} = 4.86$, S.D. =0.34) เมื่อพิจารณาราย

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากสามลำดับแรก ได้แก่ ผู้มีความเชื่อมั่นและภาคภูมิใจในงานที่ทำ ($\bar{X} = 5.06$, S.D. = 0.68) สร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 5.46$, S.D. = 0.67) และมีการระดมความคิดเห็นร่วมกันในการวางแผนการทำงาน ($\bar{X} = 5.20$, S.D. = 1.12) 3.) ด้านการกระตุ้นทางปัญญา พบว่า ด้านการกระตุ้นทางปัญญาให้ความสำคัญในระดับมาก ($\bar{X} = 4.79$, S.D. = 0.46) เมื่อพิจารณารายข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากสามลำดับแรก ได้แก่ ส่งเสริมให้บุคลากรให้ระบุปัญหาโดยอาศัยข้อมูลและหลักฐานต่างอย่างมีเหตุผล ($\bar{X} = 5.46$, S.D. = 0.69) ผู้สนับสนุนให้บุคลากรหาแนวทางการแก้ปัญหาที่หลากหลาย ($\bar{X} = 5.20$, S.D. = 1.21) มีความคิดและแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ ($\bar{X} = 5.12$, S.D. = 1.43) 4.) ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล พบว่า ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคลให้ความสำคัญในระดับค่อนข้างมาก ($\bar{X} = 4.89$, S.D. = 0.45) เมื่อพิจารณารายข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากสามลำดับแรก ได้แก่ ให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ต่อความก้าวหน้าของบุคลากร ($\bar{X} = 5.46$, S.D. = 0.12) ปฏิบัติต่อบุคลากรโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ($\bar{X} = 5.42$, S.D. = 0.45) ผู้เข้าใจความแตกต่างระหว่างบุคคล ($\bar{X} = 5.38$, S.D. = 0.61) รับฟังความคิดเห็นของบุคลากรอย่างตั้งใจและเป็นกลาง ($\bar{X} = 5.38$, S.D. = 0.66)

การวิเคราะห์แนวทางพัฒนาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ: เชียงราย จากแบบสัมภาษณ์ ซึ่งเป็นการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างการวิจัยทั้ง 5 คน ซึ่งได้ใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) โดยวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารรายด้าน ดังนี้ 1.) ด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ ควรมุ่ง เสริมสร้างความภาคภูมิใจและความมั่นใจในการทำงาน โดยชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของงานที่ได้รับมอบหมาย และรับฟังปัญหาความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของบุคลากร โดยเปิดโอกาสให้มีการเสนอปัญหาที่แต่ละคนเผชิญและหาพื้นที่ให้แต่ละคนได้แสดงความคิดเห็นออกมา อาจจะเป็นการเขียนบรรยาย ทั้งนี้เราจะไม่จำกัดความคิดของแต่ละบุคคล 2.) ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ มุ่งเน้นสร้างเจตคติที่ดีในการทำงานโดยการสร้างความตระหนักให้บุคลากรทุกคนนั้นรู้ถึงบทบาทหน้าที่และความสำคัญในหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย และสร้างแรงจูงใจในการทำงาน ใช้วิธีการสร้างความเป็นมิตรหรือให้คำชมเชยเพื่อเป็นการกระตุ้นให้บุคลากรทำอย่างเต็มที่เต็มความสามารถ 3.) ด้านการกระตุ้นการใช้ปัญญา มุ่งพัฒนา การดูแลเอาใจใส่บุคลากรอย่างทั่วถึงโดยศึกษาบุคลากรเป็นรายบุคคล และมอบหมายงานให้บุคลากรได้รับผิดชอบตรงตามความสามารถและให้ได้รับผิดชอบงานในตำแหน่งที่สูงขึ้น 4.) ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล มุ่งเน้นส่งเสริมให้บุคลากรแต่ละคนได้มีการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ เช่น ให้ศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น และหาแนวทางให้บุคลากรแต่ละคนได้พัฒนาตนเองตามศักยภาพ เช่น ให้เข้ารับการอบรมหรือการศึกษาดูงาน

การวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารที่สามารถนำมาวิเคราะห์เป็นรูปแบบจากการวิเคราะห์เชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 รูปแบบแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ: เชียงราย มีประเด็นที่สามารถมาอภิปรายผลได้ 2 ประเด็นดังนี้ 1.) ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ: เชียงราย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานของการวิจัยที่ตั้งไว้ว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ: เชียงราย อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากเหตุผล 3 ประการ คือ ประการแรกผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถในการทำให้ผู้ใต้บังคับบัญชารู้สึกภาคภูมิใจ ยอมรับ ศรัทธา ไว้วางใจอยากยึดถือเป็นแบบอย่าง มีความสามารถในการมองการณ์ไกล มีวิสัยทัศน์และถ่ายทอดวิสัยทัศน์ไปยังผู้ร่วมงานให้มุ่งมั่น ทুমเท ปฏิบัติงานจนบรรลุเป้าหมายต่าง ๆ ได้ ซึ่งผู้บริหารอาจใช้คำพูดให้กำลังใจกระตุ้นโน้มน้าวจิตใจให้บุคลากรเกิดความกระตือรือร้นในการทำงาน เกิดความเชื่อมั่นและภาคภูมิใจในการทำงาน ยอมเปลี่ยนแปลงจากการทำงานเพื่อตนเองมาเป็นเพื่อประโยชน์ของส่วนรวมและประการที่สามส่งเสริมและแสวงหาแนวทางให้ผู้ใต้บังคับบัญชาได้พัฒนาตนเองตามศักยภาพของแต่ละบุคคล ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Jung ,

Dong I., Chee Chow, and Anne Wu., (2003) ได้ดำเนินการวิจัยเรื่องบทบาทของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงในการเพิ่มขีดความสามารถนวัตกรรมในองค์กร จากการสำรวจและรวบรวมข้อมูลจากบริษัทในประเทศไทยได้หวั่น จำนวน 32 บริษัท พบว่า บทบาทของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงในการเพิ่มขีดความสามารถนวัตกรรมในองค์กรมีความสัมพันธ์กันโดยตรงในเชิงบวก ทั้งการมอบอำนาจและการสนับสนุนในการเพิ่มขีดความสามารถนวัตกรรมในองค์กรอย่างมีนัยสำคัญกับองค์กร โดยสอดคล้องกับงานวิจัย Felton S.L., (1995) ได้ศึกษาเรื่องราวความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำแบบแลกเปลี่ยนและภาวะผู้นำเปลี่ยนสภาพของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาและมัธยมศึกษากับความพึงพอใจในงานของครู ผลการวิจัยสรุปได้ว่า ภาวะผู้นำ แบบเปลี่ยนสภาพของผู้บริหารมีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในงานของครู และพบว่าผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาและมัศึกษามีภาวะผู้นำเปลี่ยนสภาพสูงกว่าผู้บริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษา และ 2. แนวทางพัฒนาภาวะผู้นำ การเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ: เชียงราย ซึ่งการเสริมสร้างความภาคภูมิใจในการทำงานให้กับบุคลากรรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของบุคลากร มีวิธีการในการสร้างเจตคติที่ดีในการทำงานโดยการสร้างความตระหนักให้บุคลากรนั้นรู้ถึงบทบาทหน้าที่ในการทำงาน ดูแลเอาใจใส่บุคลากรอย่างทั่วถึง ดูแลมอบหมายงานให้บุคลากรได้รับผิดชอบให้ตรงตามความสามารถ ส่งเสริมให้บุคลากรได้มีการพัฒนาตนเองอยู่อย่างสม่ำเสมอและหาแนวทางให้บุคลากรได้พัฒนาตนเองตามศักยภาพ ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของ Waldman D. A., Siegel D. S. and Javidan M., (2006) ได้ดำเนินการวิจัยเรื่อง องค์ประกอบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของประธานเจ้าหน้าที่บริหารและความร่วมมือในความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร โดยใช้ทฤษฎีภาวะผู้นำ การเปลี่ยนแปลงในการสำรวจบทบาทของประธานเจ้าหน้าที่ในขอบเขตการตัดสินใจที่องค์กร นั้น ๆ มีส่วนเกี่ยวข้องในการรับผิดชอบต่อสังคม เขาทดสอบทฤษฎีนี้โดยใช้ข้อมูลจากชาวอเมริกัน 56 คน และบริษัทของชาวแคนาดา พบว่าการกระตุ้นทางด้านความคิดของประธานเจ้าหน้าที่บริหารเป็นนัยสำคัญซึ่งเกี่ยวพันถึงแนวโน้มของการสร้างแรงบันดาลใจแก่ผู้ใต้บังคับบัญชาให้เกิดความมุ่งมั่นต่อการปฏิบัติงานโดยให้ความสำคัญ ด้านปฏิสัมพันธ์เป็นรายบุคคลเพื่อทราบปัญหาและความต้องการของผู้ใต้บังคับบัญชาตลอดจนกระตุ้นให้องค์กรเกี่ยวกับแผนกลยุทธ์ความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร หรือกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรเหล่านั้น โดยมากจะเชื่อมโยงไปถึงแผนกลยุทธ์ในระดับบริหารและความร่วมมือขององค์กร ดังนั้นการศึกษาที่ละเอียดบทบาทของความเป็นผู้นำในความรับผิดชอบต่อสังคมอาจให้ผลสรุปที่ไม่แน่ชัดเกี่ยวกับผลลัพธ์ที่ได้ นอกจากนี้เขายังวิจารณ์ถึงทฤษฎีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงในเรื่องของการเน้นในเรื่องคุณสมบัติหรือความสามารถพิเศษของภาวะผู้นำมากเกินไป สิ่งนี้จะนำไปสู่การทบทวนแนวความคิดในเรื่อง

ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงซึ่ง เน้นองค์ประกอบด้านการกระตุ้นแนวความคิดในบริบทของความรับผิดชอบต่อสังคม

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

การส่งเสริมภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของบุคลากรโรงเรียนควรมุ่งเน้นเพื่อตอบสนองนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ข้อที่ 4 ว่าด้วยเรื่อง ยุทธศาสตร์ความแข็งแกร่งมาตรฐานวิชาชีพครูและผู้บริหารสถานศึกษา ให้ครูเป็นผู้ที่มีความสามารถและทักษะที่เหมาะสมกับการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน ผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถในการบริหารจัดการ และเป็นผู้นำทางวิชาการ ครูและผู้บริหารสถานศึกษาประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน สร้างความมั่นใจและไว้วางใจ ส่งเสริมให้รับผิดชอบต่อผลที่เกิดกับนักเรียนที่สอดคล้องกับวิชาชีพ ดังนั้น ผู้บริหารควรส่งเสริมให้บุคลากรระบุปัญหา โดยอาศัยข้อมูลและหลักฐานต่าง ๆ อย่างมีเหตุผล สนับสนุนจูงใจบุคลากรให้ใช้ความคิดริเริ่มในการพิจารณาปัญหาใช้แนวทางใหม่ๆ มาแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างทำงาน กระตุ้นให้บุคลากรมองปัญหาในหลายแง่มุม แนะนำให้บุคลากรมองปัญหาต่าง ๆ ว่าเป็นสิ่งที่ท้าทาย ตรวจสอบ วิเคราะห์ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ สนับสนุนจูงใจบุคลากรให้ใช้ความคิดริเริ่มในการพิจารณาปัญหาต่าง ๆ เห็นความสำคัญและให้กำลังใจแก่บุคลากรที่ปฏิรูปการเปลี่ยนแปลงวิธีการทำงานแบบใหม่ เพื่อเป็นขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรในสถานศึกษา

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

การทำวิจัยครั้งต่อไป ควรมุ่งเน้น ดังนี้ การศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาโดยศึกษาจากทฤษฎีอื่น ๆ หรือการศึกษาเปรียบเทียบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาเมื่อจำแนก ตามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม เช่น เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษาสูงสุด ตำแหน่งหน้าที่ และประสบการณ์ในการทำงาน และควรศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา

เอกสารอ้างอิง (References)

Center for Teaching Innovation. (2015). **Active Learning: Creating Excitement in the Classroom**. [Online]. Available: <http://www.cte.cornell.edu>, [19 December 2019].

- Felton S.L. (1995). Transactional and Transformational leadership and teacher job satisfaction. **Doctoral dissertation**. Department of Philosophy Science. The University of Mississippi.
- Jung, Dong I., Chee Chow, and Anne Wu. (2003). **The role of transformational leadership in enhancing organizational innovation: Hypotheses and some preliminary finding**. Department of Management, San Diego University.
- Kanlaya Vanichbuncha. (2015). **Advanced statistical analysis using SPSS for Windows**. 12th Edition. Bangkok: Chulalongkorn University Press.
- Pan,L., Zhang, M., Gursoy, D., & Lu,L. (2017). Development and validation of a destination personality scale for mainland Chinese travelers. **Tourism Management**. 59(3), 338-348.
- National education Act. B.E. 2545. (2002). **National Education Act (Second Act.) (2002, 19 December)**. Royal Thai Government Gazette. Book 119 (Episode 123 a), 16-21.
- Office of the Basic Education Commission, Ministry of Education. (2017). **OBEC develop the quality of education in special economic development zone**. [Online]. Available: <https://www.obec.go.th/archives/4079/714>, [26 January 2020].
- Roger Gill, Niall Levine and Douglas C. P. (1998). **Administrative Process**. New Delhi: Penrice Hall of India.
- Runcharoen, Teera. (2007). **Professional management of education and education reform**. Bangkok: Khawfang.
- Waldman D. A., Siegel D. S. and Javidan M. (2006). Components of CEO Transformational; 1995. leadership and Corporate Social Responsibility. **Journal of Management Studies**. 43(6), 1703–1725.

ผลกระทบแรงงานข้ามชาติในเขตจังหวัดสุรินทร์

The Impact of Migrant Workers in Surin Province

สิริพัฒน์ ลาภจิตร* จิรายุ ทรัพย์สิน* วันชัย สุขตาม*

Siriphat Lapjit, jirayu Supsin, Wanchai Suktum

Received: July 5, 2020 Revised: November 5, 2020 Accepted: November 10, 2020

บทคัดย่อ (Abstract)

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพการจัดการแรงงานข้ามชาติในเขตจังหวัดสุรินทร์ 2) ศึกษาผลกระทบของแรงงานข้ามชาติในเขตจังหวัดสุรินทร์ และ 3) เสนอแนวทางการจัดการแรงงานข้ามชาติในเขตจังหวัดสุรินทร์ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ กลุ่มเป้าหมายผู้ให้สัมภาษณ์จำนวน 45 คน จาก 2 กลุ่มคือ ผู้ประกอบการและบุคลากร และเจ้าหน้าที่รัฐ กลุ่มตัวอย่างผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 142 คน ได้แก่ ผู้ประกอบการและบุคลากร ผู้แทนหน่วยงาน ผู้แทนชุมชน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสัมภาษณ์ แบบสอบถาม และการสนทนากลุ่ม วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพโดยการวิเคราะห์เนื้อหา ส่วนข้อมูลเชิงปริมาณวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลวิจัยพบว่า 1. การจัดการแรงงานต่างด้าวของสถานประกอบการในเขตจังหวัดสุรินทร์ โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.14$) และทุกด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ซึ่งด้านที่มากที่สุด คือ ด้านการวางแผน ($\bar{x} = 4.34$) รองลงมาคือ การสรรหาและคัดเลือกแรงงาน ($\bar{x} = 4.26$) การขึ้นทะเบียนแรงงานต่างด้าว ($\bar{x} = 4.20$) สวัสดิการ ผลประโยชน์และสิ่งจูงใจ ($\bar{x} = 4.20$) การฝึกฝนและสอนงาน ($\bar{x} = 4.15$) การจ่ายค่าตอบแทนหรือค่าจ้าง ($\bar{x} = 4.12$) การประเมินผลการทำงาน ($\bar{x} = 3.82$) และการเลิกจ้างแรงงานต่างข้ามชาติ ($\bar{x} = 3.75$) 2. ผลกระทบจากแรงงานข้ามชาติในจังหวัดสุรินทร์ ตามความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.88$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม ($\bar{x} = 4.09$) มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูงที่สุด รองลงมาคือ ด้านเศรษฐกิจ ($\bar{x} = 3.93$) ด้านความมั่นคง ($\bar{x} = 3.92$) และด้าน

* หลักสูตรรัฐศาสตรบัณฑิต คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

Bachelor of Political Science, Faculty of Humanities and Social Sciences, Surindra Rajabhat

University. e-mail: siriphat.lapjit@gmail.com, jirayu_2515@hotmail.com, wanchai2526@srru.ac.th

สังคมและวัฒนธรรม ($\bar{x} = 3.58$) 3. แนวทางการจัดการแรงงานข้ามชาติในเขตจังหวัดสุรินทร์ ภาครัฐควรพัฒนาระบบฐานข้อมูลและใช้ประโยชน์ร่วมกัน การบังคับใช้กฎหมายอย่างเข้มงวด ปรับปรุงบันทึกข้อตกลงว่าด้วยการจ้างแรงงานให้เหมาะสมกับพื้นที่ การคัดกรองแรงงานข้ามชาติ จากประเทศต้นทาง ทบทวนนโยบายด้านสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม พัฒนาศูนย์บริการแบบ เบ็ดเสร็จ สร้างเครือข่ายการทำงาน ส่งเสริมความรู้ความเข้าใจ ผู้ประกอบการควรศึกษากฎระเบียบ ขั้นตอนที่เกี่ยวข้องกับแรงงานข้ามชาติ นำหลักการจัดการทรัพยากรมนุษย์มาใช้ นำเครื่องจักรหรือ เทคโนโลยีที่ประหยัดแรงงานได้ในอนาคตมาใช้เพื่อลดการพึ่งพิงแรงงานข้ามชาติ การใช้เครือข่าย ชุมชนเพื่อสอดส่องตรวจสอบสถานประกอบการที่มีการว่าจ้างแรงงานข้ามชาติ จัดกิจกรรมเสริม ความสัมพันธ์ แรงงานข้ามชาติต้องปฏิบัติตามกฎหมาย เรียนรู้และปฏิบัติตามกฎระเบียบชุมชน การ จัดระเบียบแรงงานข้ามชาติ ประสานความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้านเพื่อหาทางออกร่วมกัน มีความร่วมมือในระดับพื้นที่ชายแดนมากขึ้น

คำสำคัญ (Keywords): ผลกระทบ; การจัดการ; แรงงานข้ามชาติ

Abstract

The purposes of this research aimed to: 1) study the states of migrant worker management in Surin Province; 2) study the impact of migrant workers in Surin Province and; 3) propose guidelines for the migrant worker management in Surin Province. A qualitative and quantitative research has been used. The key informants were 45 interviewees from 2 groups: entrepreneurs and employees, and government officials. The sample group of 142 respondents were entrepreneurs and personnel, representatives of agencies, and representatives of the community. Interviews, questionnaires and group discussion were used as the research tools. Qualitative data was analyzed through content analysis while the quantitative data was analyzed through the computer program. The statistics used for data analysis were number, percentage, mean and standard deviation. The research results were revealed as follows: 1. Overall, management of foreign workers of entrepreneurs in Surin province, the average was at a high level ($= 4.14$) and all aspects were at a high level too. The highest aspect was planning ($= 4.34$); followed by recruitment and selection of worker aspect ($= 4.26$), foreign labor registration aspect ($= 4.20$), welfare, benefits and incentives aspect ($= 4.20$), training and teaching aspect ($= 4.15$), compensation

or wages aspect (= 4.12), performance evaluation aspect (= 3.82), and termination of migrant worker aspect (= 3.75) respectively. 2. The impact of migrant workers in Surin province which based on the opinions of the respondents, was found that, overall, the average was at a high level (= 3.88). When considered individually, it was found that public health and environment aspect (= 4.09) were at the highest; followed by economic aspect (= 3.93), security aspect (= 3.92), and socio-cultural aspects (= 3.58) respectively. 3. Guidelines for migrant worker management in Surin province was concluded that the government should develop a database system and use it together, strict law enforcement, improve the memorandum of agreement on employment of workers to suit the area, screen of migrant workers from country of origin, review public health and environmental policies, develop a one-stop service center, create a working network and promote clearly cognition. While the entrepreneurs should study the rules and procedures related to the migrant workers. The principles of human resource management should be applied. It should be planned to adopt labor-saving machinery or technology in the future to reduce dependence on migrant workers. The community networks to monitor migrant workplaces should be made. It should be organized activities to enhance relationships. The migrant workers must comply with the law, learn and follow the community rules. The organization of migrant workers should be provided. It should be coordinated with neighboring countries to find a common solution and increased more cooperation at border level as well.

Keywords: Impact; Management; The migrant workers

บทนำ (Introduction)

การขยายตัวทางเศรษฐกิจที่เชื่อมโยงกับอุปสงค์และอุปทานของแรงงานโดยเมื่อเศรษฐกิจขยายตัวก็ต้องการแรงงานมากขึ้น การเคลื่อนย้ายแรงงานจากประเทศเพื่อนบ้าน โดยเฉพาะเมียนมา ลาว กัมพูชาและเวียดนาม เข้ามาในประเทศไทยมีปริมาณเพิ่มขึ้นทุกปี เหตุผลที่แรงงานข้ามชาติเข้ามาทำงานนั้นมีสาเหตุมาจากค่าแรงในประเทศไทยสูงกว่าประเทศเพื่อนบ้าน อีกทั้งค่าครองชีพไม่แพง ข้อมูลตัวเลขสถิติจากสำนักบริหารแรงงานต่างด้าว กรมการจัดหางาน (2558) ในปี พ.ศ. 2558 มีแรงงานต่างด้าวจำนวน 989,374 คน และตัวเลขเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ โดยในปี พ.ศ.

2561 ข้อมูล ณ เดือนธันวาคม 2561 มีแรงงานต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตให้เข้ามาทำงานถูกต้องตามกฎหมาย (มาตรา 59, 62, 63, 64) จาก 4 สัญชาติ คือ เมียนมา ลาว กัมพูชาและเวียดนาม มีจำนวน 1,853,603 คน ปี พ.ศ.2563 (ข้อมูล ณ เดือนพฤษภาคม) มีจำนวน 2,531,309 คน และยังมีแรงงานข้ามชาติที่อยู่นอกระบบอีกจำนวนหนึ่ง (กรมการจัดหางาน, 2561, 2563) ซึ่งเป็นจำนวนที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

การเข้ามาของแรงงานข้ามชาติดังกล่าวก่อให้เกิดผลกระทบต่อประเทศไทย โดยผลดีนั้นเป็นการลดปัญหาการขาดแคลนแรงงานบางประเภทที่คนไทยไม่นิยมทำ และยังเป็นการช่วยเร่งหรือรักษาระดับความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจให้แก่ประเทศไทยด้วย แต่ผลเสียกลับกระทบต่อสังคมในวงกว้างอันได้แก่ ปัญหาอาชญากรรม ยาเสพติด ปัญหาสิ่งแวดล้อม ปัญหาทางเศรษฐกิจ ปัญหาทางสังคม ปัญหาทางสุขภาพอนามัย ด้านสาธารณสุข ด้านความมั่นคง เป็นต้น เช่นปรากฏในงานวิจัยของ ปณิดา ศรศรี (2555) ธาณินทร์ สีวราภรณ์สกุล (2556) สราวุธ ไพฑูรย์พงษ์ (2557) ปรียาภรณ์ หมีนราชและลิลา ผาติไธสง (2560) สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร (2561) จิรศักดิ์ บางท่าไม้ (2561) ประเด็นเหล่านี้เป็นเรื่องสำคัญที่ต้องหาแนวทางจัดการแรงงานข้ามชาติที่เหมาะสมต่อไป

จังหวัดสุรินทร์เป็นจังหวัดหนึ่งที่อยู่ติดชายแดนไทย-กัมพูชา มีสภาพเศรษฐกิจสังคม มีเทือกเขาพนมดงรักเป็นเขตกันพรมแดนของทั้งสองประเทศ มีช่องผ่านแดนที่ยกระดับเป็นช่องผ่านแดนถาวรจำนวน 1 ช่อง คือ ช่องจอม และมีช่องธรรมชาติที่สามารถใช้ผ่านแดนได้โดยไม่มีการตรวจและด่านตรวจคนเข้าเมืองอีกประมาณ 10 ช่อง ทำให้คนต่างชาติสามารถเข้าออกได้ง่าย โดยการจัดการแรงงานข้ามชาติเป็นไปตามลักษณะพื้นที่และประเภทธุรกิจที่ต่างกัน เช่นงานวิจัยของ ธีรวัตร ภูระธีรานรัชต์ (2562) ได้ศึกษาวิจัย พบว่า ผู้ประกอบการที่มีประเภทธุรกิจต่างกันมีการจัดการแรงงานข้ามชาติด้านแรงงานสัมพันธ์แตกต่างกัน ทั้งนี้รัฐบาลไทยก็ได้มีการออกกฎหมาย มติคณะรัฐมนตรีและกำหนดยุทธศาสตร์การบริหารจัดการแรงงานต่างด้าวประกาศใช้มาอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้การบริหารจัดการแรงงานข้ามชาติมีความสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลง (สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, 2561) และการเคลื่อนย้ายแรงงานระหว่างประเทศเป็นไปอย่างถูกต้องตามกฎหมาย เพื่อการคุ้มครองแรงงานให้ได้รับสิทธิตามกฎหมาย

สถานการณ์แรงงานต่างด้าวในจังหวัดสุรินทร์ ข้อมูลจากสำนักงานแรงงานจังหวัดสุรินทร์ (2559) แรงงานข้ามชาติที่เข้าเมืองโดยถูกต้องตามกฎหมายและได้รับอนุญาตให้ทำงาน ข้อมูลไตรมาสที่ 4 (ตุลาคม-ธันวาคม 2558) มีจำนวน 566 คน ส่วนในปี พ.ศ.2561 มีจำนวน 2,031 คน จำแนกเป็นสัญชาติพม่า 50 คน ลาว 248 คน เวียดนาม 58 คน และกัมพูชา 1,675 คน (สำนักงานแรงงานจังหวัดสุรินทร์, 2561) ซึ่งมีสัดส่วนแรงงานต่างด้าวในปี พ.ศ.2561 เพิ่มขึ้นร้อยละ 50 จากปี พ.ศ.2558 ส่วนแรงงานข้ามชาติที่ได้รับอนุญาตทำงานในจังหวัดสุรินทร์ปี พ.ศ.2562 (ข้อมูล ณ วันที่

25 พฤศจิกายน 2562) รวมจำนวน 2,961 คน จำแนกเป็นสัญชาติพม่าร้อยละ 20.94 (620 คน) ลาวร้อยละ 9.86 (292 คน) และกัมพูชา ร้อยละ 69.20 (2,049 คน) (สำนักงานจัดหางานจังหวัดสุรินทร์, 2562) โดยแรงงานข้ามชาติจากกัมพูชามีจำนวนมากที่สุด แต่เป็นที่น่าสังเกตว่าแรงงานข้ามชาติพม่ามีสัดส่วนเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 20.94 เนื่องจากแรงงานข้ามชาติมีความอดทนสูงงานมากกว่าแรงงานไทยและคนไทยรุ่นใหม่ไม่นิยมทำงานหนัก ทำให้ผู้ประกอบการต้องพึ่งแรงงานข้ามชาติ ซึ่งสัมพันธ์กับการขยายตัวของเศรษฐกิจที่มีความต้องการแรงงานมากขึ้น โดยเฉพาะในช่วงฤดูการผลิต เช่น เกียวข้าว ตัดอ้อย ขุดมันสำปะหลัง กรีดยาง งานก่อสร้าง เป็นต้น ผลกระทบแรงงานข้ามชาติได้ส่งผลในวงกว้างทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และความมั่นคงของชาติ เกิดปัญหาการแย่งงานและการประกอบอาชีพของคนในพื้นที่ ปัญหาแรงงานข้ามชาติในประเทศไทยจึงยังต้องการแนวทางการจัดการที่ดีและแก้ปัญหาอย่างเร่งด่วนเพื่อลดผลกระทบที่เกิดขึ้นเฉพาะหน้าและในอนาคต

จากสถานการณ์และข้อมูลที่ปรากฏ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาเกี่ยวกับผลกระทบแรงงานข้ามชาติในเขตจังหวัดสุรินทร์ และนำเสนอแนวทางการจัดการแรงงานข้ามชาติระดับพื้นที่ ซึ่งผลการศึกษาค้นคว้าจะเป็นประโยชน์ต่อผู้ประกอบการ ชุมชน รัฐและหน่วยงานในการกำหนด ยุทธศาสตร์ นโยบายและมาตรการจัดการแรงงานข้ามชาติ เพื่อรับมือกับการทำงานและการอยู่ร่วมกันของคนในชุมชนและแรงงานข้ามชาติอย่างเหมาะสมและนำไปสู่ความมั่นคงของชาติไทยต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย (Research Objectives)

1. เพื่อศึกษาสภาพการจัดการแรงงานข้ามชาติในเขตจังหวัดสุรินทร์
2. เพื่อศึกษาผลกระทบของแรงงานข้ามชาติในเขตจังหวัดสุรินทร์
3. เพื่อเสนอแนวทางการจัดการแรงงานข้ามชาติในเขตจังหวัดสุรินทร์

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ เลือกพื้นที่ศึกษาจังหวัดสุรินทร์ จากอำเภอที่มีพื้นที่ติดเขตชายแดนและมีแรงงานข้ามชาติเข้ามาทำงานมากที่สุด ได้แก่ อำเภอกาบเชิง อำเภอปราสาท และอำเภอเมือง (จากข้อมูลจัดหางานจังหวัดสุรินทร์, 2562) มีวิธีดำเนินการวิจัยเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ และผ่านคณะกรรมการจริยธรรมวิจัยพิจารณาเรียบร้อยแล้ว ดังนี้

1. ขอบเขตประชากรและกลุ่มเป้าหมาย กลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการวิจัยใช้วิธีเลือกโดยยึดจุดมุ่งหมายของการศึกษาเป็นหลัก (Purposive sampling) เพื่อให้ได้กลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่เหมาะสมที่สุด เป็นผู้ที่มีประสบการณ์มากและครอบคลุมความหลากหลายในประชากร (ชาย โพธิ์สีตา, 2550:

125-131) โดยเลือกศึกษากลุ่มเป้าหมายผู้ให้สัมภาษณ์จำนวน 45 คนจาก 2 กลุ่มคือ ผู้ประกอบการและบุคลากร เจ้าหน้าที่รัฐ กลุ่มตัวอย่างผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 142 คน ได้แก่ ผู้ประกอบการและบุคลากร ผู้แทนหน่วยงาน และผู้แทนชุมชน โดยเลือกอาสาสมัครที่เป็นผู้ยินดีที่จะให้ข้อมูล

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างและกึ่งโครงสร้าง การสังเกตการณ์แบบไม่มีส่วนร่วม (Non-participant observation) แบบสอบถาม และการสนทนากลุ่ม (Focused group) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นภายใต้กรอบแนวคิดและตัวแปรการวิจัย โดยผ่านการทดสอบความเที่ยงตรงในเนื้อหา (Content validity) จากผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน นำแบบสอบถามไปหาค่าความเชื่อมั่นได้ค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยงแบบอัลฟารวมทั้งฉบับ 0.918

3. การเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยลงพื้นที่ภาคสนาม ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตัวเอง ข้อมูลเชิงปริมาณใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ส่วนข้อมูลเชิงคุณภาพได้วิเคราะห์เชิงเนื้อหาและสรุปตามประเด็นศึกษา

ผลการวิจัย (Research Results)

1. สภาพการจัดการแรงงานข้ามชาติในเขตพื้นที่จังหวัดสุรินทร์

1.1 การบริหารจัดการแรงงานข้ามชาติของภาครัฐ : ผู้กำหนดนโยบายและผู้กำกับนโยบาย บริหารจัดการแรงงานข้ามชาติในพื้นที่จังหวัดสุรินทร์ได้มีการขับเคลื่อนนโยบายสู่แผนงานของหน่วยงานในระดับจังหวัดเพื่อให้บรรลุตามเป้าหมาย โดยจังหวัดได้จัดประชุมร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อบูรณาการทำงานร่วมกัน มีกระบวนการทำงานเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ ดังนี้ 1) นโยบายและการวางแผน 2) การจัดองค์กรรับผิดชอบ 3) การดำเนินงานและขึ้นทะเบียนแรงงาน 4) เครื่องมือระบบและบูรณาการงาน 5) การกำกับควบคุมดูแล ซึ่งหน่วยงานมีการลงพื้นที่ตรวจสอบสร้างความรู้ความเข้าใจและประชุมร่วมกับชุมชน หน่วยงานในระดับพื้นที่ชายแดนและจังหวัดใกล้เคียง เพื่อสร้างความร่วมมือในการทำงาน นอกจากนี้ได้มีการประชุมหารือกับประเทศกัมพูชาและจังหวัดชายแดนเพื่อวางแผนและหาแนวทางจัดการแรงงานข้ามชาติให้มีความเหมาะสมสอดคล้องกับสถานการณ์

1.2 การจัดการแรงงานข้ามชาติของสถานประกอบการในเขตจังหวัดสุรินทร์ โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.14$) และทุกด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ซึ่งด้านที่มากที่สุด คือ ด้านการวางแผน ($\bar{x} = 4.34$) รองลงมาคือ การสรรหาและคัดเลือกแรงงาน ($\bar{x} = 4.26$) การขึ้นทะเบียนแรงงานต่างด้าว ($\bar{x} = 4.20$) สวัสดิการ ผลประโยชน์และสิ่งจูงใจ ($\bar{x} = 4.20$) การฝึกฝนและสอนงาน ($\bar{x} = 4.15$) การจ่ายค่าตอบแทนหรือค่าจ้าง ($\bar{x} = 4.12$) การประเมินผลการทำงาน ($\bar{x} = 3.82$) และการเลิกจ้าง ($\bar{x} = 3.75$) โดยแต่ละด้านพบว่า

(1) การวางแผน พบว่า ผู้ประกอบการมีการวางแผนจัดการกิจการทั้งระยะสั้นระยะยาว วางเป้าหมายกิจการ ตลาดความต้องการของผู้บริโภค จำนวนความต้องการแรงงานไทยหรือแรงงานข้ามชาติ คุณสมบัติ ระยะเวลาทำงาน การควบคุมดูแล ค่าตอบแทน สวัสดิการ และระเบียบปฏิบัติ

(2) การสรรหาและคัดเลือกแรงงานข้ามชาติมาทำงาน พบว่ามี 3 วิธีการ คือ 1) นายจ้างดำเนินการเองโดยหาจากแหล่งใกล้ตัว เช่น ญาติพี่น้อง คนรู้จัก 2) นายจ้างดำเนินการผ่านสำนักงานจัดหางาน 3) นายจ้างดำเนินการนำเข้าโดยผ่านบริษัทจัดหางานที่ได้รับใบอนุญาตตามกฎหมาย

(3) การขึ้นทะเบียนแรงงานข้ามชาติเพื่อขอใบอนุญาตทำงาน มี 3 แบบ คือ 1) นายจ้างหรือผู้ประกอบการดำเนินการเอง 2) มอบให้บุคลากรดำเนินการแทน และ 3) จ้างบริษัทจัดหางาน

(4) การฝึกฝนและพัฒนาแรงงานข้ามชาติ พบว่า แรงงานข้ามชาติที่เข้ามาทำงานมี 3 กลุ่ม คือ กลุ่มที่มีทักษะการทำงานดี 2) กลุ่มที่มีทักษะปานกลาง และ 3) กลุ่มที่มีทักษะฝีมือแรงงานต่ำ ส่วนใหญ่ในวันแรกจะนำแรงงานข้ามชาติมาฝึกฝนและสอนงาน โดยหัวหน้าคุมแรงงานหรือนายจ้าง

(5) การจ่ายค่าตอบแทน มี 3 ลักษณะ คือ จ่ายเป็นรายเดือน จ่ายเป็นรายวัน และจ่ายแบบเหมาจ่าย นอกจากนี้ยังมีการจ่ายค่าล่วงเวลา (OT) และวันหยุดหากมาทำงาน กรณีจ่ายค่าตอบแทนเป็นรายเดือน จะจ่ายให้กับแรงงานข้ามชาติ 2 รอบ

(6) สวัสดิการ ผลประโยชน์ และสิ่งจูงใจพบว่า มีการจัดให้แก่ลูกจ้างและแรงงานข้ามชาติอย่างเท่าเทียมกันทุกคน บางแห่งจัดสวัสดิการผลประโยชน์เช่น ค่าประกันสังคม เบี้ยขยัน เบี้ยเลี้ยงอาหารกลางวัน น้ำดื่ม ที่พัก เสื้อผ้า จัดงานเลี้ยงฉลองตามเทศกาล เงินโบนัส สวัสดิการกู้ยืมเงิน

(7) การประเมินผลทำงาน นายจ้างบางแห่งประเมินผลทำงานในรอบ 3 เดือน, 6 เดือน และ 12 เดือน วิธีประเมินผลการทำงานมี 2 แบบ คือ 1) นายจ้างเป็นผู้ประเมินเอง 2) หัวหน้าคุมแรงงานที่เป็นคนไทยหรือคนต่างชาติประเมินผลการทำงานของแรงงานข้ามชาติร่วมกับนายจ้าง

(8) การเลิกจ้างแรงงานข้ามชาติ พบว่า มี 4 ลักษณะคือ 1) แรงงานไม่สามารถทำงานได้หรือทำงานได้น้อย 2) แรงงานประสงค์ลาออกโดยไม่มีความผิด 3) แรงงานต่างด้าวกระทำการที่ผิดกฎหมายทางสถานประกอบการสามารถเลิกจ้างได้ทันที 4) การกระทำที่ทำให้สถานประกอบการได้รับความเสียหาย เช่น ขโมยของ ทะเลาะวิวาทบ่อยครั้ง ขาดงานเกินที่กำหนดโดยไม่ได้แจ้ง

2. ผลกระทบจากแรงงานข้ามชาติในจังหวัดสุรินทร์

ผลกระทบจากแรงงานข้ามชาติในจังหวัดสุรินทร์ ตามความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.88$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม ($\bar{x} = 4.09$) มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูงที่สุด รองลงมา คือ ด้านเศรษฐกิจ

($\bar{x} = 3.93$) ด้านความมั่นคง ($\bar{x} = 3.92$) และด้านสังคมและวัฒนธรรม ($\bar{x} = 3.58$) ตามลำดับ
ปรากฏดังตารางที่ 1 และมีรายละเอียดความคิดเห็นแต่ละด้านในรายประเด็น ดังตารางที่ 2
ตารางที่ 1 ความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบของแรงงานข้ามชาติในเขตจังหวัดสุรินทร์ โดยภาพรวม

ผลกระทบของแรงงานข้ามชาติในเขตจังหวัด สุรินทร์ โดยภาพรวม	ค่าเฉลี่ย $\bar{X}$	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน S.D.	แปลผล/ อันดับ
ด้านเศรษฐกิจ	3.93	0.682	มาก 2
ด้านสังคมและวัฒนธรรม	3.58	0.637	มาก 4
ด้านสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม	4.09	0.703	มาก 1
ด้านความมั่นคง	3.92	0.661	มาก 3
โดยภาพรวม	3.88	0.659	มาก

ตารางที่ 2 ความคิดเห็นของผู้ประกอบการ บุคลากรภาครัฐ และผู้แทนชุมชน เกี่ยวกับผลกระทบ
ของแรงงานข้ามชาติในเขตจังหวัดสุรินทร์ จำแนกเป็นรายด้าน

ผลกระทบของแรงงานข้ามชาติในเขตจังหวัดสุรินทร์	ค่าเฉลี่ย $\bar{X}$	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน S.D.	แปล ผล
ด้านเศรษฐกิจ	3.93	0.682	มาก
1. แรงงานข้ามชาติได้เข้ามาช่วยทดแทนแรงงานไทย	4.07	0.614	มาก
2. แรงงานข้ามชาติช่วยสร้างผลผลิตมากกว่าแรงงานไทยที่ทำอยู่เดิม	3.71	0.753	มาก
3. การจ้างแรงงานข้ามชาติช่วยลดต้นทุนค่าใช้จ่ายการจ้างแรงงาน	4.04	0.761	มาก
4. แรงงานข้ามชาติเข้ามามากในปัจจุบันได้มาแย่งงานแย่งอาชีพคนในชุมชน	3.94	0.791	มาก
5. การเข้ามาพักอาศัยของแรงงานข้ามชาติในสุรินทร์ได้ช่วยสร้างรายได้ให้กับผู้ประกอบการ เช่น บ้านเช่า ร้านอาหาร เป็นต้น	3.84	0.839	มาก

ผลกระทบของแรงงานข้ามชาติในเขตจังหวัดสุรินทร์	ค่าเฉลี่ย $\bar{X}$	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน S.D.	
		เบี่ยงเบน มาตรฐาน	แปล ผล
6. แรงงานข้ามชาติเข้ามาทำงานมีการจับจ่ายใช้สอยของกินของใช้ ทำให้เศรษฐกิจในชุมชนดีขึ้นมีรายได้เพิ่มขึ้น	3.80	0.769	มาก
7. แรงงานข้ามชาติมักมีปัญหาเปลี่ยนงานบ่อยจึงทำให้งานเสียหาย	3.99	0.692	มาก
8. แรงงานข้ามชาติขาดทักษะการทำงานจึงทำให้เสียเวลาและค่าใช้จ่ายฝึกงาน	4.05	0.704	มาก
ด้านสังคมและวัฒนธรรม	3.58	0.662	มาก
1. วัฒนธรรมประเพณีใกล้เคียงกัน จึงสามารถทำกิจกรรมร่วมกับชุมชนได้	3.68	0.716	มาก
2. แรงงานข้ามชาตินับถือศาสนาพุทธ เข้าวัดทำบุญเหมือนคนท้องถิ่น ทำให้รู้สึกเป็นมิตร	3.64	0.694	มาก
3. มีการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมประเพณี เกิดการผสมผสานกลมกลืนวัฒนธรรม	3.66	0.702	มาก
4. แรงงานข้ามชาติผู้งานมีน้ำใจให้บริการทำให้มีลูกค้ามารับบริการเพิ่มขึ้น	3.53	0.681	มาก
5. แรงงานข้ามชาติมีปัญหาทะเลาะวิวาทกันสร้างความเดือดร้อนให้คนในชุมชน	3.55	0.747	มาก
6. แรงงานข้ามชาติมักมีปัญหาทะเลาะเบาะแว้งกับเพื่อนร่วมงานหรือคนไทยในชุมชน	3.48	0.690	ปานกลาง
7. การกินเหล้าของแรงงานต่างชาติเกิดมีปากเสียงทะเลาะกันเองทำให้คนไทยหวาดกลัว	3.51	0.729	มาก
8. การเข้ามาอยู่อาศัยของแรงงานข้ามชาติทำให้เกิดปัญหาเด็กไร้สัญชาติ	3.61	0.782	มาก
ด้านสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม	4.09	0.663	มาก
1. แรงงานข้ามชาติทำให้คนไทยไม่ต้องทำงานเสี่ยงผลต่อสุขภาพ	3.72	0.644	มาก

ผลกระทบของแรงงานข้ามชาติในเขตจังหวัดสุรินทร์	ค่าเฉลี่ย $\bar{X}$	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน S.D.	แปล ผล
2. การเข้ามาของแรงงานข้ามชาติได้นำโรคมาด้วย เช่น ไข้ซัง มาเลเรียใช้เลือดออก ไข้กาฬหลังแอ่น เป็นต้น	3.69	0.707	มาก
3. แรงงานข้ามชาติเข้ามาแย่งการใช้บริการโรงพยาบาลในจังหวัด	4.49	0.692	มาก
4. การมารักษาตัวของแรงงานข้ามชาติทำให้โรงพยาบาลรัฐ/ เอกชนมีรายได้เพิ่ม	4.47	0.722	มาก
5. การเข้ามาของแรงงานข้ามชาติทำให้ภาครัฐต้องเสีย งบประมาณในการดูแลรักษาสุขภาพมากขึ้น	4.41	0.581	มาก
6. การเข้ามาของแรงงานข้ามชาติได้เข้ามาแย่งใช้ไฟฟ้า น้ำประปา ของคนในชุมชน	3.75	0.665	มาก
7. แรงงานข้ามชาติเข้ามาทำให้เกิดชุมชนแออัดส่งผลเสียต่อ สภาพแวดล้อมชุมชน	4.26	0.637	มาก
8. แรงงานข้ามชาติมีพฤติกรรมการกินอยู่ที่ไม่ถูกสุขลักษณะเช่น การขับถ่าย ทำให้ชุมชนสกปรก เสี่ยงเกิดโรคระบาดหรือโรคติดต่อ	3.80	0.640	มาก
9. พื้นที่ที่แรงงานข้ามชาติพักอาศัย มีขยะ น้ำเน่าเสีย ส่งกลิ่น เหม็น ทำให้เกิดปัญหามลพิษและสิ่งแวดล้อม	4.23	0.687	มาก
ด้านความมั่นคง	3.92	0.661	มาก
1. มีช่องทางแดนธรรมชาติหลายแห่ง ทำให้คนต่างชาติเข้า-ออก เมืองได้ง่าย ไม่ปฏิบัติตามข้อบังคับกฎหมาย	3.97	0.686	มาก
2. แรงงานข้ามชาติเข้าเมืองผิดกฎหมาย ด้วยขาดความเข้มงวดของ ภาครัฐ	3.76	0.664	มาก
3. การเข้ามาของแรงงานเถื่อนมีผลกระทบต่อความมั่นคงตามแนว ชายแดน	3.70	0.612	มาก
4. ระบบนายหน้านำเข้าแรงงานเถื่อนสร้างปัญหาความมั่นคงของ ชาติในระยะยาว	4.01	0.704	มาก
5. มีการลักลอบสิ่งผิดกฎหมายหรือของหนีภาษีข้ามชายแดนทำให้ ร้านค้า, ห้างร้านมีรายได้ลดลง	4.14	0.696	มาก

ผลกระทบของแรงงานข้ามชาติในเขตจังหวัดสุรินทร์	ค่าเฉลี่ย $\bar{X}$	ส่วน	แปล ผล
		เบี่ยงเบน มาตรฐาน S.D.	
6. การเข้ามาของแรงงานข้ามชาติทำให้คนไทยกังวลในความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน อาจทำให้เกิดอาชญากรรม ขโมย จี้ ปล้น มากยิ่งขึ้น	4.32	0.632	มาก
7. แรงงานข้ามชาติขับรถในพื้นที่ขาดความรู้ในกฎจราจรไทย ทำให้เกิดอุบัติเหตุง่าย	3.87	0.611	มาก
8. การมีส่วนร่วมพบปะเจรจาเรื่องแรงงานข้ามชาติของไทยในระดับพื้นที่กับประเทศเพื่อนบ้าน สามารถลดความเสี่ยงในด้านความมั่นคงของประเทศ	3.92	0.651	มาก
9. การเปิดโอกาสให้แรงงานข้ามชาติเข้ามาทำงานเป็นการสร้างความสัมพันธ์ในเชิงพื้นที่และระดับประเทศ	3.83	0.622	มาก
10. แรงงานข้ามชาติสามารถยกระดับเป็นแรงงานชั้นดี สามารถปฏิบัติตามระเบียบกฎหมายไทยได้ จะลดความเสี่ยงของความมั่นคงของประเทศ	3.81	0.631	มาก

3. แนวทางการจัดการแรงงานข้ามชาติในเขตจังหวัดสุรินทร์

แนวทางการจัดการแรงงานข้ามชาติในเขตจังหวัดสุรินทร์แต่ละด้าน มีดังนี้

3.1 ด้านเศรษฐกิจ : รัฐบาลไทยกับประเทศต้นทางควรทำความร่วมมือการกำหนดให้มีมาตรฐานการจ้างแรงงานข้ามชาติเทียบเคียงกับการจ้างแรงงานไทย ส่งเสริมการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาศักยภาพแรงงานระหว่างหน่วยงานและผู้ประกอบการกับภาคีเครือข่ายทุกภาคส่วนเพื่อลดความเสี่ยงหรือความเสียหายที่จะเกิดขึ้น ผู้ประกอบการควรศึกษากฎระเบียบขั้นตอนที่เกี่ยวข้องกับแรงงานข้ามชาติ นำหลักการจัดการทรัพยากรมนุษย์มาใช้ วางแผนจัดการแรงงาน ยืดอายุใบอนุญาตทำงานในประเภทงานที่จำเป็น ส่งเสริมให้สถานประกอบการนำเทคโนโลยีหรือนวัตกรรมมาใช้ทดแทนแรงงาน เพื่อลดความเสี่ยงแรงงานข้ามชาติเปลี่ยนงานบ่อยและทำให้งานเสียหาย

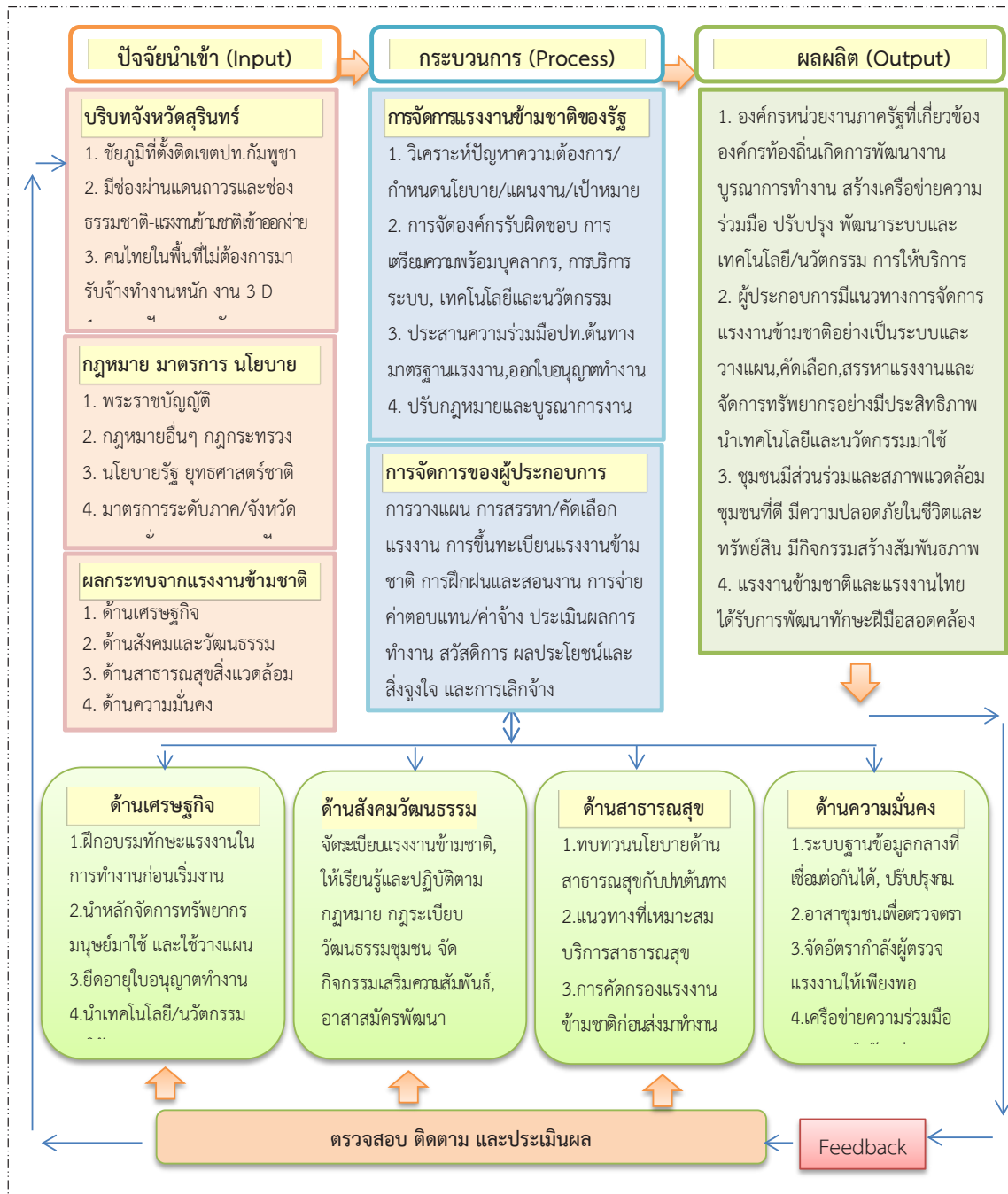
3.2 ด้านสังคมและวัฒนธรรม: กระทรวงมหาดไทยร่วมกับกระทรวงวัฒนธรรมควรมีนโยบายเชิงรุกด้านมวลชนสัมพันธ์ให้แรงงานข้ามชาติได้เข้าใจวัฒนธรรมประเพณีไทยและประสานกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นระดับในพื้นที่ การจัดระเบียบชุมชน จัดกิจกรรมเสริมสัมพันธ์ เพื่อลด

ปัญหาความหวาดกลัวแรงงานข้ามชาติและปัญหาอาชญากรรม ผู้ประกอบการและหน่วยงานอบรมชี้แจงแรงงานข้ามชาติให้มีปฏิบัติตามกฎหมายกำหนด เรียนรู้และปฏิบัติตามกฎระเบียบชุมชน

3.3 ด้านสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม: รัฐบาลร่วมกับกระทรวงสาธารณสุขควรทบทวนนโยบายร่วมกับประเทศต้นทางและสร้างความตระหนักการคัดกรองแรงงานข้ามชาติก่อนส่งมายังประเทศไทย ด้วยสถานการณ์โรคระบาด เช่น โควิด 19 กระทรวงสาธารณสุขควรร่วมกับโรงพยาบาลรัฐและเอกชน หาแนวทางที่เหมาะสมในการให้บริการสาธารณสุขกับแรงงานข้ามชาติที่ไม่ส่งผลกระทบต่อคนไทยให้ได้รับการรักษาอย่างทันทั่วถึงและมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น จำกัดจำนวนการตรวจโรคของแรงงานข้ามชาติ เพื่อให้สิทธิคนไทยได้รับการรักษาทั้งโรงพยาบาลรัฐและเอกชน

3.4 ด้านความมั่นคง: หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ จัดทำระบบฐานข้อมูลที่เชื่อมต่อกันได้ พัฒนาศูนย์บริการแบบเบ็ดเสร็จ การบังคับใช้กฎหมายอย่างเข้มงวด ปรับปรุงบันทึกข้อตกลงว่าด้วยการจ้างแรงงานให้เหมาะสมกับพื้นที่ ผู้นำชุมชนร่วมกับหน่วยงานปกครองท้องถิ่นจัดอาสาชุมชนเพื่อตรวจตราแรงงานข้ามชาติที่อยู่ในชุมชน กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน ควรจัดอัตราค่าจ้างผู้ตรวจแรงงานให้เพียงพอหรือใช้เครือข่ายชุมชนเพื่อสอดส่องตรวจสอบสถานประกอบการที่มีการว่าจ้างแรงงานข้ามชาติในระบบและนอกระบบ การบูรพกำลังหน่วยงาน การสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับองค์กรท้องถิ่น ประชาสัมพันธ์ให้นายจ้างและแรงงานข้ามชาติทราบข้อกฎหมายและขั้นตอนการขออนุญาตทำงาน ประสานความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้านเพื่อหาทางออกร่วมกัน มีความร่วมมือในระดับพื้นที่ชายแดนมากขึ้น

ซึ่งผู้วิจัยได้สังเคราะห์ข้อมูลเพื่อเป็นแนวทางพัฒนาจัดการแรงงานข้ามชาติในเขตจังหวัดสุรินทร์ดังนี้

แผนภาพที่ 1 แนวทางการพัฒนาจัดการแรงงานข้ามชาติในเขตจังหวัดสุรินทร์

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

1. การจัดการแรงงานข้ามชาติของนายจ้างหรือผู้ประกอบการ

จากผลการวิจัยพบว่า การจัดการแรงงานข้ามชาติของผู้ประกอบการในเขตจังหวัดสุรินทร์ โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และทุกข้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากได้แก่ ด้านการวางแผน รองลงมาคือ การสรรหาและคัดเลือกแรงงาน การขึ้นทะเบียนแรงงานต่างด้าว (การขอใบอนุญาตทำงาน) สวัสดิการ ผลประโยชน์และสิ่งจูงใจ การฝึกฝนและสอนงาน การจ่ายค่าตอบแทนหรือค่าจ้าง การประเมินผล การทำงาน และการเลิกจ้างแรงงานข้ามชาติ ตามลำดับ สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุวรรณ แก้วนะ (2562) ได้ศึกษาเรื่องการบริหารจัดการการใช้แรงงานต่างด้าวของผู้ประกอบการในอำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ พบว่า 1) การบริหารจัดการใช้แรงงานต่างด้าวโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากเมื่อจำแนกเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน ได้แก่ การบังคับบัญชาสั่งการ การจัดการองค์กร การวางแผนในการทำงาน การประสานงาน และการควบคุมงาน สอดคล้องกับแนวคิดของ Harold D. Koontz (1972) ที่ได้กล่าวว่าหลักการทำงานให้สำเร็จต้องอาศัยปัจจัยหรือทรัพยากรมนุษย์ เพื่อให้ผลงานบรรลุตามเป้าหมาย การบริหารจัดการองค์กร กระบวนการ POSDC ได้แก่ การวางแผน การจัดการองค์กร การอำนวยความสะดวก และการกำกับดูแล และสอดคล้องกับแนวความคิดของ Mondy & Noe (1996) ที่นิยามว่า การบริหารทรัพยากรมนุษย์เป็นการใช้ทรัพยากรบุคคลให้ปฏิบัติงานได้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ขององค์กร มีภารกิจหลัก 6 ด้าน ได้แก่ การวางแผน การสรรหาและการคัดเลือกคน การพัฒนา การจ่ายค่าตอบแทน, ผลประโยชน์ สุขภาพและความปลอดภัยพนักงาน แรงงานสัมพันธ์ และการวิจัยด้านทรัพยากรมนุษย์

เมื่อพิจารณารายละเอียดผลการจัดการแรงงานข้ามชาติในจังหวัดสุรินทร์ พบว่าผู้ประกอบการได้ให้ความสำคัญต่อการจัดการแรงงานข้ามชาติและลูกจ้างใน 8 ด้าน คือ 1) การวางแผนและการบริหาร 2) การสรรหาและคัดเลือก 3) การฝึกฝนและสอนงาน 4) การจ่ายค่าตอบแทนหรือค่าจ้าง ตามกฎหมาย 5) สวัสดิการ ผลประโยชน์ และสิ่งจูงใจ 6) การประเมินผล งาน 7) การขึ้นทะเบียนแรงงานต่างด้าวอย่างถูกกฎหมาย และ 8) การเลิกจ้าง ซึ่งผู้ประกอบการสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางการปรับปรุงพัฒนาการจัดการแรงงานข้ามชาติของสถานประกอบการให้มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของ สมสกุล เบากำเนิด และวิโรจน์ เจษฎาลักษณ์ (2562) และงานวิจัยของธีรวัตร ภูระธีรานรักษ์ (2562) ที่ได้ศึกษารูปแบบการจัดการแรงงานข้ามชาติของผู้ประกอบการในเขตอีสานตอนล่าง ยังเน้นในด้านแรงงานสัมพันธ์ เพื่อการจัดการแรงงานข้ามชาติให้เกิดประสิทธิภาพ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับสุวรรณ แก้วนะ (2562) ที่ได้ศึกษาเรื่องการบริหารจัดการการใช้แรงงานต่างด้าวของผู้ประกอบการในอำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ ที่พบว่าส่วนสำคัญในการบริหารจัดการคือ การบังคับบัญชาสั่งการ การจัดการองค์กร การวางแผนในการทำงาน

การประสานงาน และการควบคุมงาน ซึ่งเป็นกระบวนการจัดการที่ผู้ประกอบการรวมทั้งหน่วยงาน
ควรศึกษา เพื่อให้บริหารจัดการแรงงานข้ามชาติและการบริหารองค์กรให้เกิดประสิทธิภาพ

2. ผลกระทบจากแรงงานข้ามชาติในเขตจังหวัดสุรินทร์

จากผลการวิจัย พบว่า ผลกระทบจากแรงงานข้ามชาติในเขตจังหวัดสุรินทร์ โดยรวมมี
ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน เรียงตามลำดับคือ ด้านสาธารณสุขและ
สิ่งแวดล้อม อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านเศรษฐกิจ ด้านความมั่นคง และด้านสังคมและ
วัฒนธรรม จะเห็นได้ว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นโดยให้ความสำคัญต่อผลกระทบจากแรงงาน
ข้ามชาติในด้านสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อมอยู่ในระดับมากที่สุด จากการที่คนในพื้นที่จังหวัดสุรินทร์
กังวลและหวาดกลัวเรื่องดังกล่าว เนื่องจากสาเหตุสำคัญหลายประการ สิ่งหนึ่งที่สะท้อนให้เห็นเช่น
ปัจจุบันมีทั้งแรงงานกัมพูชาและคนจากประเทศกัมพูชาเข้ามารักษาตัวที่โรงพยาบาลรัฐและเอกชน
ในพื้นที่จังหวัดสุรินทร์มากขึ้น ทำให้คนไทยต้องรอคิวนานกว่าจะได้พบหมอเพื่อตรวจและรับยาที่ใช้
เวลานานกว่าเดิม นอกจากนี้คนกัมพูชายังเข้ามาใช้บริการอื่นๆ เช่น ร้านอาหาร ห้องเช่า รถโดยสาร
อีกทั้งการกินอย่างง่ายไม่สุภาพ เมื่อมีการรวมกลุ่มกันจะเสียงดัง ส่งผลต่อสุขภาพกายและสุขภาพจิต
คนในพื้นที่ (สัมภาษณ์ตัวแทนชุมชนคนที่ 1, 2 เจ้าหน้าที่รัฐคนที่ 6, 7 เมื่อวันที่ 30 สิงหาคม 2563)
ทำให้คนไทยในพื้นที่ที่มองว่าถูกแย่งการใช้บริการโรงพยาบาลในจังหวัด ถูกรอนสิทธิการเข้าถึงบริการ
สาธารณสุขในการรักษาพยาบาล ทำให้ภาครัฐต้องเสียงบประมาณในการดูแลรักษา สอดคล้องกับ
อรรถัย ศรีทองธรรมและคณะ (2556) โดยโรงพยาบาลรัฐที่ให้บริการต้องอยู่ในสภาวะแบกรับภาระ
ทางการเงินจนเกิดผลกระทบหลายประการคือ 1) ภาระทางการเงินและภาระงาน ต่อการให้บริการ
แรงงานข้ามชาติหรือผู้ที่ไม่ใช่สัญชาติไทย ของโรงพยาบาลในสังกัดของรัฐที่มีพื้นที่ติดชายแดน
ประเทศลาว พม่าและกัมพูชา 2) ปัญหาอุปสรรคที่เป็นผลกระทบต่อเนื่องจากการมารับบริการ และ
3) แนวโน้มปัญหาและแนวทางการจัดการปัญหาการให้บริการสุขภาพ นอกจากนี้ด้านสาธารณสุข
การเข้ามาพักอาศัยของคนกัมพูชาและแรงงานข้ามชาติมักจะอยู่เป็นกลุ่ม เป็นครอบครัว อยู่ห้องละ
หลายคน ทำให้เกิดชุมชนแออัด ทั้งขยะไม่เป็นที่ น้ำใช้เน่าเสีย ส่งกลิ่นเหม็น ทำให้เกิดปัญหามลพิษ
และสิ่งแวดล้อมชุมชน สอดคล้องกับงานวิจัยของปรียาภรณ์ หมื่นราช และลิลา ผาดโสง (2560)
พบว่าแรงงานกัมพูชาเข้ามาทำงานและพักอาศัยในชุมชนทั้งในบ้านเช่า ตลาดร้าง และพื้นที่ บริเวณ
สวนลำไยในช่วงประมาณ 3 เดือน ได้มีการทิ้งสิ่งปฏิกูล เช่น อุจจาระ ปัสสาวะ เป็นต้น อยู่บนพื้นที่
สวนลำไยรอบข้างที่พักของแรงงานเหล่านั้น ซึ่งทำให้ส่งกลิ่นไม่พึงประสงค์รบกวนคนในชุมชน

จากผลการวิจัยพบว่าผลกระทบเชิงลบจากแรงงานข้ามชาติ ได้แก่ (1) ผลกระทบด้าน
เศรษฐกิจ พบว่า แรงงานข้ามชาติที่เข้ามามากในปัจจุบันได้มาแย่งงานแย่งอาชีพคนในชุมชนมักมี
ปัญหาเปลี่ยนงานบ่อยจึงทำให้งานเสียหาย แรงงานข้ามชาติขาดทักษะในการทำงานจึงทำให้

เสียเวลาและค่าใช้จ่ายในการฝึกงาน (2) ผลกระทบด้านสังคมและวัฒนธรรม พบว่า แรงงานข้ามชาติบางคนมักมีปัญหาทะเลาะวิวาทกันเอง มีปัญหาทะเลาะกับเพื่อนร่วมงานหรือคนไทยในชุมชน สร้างความเดือดร้อนให้คนในชุมชน มีการกินเหล้าเกิดมีปากเสียงทะเลาะกันเองทำให้คนไทยหวาดกลัว ปัญหาเด็กไร้สัญชาติ (3) ผลกระทบด้านสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม พบว่า แรงงานข้ามชาย่งการใช้บริการโรงพยาบาล ไฟฟ้า น้ำประปาเกิดชุมชนแออัด ส่งผลเสียต่อสภาพแวดล้อมของชุมชน แรงงานข้ามชาติมีพฤติกรรมการกินอยู่ที่ไม่ถูกสุขลักษณะเช่น การขับถ่าย ทำให้ชุมชนสกปรก เสี่ยงเกิดโรคระบาดหรือโรคติดเชื้อในพื้นที่ที่แรงงานข้ามชาติพักอาศัย มีขยะ น้ำเน่าเสีย ส่งกลิ่นเหม็น ทำให้เกิดปัญหามลพิษและสิ่งแวดล้อม การเข้ามาของแรงงานข้ามชาติได้นำโรคมมาด้วยเช่น เทำซ้าง มาเลเรีย ไข้เลือดออก ไข้กาฬหลังแอ่น เป็นต้น (4) ผลกระทบด้านความมั่นคง พบว่าด้วยจังหวัดสุรินทร์มีช่องผ่านแดนธรรมชาติหลายแห่งทำให้คนงานต่างชาติเข้าเมืองมาอย่างผิดกฎหมาย ผลกระทบต่อความมั่นคงตามแนวชายแดน เจ้าหน้าที่รัฐขาดความเข้มงวด มีระบบนายหน้านำเข้าแรงงานเถื่อน มีการเก็บส่วยจากแรงงานเถื่อน การลักลอบสิ่งผิดกฎหมายหรือของหนีภาษี เกิดอาชญากรรมเพิ่มขึ้น แรงงานข้ามชาติขับรถในพื้นที่ไม่สนใจคนเดินไม่เคารพกฎจราจรทำให้เกิดอุบัติเหตุได้ง่าย ทำให้คนไทยกังวลในความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน สร้างปัญหาความมั่นคงของชาติสอดคล้องงานวิจัยของ ปณิตา ศรศรี (2555) ที่ได้ศึกษาเรื่อง แรงงานต่างด้าว : ความสำคัญและการบริหารจัดการ ผลกระทบจากการจ้างแรงงานต่างด้าว ได้แก่ 1) ผลกระทบทางสังคม 2) ผลกระทบทางด้านสาธารณสุข และ 3) ผลกระทบด้านความมั่นคง ที่พบว่าผลกระทบทางสังคม ได้แก่ปัญหาด้านอาชญากรรมและยาเสพติด มีแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมายจำนวนมาก ทำให้เกิดการแย่งงานกันเองระหว่างแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมายด้วยกัน แรงงานต่างด้าวบางส่วนว่างงานจึงมักพบว่า มีการลักทรัพย์ ทำผิดกฎหมาย บ่อยครั้งมีการทะเลาะวิวาทจากการดื่มสุราและมีการลักทรัพย์จากร้านค้าและชุมชนไทย สอดคล้องกับ สราวุธ ไพฑูรย์พงษ์ (2557) ได้ศึกษาเรื่อง ปัญหาผลกระทบจากแรงงานข้ามชาติ พบว่า การเพิ่มค่าใช้จ่ายด้านการรักษาพยาบาลของภาครัฐที่ต้องจัดงบประมาณมาเพิ่ม การจัดการศึกษาให้ลูกหลานแรงงานต่างด้าว ปัญหาการค้ามนุษย์อยู่ในระดับสูง สอดคล้องกับงานวิจัย จิรศักดิ์ บางท่าไม้ และคณะ (2561) ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยสภาพปัญหาการจัดการแรงงานต่างด้าวในกิจการประมงทะเลของประเทศไทย พบว่า ปัจจัยสภาพปัญหาการจัดการแรงงานต่างด้าวในด้านนโยบายรัฐและด้านการจัดการมีปัญหาอยู่ในระดับสูง ส่วนปัญหาด้านความมั่นคง ในภาพรวมพบว่ามี 3 ใน 4 ด้าน ได้แก่ (1) ด้านสาธารณสุข (2) ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน และ (3) ด้านความมั่นคงของมนุษย์ มีปัญหาอยู่ในระดับสูง สอดคล้องกับงานวิจัยของสกุล เบากำเนิด และวิโรจน์ เกษภูาลักษณ์ (2560) ได้ศึกษาเรื่องการจัดการแรงงานต่างด้าวของสถานประกอบการ พบว่ามีผลกระทบที่เกิดขึ้น ได้แก่ 1) ผลกระทบทางสังคม เช่น ปัญหาด้าน

อาชญากรรมและยาเสพติด มีการลักทรัพย์การทะเลาะวิวาทจากการดื่มสุรา การทำร้ายร่างกายและการเสียชีวิตของแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมายในชุมชน ปัญหาการลักลอบเข้าเมืองผิดกฎหมายหรือกระทำความผิดในคดีต่างๆ ปัญหาด้านการศึกษา โอกาสในการศึกษาของเด็ก 2) ผลกระทบทางด้านสาธารณสุข โดยที่ปัญหาด้านสาธารณสุขจากแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมายได้เพิ่มมากขึ้น แรงงานต่างด้าวบางส่วนได้เป็นพาหนะนำโรคใหม่ ๆ ค่ารักษามีค่าใช้จ่ายสูงเกินกว่าที่โรงพยาบาลจะให้การรักษาได้ 3) ผลกระทบด้านความมั่นคง การที่มีแรงงานต่างด้าวเข้ามาทำงานในประเทศไทยโดยผิดกฎหมายเป็นจำนวนมาก ไม่ทราบจำนวนและที่พักอาศัยของแรงงานต่างด้าวทั้งหมดที่มีอยู่แท้จริง การอยู่รวมกันเป็นกลุ่มก่อให้เกิดปัญหาชุมชนแรงงานต่างด้าวหรือชนกลุ่มน้อยในประเทศไทย อาจมีผลต่อการก่อความไม่สงบภายในประเทศได้เช่น มีการชุมนุมเรียกร้องค่าแรงหรือสิทธิประโยชน์ต่างๆ รวมทั้งอาจมีการรวมตัวกันเป็นกลุ่มอิทธิพล ก่ออาชญากรรมหรือก่อวินาศกรรม อันจะเป็นปัญหาทางการเมืองการปกครองซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของประเทศโดยรวมได้

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

1. ผู้ประกอบการสามารถนำข้อมูลที่ได้จากการวิจัยไปใช้ในการวางแผนจัดการ ส่งเสริมพัฒนาศักยภาพของแรงงานข้ามชาติหรือแรงงานคนไทยหรือพนักงาน วางแผนนำเครื่องจักรและเทคโนโลยีหรือนวัตกรรมมาใช้ทดแทนแรงงานได้ในอนาคตเพื่อลดการพึ่งพิงแรงงานข้ามชาติ
2. ชุมชนสามารถนำข้อมูลที่ได้จากการวิจัย ไปใช้เป็นแนวทางจัดการแรงงานข้ามชาติที่เข้ามาทำงานในชุมชน การสร้างเครือข่ายชุมชนเพื่อเป็นหูเป็นตาดูแลชุมชนร่วมกัน การจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมความสัมพันธ์อันดี โดยความร่วมมือระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รพ.สต. ผู้นำชุมชน ชาวบ้านร่วมกับผู้ประกอบการ ประกาศให้คนในชุมชนได้รับทราบการเข้าออกของแรงงานข้ามชาติ
3. ภาครัฐควรพัฒนาระบบฐานข้อมูลและใช้ประโยชน์ร่วมกัน การบังคับใช้กฎหมายอย่างเข้มงวด ปรับปรุงบันทึกข้อตกลงว่าด้วยการจ้างแรงงานให้เหมาะสมกับพื้นที่ การคัดกรองแรงงานข้ามชาติจากประเทศต้นทาง ทบทวนนโยบายด้านสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม พัฒนาศูนย์บริการแบบเบ็ดเสร็จ สร้างเครือข่ายการทำงาน ส่งเสริมความรู้ความเข้าใจผู้ประกอบการศึกษาภาวะเปราะบางขึ้นตอนที่เกี่ยวกับแรงงานข้ามชาติ ส่งเสริมการนำเครื่องจักรหรือเทคโนโลยีมาใช้เพื่อลดการพึ่งพิง การใช้เครือข่ายชุมชนเพื่อสอดส่องตรวจสอบ จัดกิจกรรมเสริมความสัมพันธ์ ดำเนินการให้แรงงานข้ามชาติปฏิบัติตามกฎหมาย เรียนรู้และปฏิบัติตามกฎระเบียบชุมชน การจัดระเบียบแรงงานข้ามชาติ ติดตามตรวจสอบประเมินผล แก้ไขปัญหา ปรับปรุงพัฒนา ประสานความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้านเพื่อหาทางออกร่วมกัน มีความร่วมมือในระดับพื้นที่ชายแดนมากขึ้น

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ควรศึกษาปัญหาอุปสรรคและปัจจัยในการบริหารจัดการแรงงานข้ามชาติ รวมทั้งกฎหมายเกี่ยวกับแรงงานข้ามชาติในเขตพื้นที่อื่น การบริหารจัดการแรงงานข้ามชาติของหน่วยงานและสถานประกอบการกรณีศึกษาต่างประเทศ เพื่อเปรียบเทียบวิเคราะห์และทบทวนการปรับปรุงการบริหารจัดการและกฎหมายให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน และเป็นข้อเสนอต่อการพัฒนาต่อไป

เอกสารอ้างอิง (References)

- กรมการจัดหางาน. (2558). สถิติแรงงานต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตทำงานคงเหลือทั่วราชอาณาจักร ปี 2552-2558. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <http://wp.doe.go.th>. [3 มีนาคม 2562]
- กรมการจัดหางาน. (2561). สถิติจำนวนคนต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตทำงานคงเหลือทั่วราชอาณาจักรประจำเดือน ธันวาคม 2561. กรุงเทพฯ: สำนักบริหารแรงงานต่างด้าว. จีรศักดิ์ บางท่าไม้. (2561). “การจัดการแรงงานต่างด้าวในกิจการประมงทะเลของประเทศไทย”. วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ชาย โพธิ์สิตา. (2550). ศาสตร์และศิลป์แห่งการวิจัยเชิงคุณภาพ. กรุงเทพฯ: อมรินทร์พริ้นแอนด์พับลิชชิง.
- ธีรวัตร ภูระธีรานรัชต์. (2562). “รูปแบบการจัดการแรงงานข้ามชาติที่เหมาะสมของผู้ประกอบการไทยในเขตอีสานตอนล่าง”. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์. 21(2), 255-269.
- ปณิดา ศรศรี. (2555). แรงงานต่างด้าว : ความสำคัญและการบริหารจัดการ. กรุงเทพฯ: ศูนย์ฝึกอบรมตำรวจภูธร ภาค 3.
- ปรียาภรณ์ หมื่นราช และลิลา ผาโตโสง. (2560). “ผลกระทบจากการย้ายถิ่นเข้ามาทำงานของแรงงานกัมพูชาในพื้นที่สวนลำไย จังหวัดลำพูน”. วิทยานิพนธ์สังคมศาสตรมหาบัณฑิต. เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- วิทวัส ขุนหนูและประสพชัย พสุนนท์. (2558). “ปัจจัยผลกระทบของแรงงานข้ามชาติในเขตเทศบาลนครสุราษฎร์ธานี”. วารสารมนุษยศาสตร์สังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ. 10 (1), 75-94.
- สรารุณ ไพฑูรย์พงษ์. (2557). “ปัญหานโยบายแรงงานต่างด้าวกับนโยบายการว่างงาน”. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <http://www.matichon.co.th>. [26 ธันวาคม 2557]
- สุวรรณ์ แก้วนะ. (2562). “การบริหารจัดการการใช้แรงงานต่างด้าวของผู้ประกอบการในอำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ.” วารสาร มจร การพัฒนาลังคม. 4 (1), 17-29.

- สำนักงานจัดหางานจังหวัดสุรินทร์. (2562). รายงานผลการตรวจสอบการทำงานแรงงานต่างด้าว
และสถานประกอบการในจังหวัดสุรินทร์. สุรินทร์ : สำนักงานจัดหางานจังหวัดสุรินทร์.
- สำนักงานบริหารแรงงานต่างด้าว. (2563). สถิติจำนวนคนต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตทำงานคงเหลือ
ทั่วราชอาณาจักร ประจำเดือน พฤษภาคม 2563. กรุงเทพฯ : กลุ่มงานพัฒนาระบบ
ควบคุมการทำงานของคนต่างด้าว สำนักงานบริหารแรงงานต่างด้าว.
- สำนักงานแรงงานจังหวัดสุรินทร์. (2561). รายงานสถานการณ์แรงงานจังหวัดสุรินทร์ ประจำปี
มาตรา 4 ปี 2560. สุรินทร์ : สำนักงานแรงงานจังหวัดสุรินทร์.
- สำนักงานแรงงานจังหวัดสุรินทร์. (2562). รายงานสถานการณ์แรงงานจังหวัดสุรินทร์ ประจำปี
มาตรา 4 ปี 2561. สุรินทร์ : สำนักงานแรงงานจังหวัดสุรินทร์.
- สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. (2561). การบริหารจัดการแรงงานต่างด้าวของประเทศไทย.
กรุงเทพฯ : สำนักวิชาการ สำนักงานแรงงานจังหวัดสุรินทร์.
- อรทัย ศรีทองธรรม และคณะ. (2556). ผลกระทบจากแรงงานข้ามชาติลาว กัมพูชา และพม่า
ต่อภาระงานบริการสุขภาพของโรงพยาบาลตามแนวชายแดนของประเทศไทย.
อุบลราชธานี : สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 7.
- Gulick L. and Urwick J. (1973). *Papers on the Science of Administration*. New York:
Institute of Public Administration.
- Koontz, Harold D. and Cyril O'Donnell. (1972). *Principles of Management*. New
York: McGraw-Hill.
- R. Wayne, Mondy and Robert M. Noe. (1996). *Human Resources Management*. 6th
ed. New Jersey: Prentice-Hall.

พฤติกรรมป้องกันการโรคโควิด-2019 (COVID -2019) ของนักศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

COVID-2019 Prevention Behaviors (COVID -2019)

Students of Roi-Et Rajabhat University

จิราพร บาร์ศรี* กฤติยา สุขเพิ่ม** นภัสภรณ์ ภวภูตานนท์ ณ มหาสารคาม***

พิมลศักดิ์ นิลผาย**** ปิ่นบุญญา ลำมะนา*****

Jirapon Barisri, Kritiya Sukperm, Napasorn Phavaputanont Na Masarakham,

Pimonsak Nilphai, Pinbunya Lammana,

Received: August 26, 2020 Revised: November 19, 2020 Accepted: November 26, 2020

บทคัดย่อ (Abstract)

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาพฤติกรรมการป้องกันการโรคโควิด-2019 (COVID -2019) ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด ซึ่งเป็นโรคที่มีการระบาดได้เร็ว และระบาดในวงกว้าง จึงจำเป็นต้องมีการศึกษาพฤติกรรมการป้องกันการโรคที่ถูกต้อง ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่าง ประชากร คือ นักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด จำนวน 297 คน สุ่มตัวอย่างโดยการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

* สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะนิติรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด Programin Public Administration, Faculty of Law and Politics, Roi Et Rajabhat University,
e-mail: pan-111555@hotmail.co.th

** สาขาวิชานิติศาสตร์ คณะนิติรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด PrograminLaw, Faculty of Law and Politics, Roi Et Rajabhat University

*** สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะนิติรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด Programin Public Administration, Faculty of Law and Politics, Roi Et Rajabhat University

**** สาขาวิชานิติศาสตร์ คณะนิติรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด PrograminLaw, Faculty of Law and Politics, Roi Et Rajabhat University

***** สาขาวิชานิติศาสตร์ คณะนิติรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด PrograminLaw, Faculty of Law and Politics, Roi Et Rajabhat University

พฤติกรรมกรรมการป้องกันโรคโควิด-2019 (COVID -2019) ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) และ ค่าร้อยละ (Percentage) ผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมการป้องกันโรคโควิด-2019 (COVID -2019) ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีการปฏิบัติเป็นประจำมากที่สุด มีการสวมหน้ากากอนามัย (Face mask)/หน้ากากผ้าเมื่อออกจากบ้าน เมื่อไม่สบาย และ เมื่อเข้าห้องเรียน สำหรับพฤติกรรมกรรมการป้องกันโรคโควิด-2019 (COVID -2019) ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างปฏิบัติเป็นประจำน้อยที่สุด คือ มีการล้างมือด้วยสบู่และน้ำ อย่างน้อย 20 วินาที หรือใช้เจล alcohol ทุกครั้งหลังหยิบจับหรือสัมผัสสิ่งของที่ใช้ร่วมกัน มีการเพิ่มระยะประมาณ 1-2 เมตรเมื่อต้องมีการพูดคุยกับบุคคลอื่น และ การไม่นำมือตนเองมาป้าย จมูก ตาหรือปาก

คำสำคัญ (Keywords): พฤติกรรมการป้องกัน; โรคโควิด; มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

Abstract

This research Have a purpose To study the COVID-2019 prevention behaviors (COVID -2019) students of Roi-Et Rajabhat University. Which is a disease that has an epidemic quickly And widespread epidemic Therefore, it is necessary to study the correct preventive behavior. Using quantitative research methods The population sample was 297 first year students at Roi Et Rajabhat University. Sampling by simple sampling. The research instrument was a statistical questionnaire used to analyze the COVID -2019 Prevention Behavior (COVID -2019) among Roi Et Rajabhat University students. Such as frequency and percentage (Percentage). COVID-2019 Prevention Behaviors (COVID -2019) of Roi Et Rajabhat University Students Which is the sample group with the most regular practice Wear a face mask /cloth mask when leaving the house, when sick and when entering classroom. For COVID-2019 Prevention Behavior (COVID -2019) of Roi Et Rajabhat University Students. The least regular practice was hand washing with soap and water for at least 20 seconds or using alcohol gel (more than 70%) after handling or touching shared items. There is an increase of 1-2 meters when talking to other people and not putting your hands on your nose, eyes or mouth.

Keywords: Preventive Behaviors, COVID, Roi-Et Rajabhat University,

บทนำ(Introduction)

ปัจจุบันหลายประเทศทั่วโลกกำลังเผชิญกับปัญหาการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หรือ โควิด-19 (COVID-19) องค์การอนามัยโลกได้ประกาศให้โรคดังกล่าวเป็นโรคระบาดใหญ่ทั่วโลก (Pandemic) เมื่อวันที่ 11 มีนาคม 2563 โรคนี้เป็นโรคติดต่อที่เกิดจากเชื้อไวรัสสายพันธุ์ใหม่ทำให้ทั่วโลกมีผู้ป่วยติดเชื้อสะสม จำนวน 750,890 ราย เสียชีวิต 36,405 ราย กลุ่มประเทศแถบมหาสมุทรแปซิฟิกตะวันตกติดเชื้อสะสม จำนวน 104,868 ราย เสียชีวิต 3,671 ราย กลุ่มประเทศยุโรปติดเชื้อสะสมจำนวน 423,946 ราย เสียชีวิต 26,694 ราย เอเชียตะวันออกเฉียงใต้มีผู้ป่วยติดเชื้อสะสม จำนวน 4,215 ราย เสียชีวิต 166 ราย และประเทศไทยมีผู้ติดเชื้อสะสมจำนวน 1,524 ราย เสียชีวิต 9 ราย และจากสถานการณ์การแพร่ระบาดในปัจจุบันยังคงมีการตรวจพบผู้ติดเชื้อรายใหม่และมีจำนวนผู้เสียชีวิตเพิ่มขึ้นทุกวัน (นภชา สิงห์วีรธรรม และคณะ. 2563 : 33) ในประเทศสหรัฐอเมริกามีผู้ติดเชื้อสะสม 140,640 ราย เสียชีวิต 2,398 ราย และ มีผู้เสียชีวิตในรอบ 24 ชั่วโมงกว่าพันคน (World Health Organization. 2020) อัตราการเสียชีวิตสูงสุด คือ ผู้สูงอายุที่มีอายุ 80 ปีขึ้นไป รวมถึงคนที่มีโรคประจำตัวร่วมด้วย คนที่เป็นโรคหัวใจมีอัตราการเสียชีวิตสูงสุด รองลงมา คือ โรคเบาหวาน โรคทางเดินหายใจ และโรคความดันโลหิตสูงตามลำดับ (BBC NEWS, Robert Cuffe. 2020) องค์การอนามัยโลกได้แนะนำการป้องกันโรคเบื้องต้น ได้แก่ การล้างมือบ่อยๆ ปิดปากจมูกเมื่อไอ จาม รับประทานอาหารที่ปรุงสุกใหม่เสมอ และหลีกเลี่ยงการสัมผัสใกล้ชิดกับคนที่แสดงอาการของโรคทางเดินหายใจ เช่น ไอ และจาม (นภชา สิงห์วีรธรรม และคณะ. 2563: 33)

สถานการณ์ COVID – 19 ร้อยเอ็ด ข้อมูล ณ วันที่ 3 เมษายน 2563 จังหวัดร้อยเอ็ด มีผู้เข้าเกณฑ์ตรวจหาเชื้อโควิด-19 จำนวน 156 ราย พบ ผู้ป่วยยืนยันโรคโควิด-19 จำนวน 3 ราย (กลับบ้าน 1 ราย / รักษาในโรงพยาบาล 2 ราย) ตรวจแล้วไม่พบเชื้อโควิด-19 จำนวน 150 ราย และอยู่ระหว่างรอผลการตรวจทางห้องปฏิบัติการ จำนวน 3 ราย ข้อมูลการติดตามผู้เดินทางมาจากพื้นที่เขตติดโรคติดต่ออันตราย (จีน เกาหลีใต้ อิตาลี อิหร่าน) (ระหว่างวันที่ 1 กุมภาพันธ์ – 2 เมษายน 2563) แยกกักกันตัวเองที่บ้านพักจำนวน 116 คน ติดตามเฝ้าระวังครบ 14 วัน จำนวน 97 คน และอยู่ในระหว่างติดตามยังไม่ครบ 14 วัน จำนวน 19 คน ส่วนการติดตามผู้เดินทางมาจากพื้นที่ระบาดต่อเนื่องจำนวน 29 ประเทศ (ตามประกาศของกรมควบคุมโรค) คุมไว้สังเกตอาการที่บ้านพัก จำนวน 368 คน ติดตามครบ 14 วัน จำนวน 291 คน อยู่ระหว่างติดตามยังไม่ครบ 14 วัน จำนวน 77 คน ข้อมูลผู้ที่เดินทางมาจากกรุงเทพและปริมณฑลจำนวน 17,071 คน ให้แยกตัวสังเกตอาการที่บ้านพัก 14 วัน (สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดร้อยเอ็ด. 2563) ข้อมูลจากการสำรวจ

พฤติกรรมกรรมการป้องกันโรคโควิด – 19 ของประชาชนในจังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า ใส่หน้ากากอนามัยหรือหน้ากากผ้าเวลาออกจากบ้าน ร้อยละ 94.03 ล้างมือบ่อยๆ ด้วยสบู่และน้ำ ร้อยละ 90.47 ล้างมือด้วยแอลกอฮอล์เจล ร้อยละ 85.33 รักษาระยะห่างจากคนอื่นอย่างน้อย 1-2 เมตร ร้อยละ 64.3 หลีกเลี่ยงการจับใบหน้า ตา จมูก ปาก ร้อยละ 57.93 ปิดปากและจมูกเวลาจาม/ไอ และล้างมือทันที ร้อยละ 45.78 ด้วยสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID - 19) ยังคงปรากฏอยู่ เพื่อให้การป้องกันควบคุมการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID - 19) ในพื้นที่มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ โดยที่มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด ดำเนินการเตรียมความพร้อมในการจัดการศึกษาเพื่อรองรับการเปิดภาคเรียนประจำปีการศึกษา 2563 แต่ยังคงให้มีมาตรการและการเฝ้าระวังการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID - 19) สอดคล้องกับข้อกำหนดออกตามความในมาตรา 9 แห่งพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. 2548 (ฉบับที่ 9) ลงวันที่ 29 พฤษภาคม 2563 และประกาศจังหวัดร้อยเอ็ด เรื่องมาตรการเร่งด่วนในการป้องกันและควบคุมการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID - 19) (ฉบับที่ 7) ลงวันที่ 31 พฤษภาคม 2563 (ประกาศมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด. 2563)

จากข้อมูลดังกล่าวจะเห็นว่า ยังมีคนจำนวนมากที่ยังมีพฤติกรรมเสี่ยงต่อการติดเชื้อและแพร่กระจายเชื้อ โควิด – 19 ดังนั้นการป้องกันโรคทุกคนต้องปฏิบัติโดยพร้อมเพรียงกันจึงจะสามารถหยุดการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ได้ จะเห็นได้ว่าพฤติกรรมกรรมการป้องกันโรคโควิด-2019 (COVID -2019) ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด โดยสวมหน้ากากผ้าตลอดเวลาแล้วรีบกลับบ้านล้างมือให้สะอาดด้วยน้ำและสบู่ นาน 20 วินาที กินอาหารที่ปรุงสุกใหม่ แยกสำหรับอาหารเฉพาะบุคคล และไม่ควรรับประทานอาหารร่วมกัน หากมีไข้ ร่วมกับ อาการไอ เจ็บคอ มีน้ำมูก หายใจเหนื่อยหอบ มีประวัติเดินทางกลับจากต่างประเทศ หรือมีประวัติสัมผัสกับผู้ป่วย หรือเคยไปในพื้นที่เสี่ยงต่อการเกิดโรค ให้รีบไปพบแพทย์พร้อมแจ้งประวัติเสี่ยงต่างๆ เพื่อหยุดหรือยับยั้งการระบาดของโรคโคโรนาไวรัสได้ ดังนั้นคณะผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาพฤติกรรมกรรมการป้องกันโรคโควิด-2019 (COVID -2019) ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

วัตถุประสงค์การวิจัย(Research Objective)

เพื่อศึกษาพฤติกรรมกรรมการป้องกันโรคโควิด-2019 (COVID -2019) ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

1. รูปแบบการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสอบถาม โดยการเก็บข้อมูลกับนักศึกษา ชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด ในประเด็นพฤติกรรมการป้องกันโรคโควิด-2019 (COVID -2019) ของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ด้านประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือนักศึกษา ชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด จำนวน 1,148 คน (กลุ่มงานทะเบียนนักศึกษา, 2563)

2.2 ด้านกลุ่มตัวอย่าง

ด้านกลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด จำนวน 1,148 คน คำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างตามสูตรของ ทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane, 1973: 727) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 297 คน ซึ่งจะดำเนินการหาสัดส่วนประชากรกับกลุ่มตัวอย่าง และใช้วิธีสุ่มกลุ่มตัวอย่างโดยแบบอย่างง่าย

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) ที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล โดยสร้างขึ้นจากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้ คือ ส่วนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของบุคคล ส่วนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการป้องกันโรคโควิด-2019 (COVID -2019) ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด และ ส่วนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะ โดยแบ่งระดับเป็นมาตราส่วนแบบประมาณค่า (Rating – Scale) ของลิเคิร์ต (Likert's rating scale) มี 5 ระดับ คือ เป็นประจำ บ่อยครั้ง นาน ๆ ครั้ง บางครั้ง และ ไม่เคยเลย

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 ผู้วิจัยได้ทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ จากคณะนิติรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด เพื่อออกหนังสือขออนุญาต ขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามไปยังหน่วยงานภายในมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด เพื่อขอความร่วมมือเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง

4.2 ผู้วิจัยแต่งตั้งผู้ช่วยผู้วิจัย จำนวน 2 คน เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง โดยผู้วิจัยจะชี้แจงวิธีการและขั้นตอนให้กับผู้ช่วยผู้วิจัย ก่อนลงมือเก็บข้อมูลดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยแจกแบบสอบถามระหว่างวันที่ 1 กรกฎาคม –31 กรกฎาคม 2563

4.3 ผู้วิจัยได้ตรวจสอบแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาปรากฏว่าได้รับแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์ 297 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100

5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์คุณภาพของเครื่องมือ โดยใช้วิธีหาค่าความเชื่อมั่นจากค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach)

5.2 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

5.3 สถิติที่ใช้วิเคราะห์พฤติกรรมกรรมการป้องกันโรคโควิด-2019 (COVID -2019) ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

ผลการวิจัย (Research Results)

จากผลการวิจัย เรื่อง พฤติกรรมการป้องกันโรคโควิด-2019 (COVID -2019) ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด ซึ่งผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัย ดังนี้

1. ผลการวิจัยพฤติกรรมการป้องกันโรคโควิด-2019 (COVID -2019) ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

พฤติกรรมการป้องกันโรคโควิด-2019 (COVID -2019) ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างปฏิบัติเป็นประจำมากที่สุด มีสวมหน้ากากอนามัย / หน้ากากผ้าเมื่อออกจากบ้าน รองลงมา คือ สวมหน้ากากอนามัยเมื่อไม่สบาย และ การสวมหน้ากากอนามัย / หน้ากากผ้าเมื่อเข้าห้องเรียน สำหรับพฤติกรรมการป้องกันโรคโควิด-2019 (COVID -2019) ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างปฏิบัติเป็นประจำน้อยที่สุด มีการล้างมือด้วยสบู่และน้ำ อย่างน้อย 20 วินาที หรือใช้เจล alcohol (มากกว่า 70%) หลังหยิบจับหรือสัมผัสสิ่งของที่ใช้ร่วมกัน รองลงมา คือ การเพิ่มระยะประมาณ 1-2 เมตร เมื่อต้องมีการพูดคุยกับบุคคลอื่น และ การไม่นำมือตนเองมาป้าย จมูก ตาหรือปาก

2. ข้อเสนอแนะพฤติกรรมการป้องกันโรคโควิด-2019 (COVID -2019) ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

2.1 ควรมีการจัดกิจกรรมหรืออบรมให้ความรู้ในการป้องกันโรคโควิด-2019 (COVID -2019) แก่นักศึกษา และผู้ที่สนใจ

2.2 มหาวิทยาลัยควรนำข้อมูลข่าวสารจากแหล่งที่เชื่อถือได้มาประชาสัมพันธ์ให้นักศึกษาได้ทราบ

2.3 สนับสนุนให้นักศึกษาจัดกิจกรรมรณรงค์ส่งเสริมสังคม เช่น จัดทำประกาศ และ โปสเตอร์ติดในมหาวิทยาลัย

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

จากการศึกษารั้วนี้ ผู้วิจัยนำผลการศึกษามาสรุปอภิปรายผล

พฤติกรรมกำบังกำโรควิด-2019 (COVID -2019) ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด ที่ปฏิบัติเป็นประจำมากที่สุด คือ มีการสวมหน้ากากอนามัย (face mask)/หน้ากากผ้า เมื่อออกจากบ้าน เมื่อไม่สบาย และ สวมหน้ากากอนามัยหรือหน้ากากผ้าเมื่อเข้าห้องเรียน สำหรับ พฤติกรรมกำบังกำโรควิด-2019 สอดคล้องกับงานวิจัยของสำนักวิจัยเอแบคโพลล์ มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ (2552 : ออนไลน์) ได้ทำการสำรวจเรื่อง ความคิดเห็นของประชาชนต่อ สถานการณ์ “ไข้หวัด 2009” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจความคิดเห็นของประชาชนต่อ สถานการณ์ “ไข้หวัด 2009” และเพื่อเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่สนใจศึกษาในหัวข้อนี้ต่อไปโดยศึกษา ตัวอย่างประชาชนใน 17 จังหวัดทั่วประเทศ จำนวนทั้งสิ้น 1,215 ครั้วเรือน ผลสำรวจพบว่า ประชาชน ร้อยละ 38.6 มีความเข้าใจอย่างดีเพียงพอถึงแนวทางการกำบังกำไข้หวัด 2009 และมีการปฏิบัติตัวเมื่ออยู่ในสถานที่ต่างๆ เช่น เมื่อเดินทางไปห้างสรรพสินค้า ไปโรงพยาบาล/สถาบันเทิง อยู่บนรถโดยสาร รถเมล์ รถแท็กซี่ เมื่ออยู่ในสถานที่ที่มีคนจำนวนมาก และเมื่อเดินทางไป โรงเรียน/มหาวิทยาลัย/สถาบันการศึกษา มีการใส่หน้ากากอนามัย และภายหลังกลับมาจากนอก บ้านจะอาบน้ำทันที สำหรับที่ปฏิบัติเป็นประจำน้อยที่สุด มีการล้างมือด้วยสบู่และน้ำ อย่างน้อย 20 วินาที หรือใช้เจล alcohol (มากกว่า 70%) หลังหยิบจับหรือสัมผัสสิ่งของที่ใช้ร่วมกัน มีการเพิ่ม ระยะประมาณ 1-2 เมตรเมื่อต้องมีการพูดคุยกับบุคคลอื่น และ การไม่นำมือตนเองมาป้าย จมูก ตา หรือปาก สอดคล้องกับงานวิจัยของสำนักกองทุนสนับสนุนสร้างเสริมสุขภาพ (2552 : ออนไลน์) ได้สำรวจพฤติกรรมกำบังกำมือหลังเกิดการแพร่ระบาดไข้หวัดใหญ่สายพันธุ์ใหม่ 2009 จากแหล่ง ชุมชนที่มีผู้สัญจรในกรุงเทพมหานคร พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่มีพฤติกรรมกำบังกำมือก่อน รับประทานอาหารร้อยละ 61.2 และมีการล้างมือด้วยน้ำ และสบู่หลังเข้าสัวม ร้อยละ 87.4 เป็นผล สืบเนื่องมาจากมีการระบาดของโรควัหวัดใหญ่สายพันธุ์ใหม่ 2009 ส่งผลให้ประชาชนมีการตื่นตัว ในการกำบังกำสุขภาพตนเองมากขึ้นไม่ว่าจะเป็นทางด้านอาหาร น้ำ และสิ่งแวดล้อม โดยมีการ นำเอาอุปกรณ์ต่างๆ มาใช้ในการกำบังกำโรควิด เช่น หน้ากากปิดจมูก ถุงมือ หรือผลิตภัณฑ์เพื่อ สุขอนามัย อาทิ สบู่ฆ่าเชื้อ สเปรย์ฆ่าเชื้อ วิธีที่ดีที่สุด และราคาถูกของการกำบังกำโรควิด คือ การล้าง มือ เพราะโรควิดติดต่อหลายโรควัมีมือเป็นเป็นพาหะนำเชื้อโรควัเข้าสู่ร่างกายจนอาจทำให้เสียชีวิต การ

ล้างมือจึงเป็นวิธีการป้องกันโรคติดเชื้อ ทางเดินหายใจและการสัมผัสที่สามารถติดต่อจากคนหนึ่งสู่อีกคนหนึ่งได้

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

1. ควรมีการจัดกิจกรรมหรืออบรมให้ความรู้ในการป้องกันโรคโควิด-2019 (COVID - 2019) แก่นักศึกษา และผู้ที่สนใจ
2. มหาวิทยาลัยควรนำข้อมูลข่าวสารจากแหล่งที่เชื่อถือได้มาประชาสัมพันธ์ให้นักศึกษาได้ทราบ
3. สนับสนุนให้นักศึกษาจัดกิจกรรมรณรงค์ส่งเสริมสังคม เช่น จัดทำประกาศ และโปสเตอร์ติดในมหาวิทยาลัย

เอกสารอ้างอิง (References)

- กลุ่มงานทะเบียนนักศึกษา. (2563). สรุปจำนวนนักศึกษารายงานตัวเพื่อเข้าศึกษาต่อ มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด นักศึกษาภาคปกติ ประจำปีการศึกษา 2563. ข้อมูล ณ วันที่ 30 มิถุนายน 2563.
- นภชา สิงห์วีธรรม และคณะ. (2563). การรับรู้และพฤติกรรมในการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ของทันตภิบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุข. วารสารสถาบัน บำราศนราดรุณ ปีที่ 14 ฉบับที่ 2 , พฤษภาคม-สิงหาคม (2020).
- ประกาศมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด. (2563). เรื่องมาตรการและการเฝ้าระวังการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19). (ฉบับที่ 7). [1 มิถุนายน 2563.]
- วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี. (2563). การระบาดทั่วของไวรัสโคโรนา พ.ศ. 2563-2563. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : <https://th.wikipedia.org/wiki>, [10 สิงหาคม 2563.]
- สำนักกองทุนสนับสนุนสร้างเสริมสุขภาพ. (2552ก). รู้จัก...วิธีสู้หวัด. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา <http://beid.ddc.moph.go.th/th/images/news/media/flumedia.pdf>. [10 กรกฎาคม 2552.]
- . (2552ข). คนไทยตื่นตัวล้างมือมากขึ้น.[ออนไลน์]. แหล่งที่มา : <http://www.thaihealth.or.th/node/11896>, [2 พฤศจิกายน 2552.]
- สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดร้อยเอ็ด. (2563). สถานการณ์ COVID – 19 ร้อยเอ็ด 3 เมษายน 2563.

- สำนักวิจัยเอแบคโพลล์มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ. **ความคิดเห็นของประชาชนต่อ สถานการณ์ใช้หวัด 2009: กรณีศึกษา ตัวอย่างประชาชนใน 17 จังหวัดทั่วประเทศ.** Available at <http://www.ryt9.com/s/abcp/611212>. [cited April 27, 2011.]
- BBC NEWS, Robert Cuffe. **Coronavirus death rate: What are the chances of dying? England: London; 2020.** [<https://www.bbc.com/news/health>.]
- World Health Organization. **Coronavirus disease 2019 (COVID-19) situation report – 71.** Geneva: World Health Organization; 2020.
[<https://scholar.google.co.th/scholar?q>.]
- Yamane, Taro. (1973). **Statistics: An Introductory Analysis.** Third edition. Newyork : Harper and Row Publication.

**แนวทางการพัฒนาประสิทธิภาพการนำนโยบายการออกโฉนดที่ดิน
โดยวิธีการเดินสำรวจไปปฏิบัติ**
**Guidelines for the Development of the Effectiveness of the Land
Deed Issuance by Surveying Policy Implementation**

วราภรณ์ สวนจันทร์* กิจฐเขต ไกรวาส** กฤษฎา นันทเพ็ชร***
ธีระภัทธา เอกผาชัยสวัสดิ์****

Waraporn Suanchan, Kittachet Krivart, Krisda Nantapeth
Teerapatra Ekphachaisawat

Received: June 9, 2020 Revised: July 3, 2020 Accepted: July 3, 2020

บทคัดย่อ (Abstract)

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ปัจจัยความสำเร็จในการนำนโยบายการออกโฉนดที่ดินโดยวิธีการเดินสำรวจไปปฏิบัติ 2) ปัญหาและอุปสรรคของการนำนโยบายการออกโฉนดที่ดินโดยการเดินสำรวจไปปฏิบัติ 3) แนวทางการพัฒนาประสิทธิภาพการนำนโยบายการออกโฉนดที่ดินโดยวิธีการเดินสำรวจไปปฏิบัติ การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเชิงปริมาณ คือ ผู้อำนวยการโครงการ ผู้อำนวยการศูนย์ ผู้กำกับการเดินสำรวจ ผู้กำกับการรังวัด หัวหน้างานอำนวยการ/กองกลางศูนย์อำนวยการ เจ้าหน้าที่เดินสำรวจ รังวัดทำแผนที่ เจ้าหน้าที่ยึดโยงหลักเขต เจ้าหน้าที่สอบสวนสิทธิ เจ้าหน้าที่กองกลางฝ่ายทะเบียน เจ้าหน้าที่กองกลางฝ่ายรังวัด ที่ปฏิบัติหน้าที่ในศูนย์อำนวยการเดินสำรวจออกโฉนดที่ดิน 12 ศูนย์ จำนวน 215 คน ได้มาโดยการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) เครื่องมือการวิจัย คือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ (f) ค่าร้อยละ

* วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา จังหวัดชลบุรี Ph.D students of Graduate School of Public Administration , Burapha University, ChonBuri

** หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา จังหวัดชลบุรี Doctor of Philosophy Program in Public Administration Graduate School of Public Administration , Burapha University, ChonBuri

*** หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา จังหวัดชลบุรี Doctor of Philosophy Program in Public Administration Graduate School of Public Administration , Burapha University, ChonBuri

**** หลักสูตรพัฒนาศักดิ์ คณະมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ จังหวัดเพชรบูรณ์ Bachelor Art in Social Development , Faculty of Humanities and Social Sciences , Phetchabun Rajabhat University. Phetchabun

(Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ และแบบพรรณนาความ (Descriptive Analysis) ผู้ให้ข้อมูลหลักสำหรับการวิจัยเชิงคุณภาพ คือผู้บริหารในกรมที่ดินที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับนโยบายการออกโฉนดที่ดินโดยวิธีการเดินสำรวจ ผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงานในโครงการออกโฉนดที่ดินโดยการเดินสำรวจที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานไม่น้อยกว่า 15 ปี ผู้ให้ข้อมูลสำคัญรวมทั้งสิ้น 8 คน เครื่องมือการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลแบบพรรณนาความ (Descriptive Analysis) ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยความสำเร็จในการนำนโยบายการออกโฉนดที่ดิน โดยวิธีการเดินสำรวจไปปฏิบัติ พบว่า ปัจจัยด้านสมรรถนะองค์การ ปัจจัยด้านประสิทธิภาพในการวางแผนและควบคุม ปัจจัยด้านภาวะผู้นำ และปัจจัยด้านการเมืองและการบริหารสภาพแวดล้อมภายนอก มีความสัมพันธ์เชิงเส้นตรงกับประสิทธิผลของการนำนโยบายการออกโฉนดที่ดิน โดยวิธีการเดินสำรวจไปปฏิบัติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 ปัญหาและอุปสรรคในการนำนโยบายการออกโฉนดที่ดินโดยวิธีการเดินสำรวจไปปฏิบัติ พบว่าปัญหาด้านบุคลากร ปัญหาด้านงบประมาณ และปัญหาด้านวัสดุอุปกรณ์และเครื่องมือเครื่องใช้อยู่ในระดับมาก แนวทางการพัฒนาประสิทธิผลการนำนโยบายการออกโฉนดที่ดินโดยวิธีการเดินสำรวจไปปฏิบัติ พบว่ามี 3 แนวทาง ประกอบด้วย 1. แนวทางการพัฒนาบุคลากรเพื่อเพิ่มประสิทธิผลการนำนโยบายการออกโฉนดที่ดินโดยวิธีการเดินสำรวจ 2. แนวทางการพัฒนาการจัดหาวัสดุ อุปกรณ์ และเทคโนโลยีในการปฏิบัติงาน และ 3. แนวทางการจัดตั้งศูนย์เดินสำรวจออกโฉนดที่ดินในทุกจังหวัด

คำสำคัญ (Keyword): แนวทางการการพัฒนาประสิทธิผล; การนำนโยบายไปปฏิบัติ; การออกโฉนดที่ดิน; วิธีการเดินสำรวจ

Abstract

The purpose of this research study are 1) to study about problems and obstacles of the land deed issuance by surveying policy implementation 2) to study about successful factors of land deed issuance by surveying policy implementation and 3) to develop the guidelines of the effectiveness of the land deed issuance by surveying policy implementation. This research is quantitative and qualitative research. The sample group of quantitative research are 215 executives and officers in 12 centers and random by stratified random sampling. The quantitative analysis employed in this study was descriptive statistics , percentage, standardized score and multiple regression. Key – Informants for qualitative research are 8 executives and officers in 12 centers and analyze data by descriptive Analysis. The result show that organizational competency , efficiency of planning and control ,leadership and politic and external environment management influence to result of land deed issuance by surveying policy implementation. The problems and obstacles of the

land deed issuance by surveying policy implementation are high level. The guidelines of the effectiveness of the land deed issuance by surveying policy implementation are 1) human resource development 2) provide materials, equipment and technology in operations and 3) establishment of survey centers for land deed issuance in all provinces.

Keyword: Guidelines for the Development of the Effectiveness; Policy Implementation; Land Deed Issuance; Surveying

บทนำ (Introduction)

ที่ดินถือเป็นสินทรัพย์ที่มีค่ายิ่ง ในทางเศรษฐศาสตร์ที่ดินถือเป็นทุนลักษณะหนึ่งที่เกิดจากการผลิต อันนำไปสู่การบริโภคต่อไป เมื่อดินเป็นสินทรัพย์ที่มีความมนุษย์จึงต้องการครอบครองที่ดินเพื่อสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจให้แก่ตนเอง ความต้องการถือครองที่ดินนำไปสู่การออกกฎเกณฑ์ในการถือครองโดยรัฐเป็นผู้ดำเนินการออกกฎเกณฑ์ดังกล่าวในลักษณะการบัญญัติกฎหมายและจัดทำเอกสารแสดงถึงกรรมสิทธิ์ในการถือครองที่ดินให้แก่ประชาชน คือ โฉนดที่ดินเพื่อให้ประชาชนเป็นเจ้าของที่ดินได้อย่างถูกต้องตามกฎหมาย รัฐบาลจึงมีการกำหนดนโยบายการออกโฉนดที่ดินให้แก่ประชาชน เพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชน นโยบายหนึ่งที่สำคัญคือ นโยบายการออกโฉนดที่ดินโดยการเดินสำรวจ ซึ่งจัดให้มีการดำเนินการในทุกปี และประชาชนจำนวนมากมักมาขอรับบริการออกโฉนดที่ดินจากนโยบายการออกโฉนดที่ดินโดยวิธีการเดินสำรวจ เนื่องจากมีความสะดวกและรวดเร็วกว่าการไปยื่นเรื่องเพื่อขอออกโฉนดที่ดินจากสำนักงานที่ดินจังหวัด อย่างไรก็ตาม การดำเนินนโยบายการออกโฉนดที่ดินโดยการเดินสำรวจมักจะมีข้อผิดพลาดและนำไปสู่การแก้ไขและเพิกถอนโฉนดที่ดิน จากข้อมูลของสำนักมาตรฐานการออกหนังสือสำคัญกรรมที่ดิน ข้อมูล ณ วันที่ 20 กุมภาพันธ์ 2562 พบว่าระหว่างวันที่ 1 ตุลาคม 2559 ถึง วันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2562 มีการเพิกถอนโฉนดที่ออกโดยนโยบายการออกโฉนดที่ดินโดยการเดินสำรวจจำนวน 159 ฉบับ และมีการแก้ไขโฉนด จำนวน 21 ฉบับ (สำนักมาตรฐานการออกหนังสือสำคัญ , 2562) จากการเพิกถอนและแก้ไขโฉนดที่ดินดังกล่าว สะท้อนให้เห็นถึงปัญหาในการนำนโยบายการออกโฉนดที่ดินโดยการเดินสำรวจ ไปปฏิบัติ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาเพื่อแก้ไขปัญหาและพัฒนาแนวทางการพัฒนาประสิทธิภาพการนำนโยบายการออกโฉนดที่ดินโดยวิธีการเดินสำรวจไปปฏิบัติ เพื่อให้กรมที่ดินสามารถปฏิบัติงานตอบสนองนโยบายของรัฐบาลและเพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดจากความผิดพลาดจากการออกโฉนดที่ดินโดยการสำรวจ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย (Research Objective)

1. เพื่อศึกษาปัจจัยความสำเร็จในการนำนโยบายการออกโฉนดที่ดินโดยวิธีการเดินสำรวจไปปฏิบัติ

2. เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการนำนโยบายการออกโฉนดที่ดินโดยวิธีการเดินสำรวจไปปฏิบัติ

3. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาประสิทธิภาพการนำนโยบายการออกโฉนดที่ดินโดยวิธีการเดินสำรวจไปปฏิบัติ

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ เพื่อศึกษาปัจจัยความสำเร็จการนำนโยบายการออกโฉนดที่ดินโดยการเดินสำรวจไปปฏิบัติ รวมทั้งศึกษาปัญหาและอุปสรรคของการนำนโยบายการออกโฉนดที่ดินโดยการเดินสำรวจไปปฏิบัติ

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ข้าราชการที่ปฏิบัติงานในโครงการเดินสำรวจจัดทำรูปแบบแปลงโฉนดที่ดินและเดินสำรวจและออกโฉนดที่ดิน ด้วยระบบ RTK GNSS Network ให้ครอบคลุมทั่วประเทศ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 จำนวน 466 คน โดยปฏิบัติหน้าที่ในศูนย์อำนาจการเดินสำรวจออกโฉนดที่ดิน 12 ศูนย์

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้อำนวยการโครงการ ผู้อำนวยการศูนย์ ผู้กำกับการเดินสำรวจ ผู้กำกับการรังวัด หัวหน้างานอำนาจการ/กองกลางศูนย์อำนาจการ เจ้าหน้าที่เดินสำรวจ รังวัดทำแผนที่ เจ้าหน้าที่ยึดโยงหลักเขต เจ้าหน้าที่สอบสวนสิทธิ เจ้าหน้าที่กองกลางฝ่ายทะเบียน เจ้าหน้าที่กองกลางฝ่ายรังวัด ที่ปฏิบัติหน้าที่ในศูนย์อำนาจการเดินสำรวจออกโฉนดที่ดิน 12 ศูนย์ จำนวน 215 คน กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามสูตรการคำนวณของ Yamane (1970 อ้างถึงใน เชาว์ อินเีย , 2542 : 119-120) ดำเนินการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น

ศูนย์ อำนาจการ เดินสำรวจ/ ตำแหน่ง	ผอ. โครง การ	ผอ. ศูนย์	ผกก. เดิน สำรวจ	ผกก. รังวัด	หน. งาน อำนาจ การฯ	จนท. เดิน สำรวจ รังวัด ทำ แผนที่	จนท. ยึด โยง หลัก เขต	จนท. สอบสวน สิทธิ	จนท. กอง กลาง ฝ่าย ทะเบียน	จนท. กอง กลาง ฝ่าย รังวัด	รวม
เชียงใหม่ ลำพูน เชียงราย	2	1	2	1	1	7	7	7	2	2	32
ลำปาง แพร่ น่าน	1		1			6	6	6	2	1	23
กำแพงเพชร พิษณุโลก	1	1	1	2	1	6	6	6	2	1	27
อุดรธานี		1		1		3	3	3	2	1	14

หนองคาย	1		1	1	1	3	3	3	2	1	16
ขอนแก่น			1	1		3	3	3	2	1	14
ชัยภูมิ		1			1	3	3	3	2	1	14
อุบลราชธานี	1		1	1		3	3	3	2	1	15
นครราชสีมา	1		1	1	1	3	3	3	2	1	16
ฉะเชิงเทรา		1		1		3	3	3	2	1	14
กระบี่ พังงา	1		1		1	3	3	3	2	1	15
สงขลา		1	1	1		3	3	3	2	1	15
รวม	8	6	10	10	6	46	46	46	24	13	215

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งมีขั้นตอนการสร้างแบบสอบถาม คือ

1. ศึกษาค้นคว้าจากรวรรณกรรม เอกสาร บทความ และผลงานวิจัยอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการออกหนังสือสำคัญแสดงสิทธิ์ในที่ดินของกรมที่ดิน แนวคิดทฤษฎีเพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือวิจัย

2. กำหนดโครงสร้างของเครื่องมือและขอบเขตเนื้อหาตามกรอบแนวคิดของการวิจัย

3. สร้างแบบสอบถามขึ้นต้นจากการทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง นำเสนอกรรมการที่ปรึกษาผู้เชี่ยวชาญนิพนธ์พิจารณาและตรวจสอบความถูกต้อง ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) และความเหมาะสมของภาษาที่ใช้ (Wording) และให้มีความถูกต้องสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย ความถูกต้องตามระเบียบวิธีวิจัย เมื่อกรรมการที่ปรึกษาผู้เชี่ยวชาญได้ตรวจสอบแบบสอบถามแล้ว ผู้วิจัยได้นำปรับปรุงและแก้ไขเพื่อให้เกิดความเข้าใจแก่ผู้ตอบแบบสอบถาม และสามารถใช้ศึกษาวิจัยได้ตรงกับวัตถุประสงค์ที่ศึกษา

4. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขและผ่านความเห็นชอบ ของคณะกรรมการที่ปรึกษาผู้เชี่ยวชาญนิพนธ์ไปให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาตรวจสอบความถูกต้อง แก้ไข เพื่อให้แบบสอบถามถูกต้องตามเนื้อหา และเพื่อความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย และนิยาม โดยการหาค่าดัชนีสอดคล้อง (Item objective congruence index หรือ IOC) โดยผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถามจำนวน 5 ท่าน

5. นำแบบสอบถามไปทำการทดลองใช้ (Try out) กับกลุ่มที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งได้แก่ บุคลากรที่ปฏิบัติงานในโครงการเดินสำรวจออกโฉนดที่ดินเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ (จังหวัดปัตตานี ยะลา และนราธิวาส) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 จำนวน 40 คน ได้แบบสอบถามคืน 39 ชุด คิดเป็นร้อยละ 97.5

ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบัค (Cronbach's alpha coefficient) ผลการตรวจสอบความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.782

การเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ

ผู้วิจัยแจกแบบสอบถามให้กลุ่มประชากรที่เข้าร่วมในงานวิจัยนำกลับไปพิจารณา ก่อนตัดสินใจตอบแบบสอบถาม หากกลุ่มประชากรตกลงเข้าร่วมโครงการวิจัย ผู้วิจัยจะให้กลุ่มประชากรลงนามในเอกสารแสดงความยินยอมเข้าร่วมโครงการวิจัย จากนั้นดำเนินการแจกแบบสอบถาม กลุ่มประชากรจะดำเนินการตอบแบบสอบถามโดยใช้เวลาประมาณ 1 ชั่วโมง จากนั้นผู้วิจัยจะเก็บแบบสอบถามด้วยตนเองแล้วนำใส่ซองปิดผนึกอย่างมิดชิด ในกรณีที่กลุ่มประชากรแจ้งความประสงค์ว่าจะส่งแบบสอบถามคืนทางไปรษณีย์ ผู้วิจัยจะจัดเตรียมซองสำหรับใส่แบบสอบถามพร้อมเจ้าหน้าที่ผู้วิจัย ติดแสตมป์ มอบให้กลุ่มประชากรเพื่อใช้ส่งแบบสอบถามคืนมายังผู้วิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณและสถิติที่ใช้

สถิติพรรณนา (Description statistic) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ คือ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation: SD)

การวิเคราะห์ปัจจัยความสำเร็จของการนำนโยบายการออกโฉนดที่ดินโดยการสำรวจไปปฏิบัติ ใช้การวิเคราะห์ตัวแปรพยากรณ์ที่ดีของผลการนำนโยบายการออกโฉนดที่ดินโดยวิธีการเดินสำรวจไปปฏิบัติ โดยใช้การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ

การวิจัยเชิงคุณภาพเป็นการศึกษาแนวทางการพัฒนาประสิทธิภาพการนำนโยบายการออกโฉนดที่ดินโดยวิธีการเดินสำรวจไปปฏิบัติ มีรายละเอียด ดังนี้

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คือ ผู้บริหารในกรมที่ดินที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับนโยบายการออกโฉนดที่ดินโดยวิธีการเดินสำรวจ ผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงานในโครงการออกโฉนดที่ดินโดยการเดินสำรวจที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานไม่น้อยกว่า 15 ปี ผู้ให้ข้อมูลสำคัญรวมทั้งสิ้น 7 คน เลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสัมภาษณ์แนวทางการพัฒนาประสิทธิภาพการนำนโยบายการออกโฉนดที่ดินโดยวิธีการเดินสำรวจไปปฏิบัติ

การหาคุณภาพเครื่องมือ ผู้วิจัยนำแบบสัมภาษณ์ที่ได้รับการปรุงแก้ไขและผ่านความเห็นชอบของอาจารย์ที่ปรึกษาฯ ไปให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณา โดยผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสัมภาษณ์ จำนวน 5 ท่าน

การเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ ดำเนินการเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ เชิงลึก

การวิเคราะห์ข้อมูล ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) โดยนำข้อมูลที่ได้ในมาสรุปและจำแนกข้อมูล (Typological Analysis) คือ การจำแนกข้อมูลเป็นชนิด (Typologies) จัดหมวดหมู่ข้อมูลตามแต่ละประเภทแล้ว

เขียนรายงานแบบพรรณนาความ(Descriptive Analysis) เพื่อจัดทำข้อมูลที่ได้เป็นแนวทางการพัฒนาประสิทธิภาพการดำเนินงานนโยบายการออกโฉนดที่ดินโดยวิธีการเดินสำรวจไปปฏิบัติ

ผลการวิจัย (Research Results)

ผลการวิเคราะห์ปัจจัยความสำเร็จในการดำเนินงานนโยบายการออกโฉนดที่ดิน โดยวิธีการเดินสำรวจไปปฏิบัติ พบว่า ปัจจัยด้านสมรรถนะองค์กร ($\beta = .257$) ปัจจัยด้านประสิทธิภาพในการวางแผนและควบคุม ($\beta = .258$) ปัจจัยด้านภาวะผู้นำ ($\beta = .501$) และปัจจัยด้านการเมืองและการบริหารสภาพแวดล้อมภายนอก ($\beta = .072$) มีความสัมพันธ์เชิงเส้นตรงกับประสิทธิภาพของการดำเนินงานนโยบายการออกโฉนดที่ดิน โดยวิธีการเดินสำรวจไปปฏิบัติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 ($F = 848.722$, $p = .000$) และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเท่ากับ .970 ทั้งนี้ตัวแปรพยากรณ์ทั้ง 4 ตัว ร่วมกันสามารถอธิบายความแปรปรวนของประสิทธิภาพของการดำเนินงานนโยบายการออกโฉนดที่ดินไปปฏิบัติ ได้ร้อยละ 94 และมีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการพยากรณ์เท่ากับ .182 ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ

ตัวแปรพยากรณ์	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ		t	p
	b	β		
1. สมรรถนะองค์กร	.256	.257	4.813	.000
2. ประสิทธิภาพในการวางแผนและควบคุม	.259	.258	1.203	.00
2. ภาวะผู้นำ	.494	.501	20.923	.00
3. การเมืองและการบริหารสภาพแวดล้อมภายนอก	.104	.072	2.447	.0007
a = -.428 R = .970 R ² = .942 SE _{est} = .182 F = 848.722 p = .000				

ผลการวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานนโยบายการออกโฉนดที่ดินโดยวิธีการเดินสำรวจไปปฏิบัติ พบว่า ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานนโยบายการออกโฉนดที่ดินโดยวิธีการเดินสำรวจไปปฏิบัติในภาพรวม อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.80 โดยปัญหาด้านวัสดุอุปกรณ์และเครื่องมือเครื่องใช้ มีปัญหามากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 3.92 รองลงมาคือ ปัญหาด้านงบประมาณ มีค่าเฉลี่ย 3.80 และปัญหาด้านบุคลากร มีค่าเฉลี่ย 3.69 ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ปัญหาและอุปสรรค ในการดำเนินงานนโยบายการออกโฉนดที่ดินโดยวิธีการเดินสำรวจไปปฏิบัติ

ปัญหาและอุปสรรค	$\bar{X}$	SD	แปลผล
1. ปัญหาด้านบุคลากร	3.69	.408	มีปัญหาและอุปสรรคมาก
2. ปัญหาด้านงบประมาณ	3.80	.685	มีปัญหาและอุปสรรคมาก
3. ปัญหาด้านวัสดุอุปกรณ์และเครื่องมือเครื่องใช้	3.92	.653	มีปัญหาและอุปสรรคมาก

โดยจัดโครงสร้างให้กะทัดรัดโดยลดจำนวนเจ้าหน้าที่ลงและมอบหมายให้เจ้าพนักงานที่ดินจังหวัด ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการศูนย์เดินสำรวจของจังหวัดนั้น ดังปรากฏดังบทสัมภาษณ์ ดังนี้

“โครงสร้างของศูนย์อำนาจการเดินสำรวจควรมีขนาดเล็ก และกระจายไปหลาย ๆ จังหวัด เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนที่ต้องการให้ทางราชการเดินสำรวจออกโฉนดที่ดิน” (บวรวิทย์ เจริญสิน , สัมภาษณ์ , 12 มิถุนายน 2563)

“ควรจัดตั้งศูนย์อำนาจการเดินสำรวจกระจายทุกจังหวัด โดยลดอัตราส่วนเจ้าหน้าที่ลงตั้งศูนย์ฯทุกจังหวัดโดยให้เจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการศูนย์เดินสำรวจของจังหวัดนั้นๆ” (สนธยา บำรุง , สัมภาษณ์ , 12 มิถุนายน 2563)

แนวทางการพัฒนาบุคลากร จากข้อมูลจากการสัมภาษณ์สามารถสรุปได้ว่าบุคลากรที่ปฏิบัติงานตามนโยบายการออกโฉนดที่ดินโดยการเดินสำรวจควรได้รับการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน เช่น ความรู้ด้านกฎ ระเบียบ ข้อกฎหมาย และวิธีการปฏิบัติอื่นๆ ดังปรากฏดังบทสัมภาษณ์ ดังนี้

“กรมที่ดินต้องพัฒนาบุคลากร โดยให้ผู้อำนวยการสำนัก/กอง ถ่ายทอดความรู้ทาง Video Conference และให้บุคลากรได้เรียนรู้วิชาต่าง ๆ ทาง E-Learning ในส่วนของศูนย์อำนาจการสำรวจฯ ต้องจัดให้มีการอบรมเจ้าหน้าที่ศูนย์อำนาจการเดินสำรวจให้ทราบถึงความรู้ด้านกฎหมายที่ดินกฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง และความรู้ในการใช้เครื่องมือการรังวัดที่ดิน เพื่อให้เกิดความชำนาญและทักษะ สามารถ นำไปปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพสูงสุด” (อำนาจ พิณสุวรรณ , สัมภาษณ์ , 12 มิถุนายน 2563)

“กรมควรจัดอบรมแบบ e-learning , e-school ,e-library , หรือ Web-conference” (เปลี่ยน แก้วฤทธิ์ สัมภาษณ์ , 13 มิถุนายน 2563)

แนวทางการพัฒนาด้านงบประมาณ จากข้อมูลจากการสัมภาษณ์สามารถสรุปได้ว่าการจัดสรรงบประมาณและการบริหารงบประมาณในการดำเนินนโยบายมีความเหมาะสม แต่ถ้ากรมที่ดินต้องการให้บริการออกโฉนดที่ดินแก่ประชาชนอย่างทั่วถึงทุกจังหวัด ควรมีการดำเนินนโยบายการออกโฉนดที่ดินโดยการเดินสำรวจให้ครบทุกจังหวัด และจัดสรรงบประมาณสำหรับใช้ดำเนินนโยบาย ดังปรากฏดังบทสัมภาษณ์ ดังนี้

“ควรกระจายงบประมาณให้มีโครงการเดินสำรวจทั่วประเทศ ครอบคลุมทุกจังหวัด” (สนธยา บำรุง, สัมภาษณ์, 12 มิถุนายน 2563)

แนวทางการพัฒนาด้านเครื่องมืออุปกรณ์ เทคโนโลยีในการปฏิบัติงาน จากข้อมูลจากการสัมภาษณ์สามารถสรุปได้ว่าอุปกรณ์ที่ใช้ในการปฏิบัติงานยังไม่เพียงพอ ศูนย์เดินสำรวจออกโฉนดที่ดินไม่สามารถจัดอุปกรณ์เพิ่มเติมได้เอง ต้องรอให้กรมที่ดินจัดหาให้ในปีงบประมาณต่อไป ผู้ให้ข้อมูลหลักเสนอให้มีการจัดหาเครื่องมืออุปกรณ์ เทคโนโลยีในการปฏิบัติงานให้เพียงพอ ดังปรากฏดังบทสัมภาษณ์ ดังนี้

“กรมที่ดิน ได้นำเครื่องมือการรังวัดด้วยระบบโครงข่ายดาวเทียม RTK GNSS Network ซึ่งเป็นระบบการรังวัดที่ทันสมัย เป็นมาตรฐานสากล การจัดหาเครื่องรับสัญญาณดาวเทียมแบบเคลื่อนที่ ยังไม่เพียงพอต่อการใช้งานของเจ้าหน้าที่” (บวรวิทย์ เจริญสิน, สัมภาษณ์, 12 มิถุนายน 2563)

“ควรจัดหาเครื่องมือเครื่องใช้ที่เป็นเทคโนโลยีที่มีความเป็นปัจจุบันและมีความเพียงพอ อีกทั้งควรมีความคงทนต่อการใช้งาน” (นิติรัฐ ไชยศรี, สัมภาษณ์, 13 มิถุนายน 2563)

แนวทางการพัฒนาประสิทธิภาพในการวางแผนและการควบคุม จากข้อมูลจากการสัมภาษณ์สามารถสรุปได้ว่ากรมที่ดินมีการวางแผนการดำเนินงานที่ชัดเจน และผู้ให้ข้อมูลหลักไม่มีข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาประสิทธิภาพในการวางแผนและการควบคุม ดังปรากฏดังบทสัมภาษณ์ ดังนี้

“กรอบ การกำหนดเป้าหมาย กรมฯ กำหนดไว้ดีแล้ว ชัดเจน ครบถ้วน” (เฉลิมวุฒิ สกุกโสรัจจะ, สัมภาษณ์, 12 มิถุนายน 2563)

แนวทางการพัฒนาการประสานความร่วมมือกับภาคส่วนอื่นที่เกี่ยวข้องกับนโยบาย จากข้อมูลจากการสัมภาษณ์สามารถสรุปได้ว่ากรมที่ดินและศูนย์เดินสำรวจออกโฉนดที่ดินมีการประสานงานกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องกับนโยบายเป็นอย่างดี ดังปรากฏดังบทสัมภาษณ์ ดังนี้

“กรมที่ดิน ได้วางแผนการปฏิบัติงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องแล้ว และได้แจ้งเวียนให้เจ้าหน้าที่ถือปฏิบัติ เน้นหลักปฏิบัติในการปฏิบัติงาน” (รัชรินทร์ ภูแสนใบ, สัมภาษณ์, 12 มิถุนายน 2563)

“ก่อนการเดินสำรวจในแต่ละปีงบประมาณ กรมที่ดินได้จัดส่งแผนปฏิบัติการโครงการเดินสำรวจ ให้กับส่วนราชการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องที่มีอำนาจหน้าที่ดูแลที่ดินของรัฐ โดยขอให้แต่งตั้งเจ้าหน้าที่ ออกไปร่วมแจ้งชี้แนวเขตและรับรองเขตที่ดินของรัฐ เช่น กรมธนารักษ์, กรมป่าไม้, กรมพัฒนาที่ดิน, กรมอุทยานแห่งชาติสัตว์ป่าและพันธุ์พืช, กรมการปกครอง, กรมส่งเสริมการปกครอง

ส่วนท้องถิ่น เป็นต้น ส่วนศูนย์อำนวยการเดินสำรวจก็ได้ประสานงานกับส่วนราชการที่เกี่ยวข้องที่มีอำนาจหน้าที่ดูแล ที่ดินของรัฐ เช่น นายอำเภอ, องค์รปกครองส่วนท้องถิ่น, สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ท้องที่, สถานพัฒนาที่ดินท้องที่, ธนารักษ์ เป็นต้น เพื่อร่วมระดมชี้แนวเขตและรับรองแนวเขตที่ดินกรณีเป็นเจ้าของที่ดินข้างเคียง (อำนาจ พิณสุวรรณ, สัมภาษณ์, 12 มิถุนายน 2563)

แนวทางการพัฒนาประสิทธิภาพการดำเนินงานนโยบายการออกโฉนดที่ดิน โดยวิธีการเดินสำรวจไปปฏิบัติ จากการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยได้นำข้อมูลมาสังเคราะห์แนวทางการพัฒนาประสิทธิภาพการดำเนินงานนโยบายการออกโฉนดที่ดิน โดยวิธีการเดินสำรวจไปปฏิบัติ ดังนี้

แนวทางการพัฒนาบุคลากร จากการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณในประเด็นปัญหาด้านบุคลากร พบว่า จำนวนบุคลากรที่ปฏิบัติงานตามนโยบายการออกโฉนดที่ดินโดยวิธีการเดินสำรวจมีจำนวนไม่เพียงพอ และความรู้ความสามารถของบุคลากรไม่เหมาะสมกับการปฏิบัติงาน ซึ่งสอดคล้องกับระดับสมรรถนะองค์กร ดังนั้น แนวทางการพัฒนาบุคลากรเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานนโยบายการออกโฉนดที่ดินโดยวิธีการเดินสำรวจ แบ่งเป็น 2 แนวทาง คือ

1. การวางแผนอัตรากำลังเพื่อให้มีบุคลากรเพียงพอต่อการดำเนินนโยบาย กรมที่ดินควรมีการวิเคราะห์ความต้องการบุคลากรของศูนย์อำนวยการเดินสำรวจแต่ละศูนย์ โดยเริ่มจากการวิเคราะห์ภาระงานของศูนย์อำนวยการเดินสำรวจ ซึ่งเป็นหน่วยงานที่นำนโยบายการออกโฉนดที่ดินโดยวิธีการเดินสำรวจไปปฏิบัติ การวิเคราะห์งานต้องนำเป้าหมายของนโยบายมาเป็นกรอบแนวคิดหลักในการวิเคราะห์ จากนั้นจึงวิเคราะห์จำนวนบุคลากรที่ต้องเพิ่มเติมเพื่อให้การดำเนินนโยบายประสบผลสำเร็จ เมื่อได้จำนวนบุคลากรที่ต้องเพิ่มเติมแล้วกรมที่ดินสามารถวางแผนการเปิดกรอบอัตรากำลังหรือการเกลี้ยอัตรากำลังเพื่อให้มีจำนวนบุคลากรเหมาะสมกับการดำเนินนโยบาย

2. การพัฒนาความรู้และทักษะของบุคลากรให้สอดคล้องกับการปฏิบัติงาน ดำเนินการใน 2 ลักษณะ คือ

- 1) การฝึกอบรม (training) เป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อเพิ่มผลการปฏิบัติงานของบุคลากร ทั้งนี้ ผู้อำนวยการศูนย์อำนวยการเดินสำรวจควรได้รับการฝึกอบรมด้านกฎหมายที่ดิน และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง บุคลากรผู้ปฏิบัติงานที่ศูนย์อำนวยการเดินสำรวจควรได้รับการฝึกอบรมด้านกฎหมายที่ดิน และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง ส่วนบุคลากรที่ปฏิบัติงานด้านรังวัดและสำรวจที่ดิน เช่น เจ้าหน้าที่เดินสำรวจรังวัดทำแผนที่ เจ้าหน้าที่โยกยัดหลักเขต ที่ไม่ได้จบการศึกษาในหลักสูตรเกี่ยวกับการวัดและสำรวจที่ดิน ควรได้รับการฝึกอบรมด้านการวัดและสำรวจที่ดิน รวมทั้งการใช้เทคโนโลยีดาวเทียมในการปฏิบัติงาน

- 2) การสอนงาน (Coaching) โดยให้บุคลากรที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานเป็นผู้สอนงานให้แก่บุคลากรอื่น โดยเฉพาะบุคลากรที่บรรจุใหม่และไม่ได้จบการศึกษาในหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงาน การสอนงานจะช่วยให้บุคลากรสามารถทักษะการปฏิบัติงานให้ดียิ่งขึ้น นอกจากนี้ยังเป็นการพัฒนาความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างบุคลากร

แนวทางการพัฒนาการจัดหาวัสดุ อุปกรณ์ และเทคโนโลยีในการปฏิบัติงาน ในกรณีวัสดุ อุปกรณ์ ในการปฏิบัติงาน เช่น เครื่องรับสัญญาณดาวเทียมแบบเคลื่อนที่ กล้องประมวลผล มีจำนวนไม่เพียงพอ แต่ศูนย์เดินสำรวจไม่สามารถจัดหาเองได้ ต้องรอสนับสนุนจากกรมที่ดิน ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพของการปฏิบัติงาน ดังนั้น กรมที่ดินควรมีการจัดทำแผนการสนับสนุนวัสดุ อุปกรณ์ และเทคโนโลยีในการปฏิบัติงานให้แก่ศูนย์เดินสำรวจ โดยเริ่มจากการสำรวจความต้องการของแต่ละศูนย์ วางแผนการจัดซื้อจัดจ้างและส่งมอบให้แก่ศูนย์เดินสำรวจให้ทันต่อการปฏิบัติงาน

แนวทางการจัดตั้งศูนย์เดินสำรวจออกนอกเขตที่ดินในทุกจังหวัด นโยบายการออกนอกเขตที่ดินโดยวิธีการเดินสำรวจ เป็นการดำเนินการตามมาตรา 58 และ 58 ทวิ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน โดยการออกนอกเขตในพื้นที่ที่ไม่มีหลักฐาน ซึ่งพื้นที่ที่ไม่มีหลักฐานไม่อยู่ในอำนาจการออกนอกเขตของสำนักงานที่ดิน พื้นที่ที่ไม่มีหลักฐานมักเป็นพื้นที่ที่ตกสำรวจ ซึ่งมีจำนวนมากและมีกระจายในทุกจังหวัด ในขณะที่นโยบายการออกนอกเขตที่ดินโดยวิธีการเดินสำรวจจะดำเนินนโยบายในบางจังหวัด ประชาชนที่ไม่ได้อยู่ในพื้นที่ที่ดำเนินนโยบายย่อมเสียสิทธิในการขอรับบริการเพื่อออกนอกเขต ดังนั้น กรมที่ดินจึงควรจัดตั้งศูนย์เดินสำรวจออกนอกเขตที่ดินในทุกจังหวัด เพื่อให้บริการออกนอกเขตที่ดินในพื้นที่ที่ไม่มีหลักฐานแก่ประชาชน โครงสร้างของศูนย์เดินสำรวจออกนอกเขตที่ดินในแต่ละจังหวัดควรมีโครงสร้างขนาดเล็ก สายการบังคับบัญชาสั้น กะทัดรัด และมอบหมายให้เจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการศูนย์เดินสำรวจของจังหวัดนั้น

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

จากผลการวิจัย แนวทางการพัฒนาประสิทธิภาพการดำเนินงานนโยบายการออกนอกเขตที่ดินโดยวิธีการเดินสำรวจไปปฏิบัติมีประเด็นที่น่าสนใจมาอภิปรายผล ดังนี้

ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานนโยบายการออกนอกเขตที่ดิน โดยวิธีการเดินสำรวจไปปฏิบัติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 ได้แก่ ปัจจัยด้านสมรรถนะองค์การ ประสิทธิภาพในการวางแผนและควบคุม ภาวะผู้นำ และการเมืองและการบริหารสภาพแวดล้อมภายนอก ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานนโยบายการออกนอกเขตที่ดิน โดยวิธีการเดินสำรวจไปปฏิบัติ ซึ่งสามารถอภิปรายได้ดังนี้

1) สมรรถนะองค์การ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิภาพการดำเนินงานนโยบายการออกนอกเขตที่ดิน โดยวิธีการเดินสำรวจไปปฏิบัติ สอดคล้องกับตัวแบบด้านการจัดการของวรเดช จันทรศร (2554 : 133) ที่อธิบายว่าสมรรถนะองค์การประกอบด้วยโครงสร้างองค์การ งบประมาณ บุคลากร วัสดุอุปกรณ์ และสถานที่ สมรรถนะองค์การมีผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานนโยบายไปปฏิบัติ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของสุรวิทย์ คนสมบูรณ์ (2556 : บทคัดย่อ) ที่พบว่า ปัจจัยด้านสมรรถนะของหน่วยงานมีอิทธิพลต่อการดำเนินงานนโยบายการใช้ใบโอ-เอทานอล เป็นพลังงานทดแทนในประเทศไทยไปปฏิบัติ งานวิจัยของสมพร สืบถวิลกุล (2557 : บทคัดย่อ) ที่พบว่าปัจจัยด้านสมรรถนะองค์การและการจูงใจ มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินงานนโยบายคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถไปปฏิบัติ และงานวิจัยของดวงตา พรหมรักษา (2558) ที่พบว่า สมรรถนะของหน่วยงานที่นำนโยบายไป

ปฏิบัติมีผลต่อความสำเร็จในการนำนโยบายการส่งเสริมการท่องเที่ยวไปปฏิบัติในพื้นที่ชุมชนเกาะปันหยี

2) ประสิทธิภาพในการวางแผนและควบคุม มีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิผลการนำนโยบายการออกโฉนดที่ดิน โดยวิธีการเดินสำรวจไปปฏิบัติ สอดคล้องกับงานวิจัยของสุรวิทย์ คนสมบูรณ์ (2556 : บทคัดย่อ) ที่พบว่า ปัจจัยด้านการกำหนดภารกิจและการมอบหมายงานมีอิทธิพลต่อการนำนโยบายการใช้ใบโอ-เอทานอล เป็นพลังงานทดแทนในประเทศไทยไปปฏิบัติ และงานวิจัยของสมพร สืบถวิลกุล (2557: บทคัดย่อ) ที่พบว่าปัจจัยด้านการวางแผนเชิงกลยุทธ์ มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ของการนำนโยบายคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถไปปฏิบัติ

3) ภาวะผู้นำมีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิผลการนำนโยบายการออกโฉนดที่ดิน โดยวิธีการเดินสำรวจไปปฏิบัติ สอดคล้องกับตัวแบบทางด้านการพัฒนาองค์การของวรเดช จันทรศร (2554 : 135) ที่อธิบายว่า การนำนโยบายไปปฏิบัติจะประสบความสำเร็จได้ผู้บริหารในหน่วยงานจะต้องใช้ภาวะผู้นำที่เหมาะสมรู้จักใช้วิธีจูงใจในเชิงบวกแก่ผู้ปฏิบัติงาน เช่น มีการให้รางวัล ชมเชยหรือยกย่อง นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของสุปรีชา ชำนาญพุฒิพร (2558, บทคัดย่อ) ที่พบว่าภาวะผู้นำส่งผลต่อประสิทธิผลการนำนโยบายอย่างพาราไปปฏิบัติของสถาบันเกษตรกรยางพารา ในจังหวัดภาคใต้ตอนบน

4) การเมืองและการบริหารสภาพแวดล้อมภายนอก เป็นการศึกษาเกี่ยวกับการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับนโยบายการออกโฉนดที่ดินโดยวิธีการเดินสำรวจไปปฏิบัติ เพื่อให้เกิดความร่วมมือในการดำเนินนโยบาย การเมืองและการบริหารสภาพแวดล้อมภายนอก มีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิผลการนำนโยบายการออกโฉนดที่ดิน โดยวิธีการเดินสำรวจไปปฏิบัติ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ดวงตา พรหมรักษา (2558 : บทคัดย่อ) ที่พบว่า ปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อความสำเร็จในการนำนโยบายการส่งเสริมการท่องเที่ยวไปปฏิบัติในพื้นที่ชุมชนเกาะปันหยี การประสานงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง การสนับสนุนจาก หน่วยงานส่วนกลาง บุคลากรผู้ปฏิบัติงาน และการมีส่วนร่วมของประชาชน นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของสมพร สืบถวิลกุล (2557 : บทคัดย่อ) ที่พบว่าปัจจัยด้านการประสานงานและสร้างความร่วมมือ มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ของการนำนโยบายคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถไปปฏิบัติ

ปัญหาและอุปสรรคในการนำนโยบายการออกโฉนดที่ดินโดยวิธีการเดินสำรวจไปปฏิบัติ จากผลการวิจัย พบว่า ภาพรวมมีปัญหาในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของพัทธ์ปฏิพล พัสดารักษ์ (2562 : 167) ที่พบว่า ปัญหาการนำนโยบายการเร่งรัดการออกโฉนดที่ดินในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ไปปฏิบัติในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยปัญหาด้านวัสดุอุปกรณ์ ด้านโครงสร้างและด้านบุคลากร ด้านงบประมาณ และด้านสถานที่อยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายด้านสามารถอภิปรายได้ดังนี้

1) ปัญหาด้านบุคลากรอยู่ในระดับมาก โดยบุคลากรผู้ปฏิบัติงานขาดขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานเนื่องจากมีระยะเวลาในการปฏิบัติงานจำกัด แต่ต้องปฏิบัติงานให้ถูกต้องและบรรลุเป้าหมายของโครงการ บุคลากรขาดความรู้และทักษะในการปฏิบัติงาน รวมทั้งจำนวนบุคลากรไม่

เพียงพอ สอดคล้องกับงานวิจัยของจินตนา เวชกามา (2547 : บทคัดย่อ) ที่พบว่า ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ของการปฏิบัติงานตามโครงการส่งเสริมประสิทธิภาพกรมที่ดิน : กรณีศึกษาฝ่ายการให้บริการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมของสำนักงานที่ดินจังหวัดกาฬสินธุ์ คือ ปัญหาด้านบุคลากร เช่น เจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการมีจำนวนไม่เพียงพอกับปริมาณงาน และสอดคล้องกับงานวิจัยของพัทธ์ปฏิพล พศดารักษ์ (2562 : 167) ที่พบว่า ปัญหาการนำนโยบายการเร่งรัดการออกโฉนดที่ดินในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ไปปฏิบัติด้านบุคลากรอยู่ในระดับมาก โดยเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานขาดความรู้ความชำนาญในการใช้เครื่องมือด้วยเทคโนโลยีใหม่ และผู้ปฏิบัติงานขาดขวัญกำลังใจ

2) ปัญหาด้านงบประมาณอยู่ในระดับมาก โดยงบประมาณที่ได้รับไม่เพียงพอและการเบิกจ่ายงบประมาณมีความยุ่งยาก สอดคล้องกับงานวิจัยของจินตนา เวชกามา (2547 : บทคัดย่อ) ที่พบว่าข้อจำกัดด้านงบประมาณเป็นปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ของการปฏิบัติงานตามโครงการส่งเสริมประสิทธิภาพกรมที่ดิน : กรณีศึกษาฝ่ายการให้บริการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมของสำนักงานที่ดินจังหวัดกาฬสินธุ์ และสอดคล้องกับงานวิจัยของพัทธ์ปฏิพล พศดารักษ์ (2562 : 167) ที่พบว่า ปัญหาการนำนโยบายการเร่งรัดการออกโฉนดที่ดินในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ไปปฏิบัติด้านงบประมาณอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ปัญหาด้านงบประมาณประกอบด้วย การขาดแคลนงบประมาณและความยืดหยุ่นในการบริหารงบประมาณ การถูกตัดงบดำเนินการงานที่จำเป็น ไม่สามารถขอเพิ่มได้ และความล่าช้าเกี่ยวกับการอนุมัติการใช้จ่ายงบประมาณ

3) ปัญหาด้านวัสดุอุปกรณ์และเครื่องมือเครื่องใช้อยู่ในระดับมาก โดยวัสดุอุปกรณ์และเครื่องมือเครื่องใช้มีสภาพชำรุดและไม่เพียงพอ สอดคล้องกับงานวิจัยของพัทธ์ปฏิพล พศดารักษ์ (2562 : 167) ที่พบว่า ปัญหาการนำนโยบายการเร่งรัดการออกโฉนดที่ดินในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ไปปฏิบัติด้านวัสดุอุปกรณ์อยู่ในระดับมาก โดยวัสดุอุปกรณ์เสื่อมสภาพ หมดยุคการใช้งาน และไม่รองรับเทคโนโลยีสมัยใหม่ และปริมาณวัสดุอุปกรณ์ที่มีอยู่ไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติงาน

แนวทางการพัฒนาประสิทธิภาพการนำนโยบายการออกโฉนดที่ดินโดยวิธีการเดินสำรวจไปปฏิบัติ จากผลการวิจัยพบว่า ประกอบด้วย

แนวทางการพัฒนาบุคลากร ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของประณยา ชัยรังษี (2556 : บทคัดย่อ) ที่อธิบายว่าแนวทางการปรับปรุงการนำนโยบายการพัฒนาสังคมไปปฏิบัติ คือ ควรพัฒนาบุคลากรให้มีสมรรถนะในการปฏิบัติงานเพิ่มมากขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของโอภาส มีเชาว์ (2561 : 148) ที่อธิบายว่า แนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติ คือ การพัฒนาบุคลากรในการปฏิบัติงาน และสอดคล้องกับงานวิจัยของพัทธ์ปฏิพล พศดารักษ์ (2562 : 168) ที่พบว่าแนวทางพัฒนาประสิทธิภาพการนำนโยบายการเร่งรัดการออกโฉนดที่ดินในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ไปปฏิบัติ คือการพัฒนาด้านบุคลากร โดยจัดหลักสูตรฝึกอบรมเฉพาะตามตำแหน่งงานเพื่อพัฒนาทักษะ ความรู้ความเข้าใจให้กับลูกจ้างชั่วคราว และลูกจ้างชั่วคราว (จ้างเหมาบริการ) ร่วมกับการสอนงานและถ่ายทอดประสบการณ์จากผู้บังคับบัญชาหรือหัวหน้างานที่เป็นข้าราชการประจำอย่างต่อเนื่อง

แนวทางการพัฒนาการจัดหาวัสดุ อุปกรณ์ และเทคโนโลยีในการปฏิบัติงาน ควรมีการจัดทำแผนการสนับสนุนวัสดุ อุปกรณ์ และเทคโนโลยีในการปฏิบัติงานให้แก่ศูนย์เดินสำรวจ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพัทธ์ปฏิพล พิศดารักษ์ (2562 : 168) ที่พบว่า แนวทางพัฒนาประสิทธิภาพการดำเนินงานนโยบายการเร่งรัดออกโฉนดที่ดินในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ไปปฏิบัติ คือ ควรจัดหาวัสดุอุปกรณ์และเทคโนโลยีที่ทันสมัยเพื่อนำมาใช้ในการปฏิบัติ

แนวทางการจัดตั้งศูนย์เดินสำรวจออกโฉนดที่ดินในทุกจังหวัด ซึ่งควรมีโครงสร้างขนาดเล็ก สายการบังคับบัญชาสั้น กระทัดรัด ซึ่งสอดคล้องกับตัวแบบด้านการจัดการ ตัวแบบเชิงบูรณาการ และตัวแบบทางด้านการพัฒนาองค์การ ของวรเดช จันทรศร (2554) ที่อธิบายว่า นโยบายที่ประสบผลสำเร็จได้ต้องอาศัยโครงสร้างขององค์การที่เหมาะสม บุคลากรที่อยู่ในองค์การจะต้องมีความรู้ ความสามารถ ทั้งทางด้านบริหาร และด้านเทคนิคอย่างเพียงพอ องค์การจะต้องมีโครงสร้างภายนอกและภายในที่แข็งแกร่ง เช่น มีโครงสร้างที่กระทัดรัด มีความพร้อมทั้งวัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้

ข้อเสนอแนะ (Research Suggestions)

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. จากผลการศึกษาพบว่าจำนวนบุคลากรที่ปฏิบัติงานในตำแหน่งเจ้าหน้าที่กองกลาง ฝ่ายทะเบียน เจ้าหน้าที่โยกหลักเขต เจ้าหน้าที่เดินสำรวจจริงวัดทำแผนที่ มีจำนวนไม่เพียงพอต่อภาระงาน ดังนั้น กรมที่ดินควรพิจารณาเพิ่มกรอบอัตรากำลังและรับบุคลากรในตำแหน่งดังกล่าวเพิ่มเติม เพื่อให้การดำเนินงานมีประสิทธิผลมากขึ้น

2. กรมที่ดินควรจัดทำแผนพัฒนาบุคลากร เพื่อเพิ่มพูนทักษะ ความชำนาญเฉพาะด้าน และเทคโนโลยีการปฏิบัติงานตามนโยบาย และดำเนินการพัฒนาบุคลากรอย่างต่อเนื่อง

3. จัดทำคู่มือเอกสาร ให้คำแนะนำ แนวทางการปฏิบัติงานให้แก่บุคลากรตามนโยบาย ให้เป็นมาตรฐานและมีเป้าหมายเดียวกัน

4. กรมที่ดินควรมีแนวทางสนับสนุนงบประมาณในการดำเนินงานให้มากขึ้น เพื่อให้เพียงพอต่อการดำเนินงาน

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

1. ศูนย์อำนวยการเดินสำรวจควรมีการสร้างเครือข่ายระหว่างศูนย์ เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูล ข่าวสาร แลกเปลี่ยนความรู้ในการแก้ไขปัญหาในการปฏิบัติงาน รวมทั้งแลกเปลี่ยนทรัพยากรอื่น เพื่อช่วยลดการขาดแคลนทรัพยากรในการปฏิบัติงาน และช่วยให้การปฏิบัติงานของศูนย์อำนวยการเดินสำรวจมีความราบรื่นและเกิดประสิทธิผลมากขึ้น

2. การกำหนดเป้าหมายและวางแผนปฏิบัติงานตามโครงการ ควรให้ระดับหน่วยปฏิบัติมีส่วนร่วมในการสำรวจ และกำหนดแผนปฏิบัติการ

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบประสิทธิผลและปัญหาอุปสรรคของการนำนโยบายการออกโฉนดที่ดินโดยวิธีการเดินสำรวจไปปฏิบัติในแต่ละศูนย์อำนาจการเดินสำรวจ เพื่อศึกษาจุดเด่น จุดด้อยของแต่ละศูนย์และนำข้อมูลมาปรับปรุงการบริหารงานของศูนย์อำนาจการเดินสำรวจต่อไป
2. ควรทำการศึกษาเกี่ยวกับตัวแปรอื่นที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของการนำนโยบายการออกโฉนดที่ดินโดยวิธีการเดินสำรวจไปปฏิบัติ เช่น แรงจูงใจของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน บริบทด้านสังคม เศรษฐกิจในแต่ละพื้นที่ที่ดำเนินนโยบายการออกโฉนดที่ดินโดยวิธีการเดินสำรวจ

เอกสารอ้างอิง (References)

- กุศล รักษา. (2539). “ปัจจัยสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จ ของการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติ : ศึกษากรณีโครงการเร่งรัดการออกโฉนดที่ดินทั่วประเทศ”. **วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต**. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จินตนา เวชกามา. (2547). “การศึกษาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานตามโครงการส่งเสริมประสิทธิภาพกรมที่ดิน : กรณีศึกษาฝ่ายการให้บริการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมของสำนักงานที่ดินจังหวัดกาฬสินธุ์”. **รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต**. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- เฉลิมวุฒิ สกุลโสรัจจะ. (12 มิถุนายน 2563). ผู้กำกับการเดินสำรวจศูนย์เดินสำรวจออกโฉนดที่ดิน จังหวัดอุบลราชธานี. สัมภาษณ์.
- เชาว์ อินโย. (2542). **ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการวิจัย**. ขอนแก่น : เพ็ญพรินตัง.
- ดวงตา พรหมรักษา. (2558). “การนำนโยบายการส่งเสริมการท่องเที่ยวไปปฏิบัติ : กรณีศึกษาชุมชนเกาะปันหยีจังหวัดพังงา”. **วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยธนบุรี**. 9(19). 17-29.
- นิติรัฐ ไชยศรี. (12 มิถุนายน 2563). ผู้อำนวยการศูนย์เดินสำรวจออกโฉนดที่ดินจังหวัดขอนแก่น. สัมภาษณ์.
- บวรวิทย์ เจริญสิน. (12 มิถุนายน 2563). ผู้อำนวยการส่วนปฏิบัติการรังวัดและออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน. กรมที่ดิน. สัมภาษณ์.
- ประณยา ชัยรังษี, เสน่ห์ จัยโต, ชินรัตน์ สมสืบ. (2556). “การนำนโยบายการพัฒนาสังคมไป ปฏิบัติ : กรณีศึกษาสำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์”. **วารสารการจัดการสมัยใหม่**. 11(2) , 151-165.
- เปลี่ยน แก้วฤทธิ์ (13 มิถุนายน 2563). รองอธิบดีกรมที่ดิน. สัมภาษณ์.
- พัทธ์ปฏิพล พิศดารักษ์. (2562). “ประสิทธิผลการนำนโยบายการเร่งรัดการออกโฉนดที่ดินในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ไปปฏิบัติ”. **วารสารชุมชนวิจัย**. 13(3). 161-171.
- เรืองวิทย์ เกษสุวรรณ. (2551). **การนำนโยบายไปปฏิบัติ**. กรุงเทพฯ : ซีเอ็ดยูเคชั่น.
- วรเดช จันทรศร. (2554). **ทฤษฎีการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติ**. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพมหานคร : พริกหวานกราฟฟิค.

- สนธยา บำรุง.(12 มิถุนายน 2563). ผู้กำกับการณ์รังวัดศูนย์เดินสำรวจออกโฉนดที่ดินจังหวัดอุบลราชธานี.สัมภาษณ์.
- สมพร สืบถวิลกุล. (2557).”ผลสัมฤทธิ์ของการนำนโยบายคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถไปปฏิบัติ”.
ดัชนีพนธ์ปรัชญาดุสิตบัณฑิต.กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สันติ ทวยมีฤทธิ์ ,ปฐม มณีโรจน์ , ภัทริยา สุมะโน และ จารุรัตน์ แหียงกระโทก.(2561).“การนำนโยบายสาธารณะด้านสุขภาพไปปฏิบัติจากการกระจายอำนาจด้านสุขภาพไปสู่องค์กรบริหารส่วนตำบลในประเทศไทย”.**วารสารการวิจัยทางธุรกิจและการบริหาร**.1(1),1-20
- สำนักมาตรฐานการออกหนังสือสำคัญ.การเพิกถอน แก้ไขหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินโดยการ
สำรวจ. [ออนไลน์]. แหล่งที่: <https://www.dol.go.th/landdoc> [2 ตุลาคม 2562]
- สุปรีชา ชำนาญพุฒิพร. (2558). “ประสิทธิผลการนำนโยบายยงพาราไปปฏิบัติของสถาบันเกษตรกรยางพาราในจังหวัดภาคใต้ตอนบน”.วิทยานิพนธ์ รัฐประศาสนศาสตรดุษฎีบัณฑิต.กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์.
- สุรวิทย์ คนสมบูรณ์. (2556).“ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการนำนโยบายการใช้ไบโอ-เอทานอลเป็นพลังงานทดแทนในประเทศไทยไปปฏิบัติ”.**ดัชนีพนธ์ปรัชญาดุสิตบัณฑิต**.กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- อำนวย พิณสุวรรณ (12 มิถุนายน 2563).ผู้อำนวยการสำนักมาตรฐานการออกหนังสือสำคัญ กรมที่ดิน.สัมภาษณ์.
- โอภาส มีเชาว์. (2561). “ประสิทธิผลการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติ เพื่อการชำระหนี้เงินกู้ยืมของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา”.วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุสิตบัณฑิต. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยสยาม.

การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อยุทธศาสตร์แผนพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ
ในจังหวัดระนอง

Study of Factors Affecting the Strategy of the Development
of the Disabled Persons' Quality of Life In Ranong Province

ภัทราวดี เอียดทอง*

Patravadee Eiadthong

Received: June 12, 2020 Revised: June 27, 2020 Accepted: June 28, 2020

บทคัดย่อ(Abstract)

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นของผู้พิการที่มีต่อยุทธศาสตร์แผนพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการในจังหวัดระนอง และ 2) เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้พิการที่มีต่อยุทธศาสตร์แผนพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการจำแนกตามเขตพื้นที่ศูนย์บริการ 6 เขต ในจังหวัดระนอง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยจำนวน 260 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที (t-test) การทดสอบค่าเอฟ (F-test) ด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับความคิดเห็นของผู้พิการที่มีต่อยุทธศาสตร์แผนพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการในจังหวัดระนอง ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ระดับความคิดเห็นของคนพิการที่มีต่อยุทธศาสตร์แผนพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการในจังหวัดระนอง ตามลำดับดังนี้ ลำดับที่หนึ่ง ด้านการส่งเสริมการเข้าถึงและใช้ประโยชน์ของคนพิการลำดับที่สอง ด้านการปฏิรูประบบบริหารจัดการให้คนพิการ ลำดับที่สาม ด้านการสร้างความรู้ความเข้าใจ เจตคติเชิงสร้างสรรค์ต่อคนพิการ ลำดับที่สี่ ด้านการสร้างสภาพแวดล้อมการบริการสาธารณะให้แก่คนพิการ อยู่ในระดับมาก และลำดับที่ห้า ด้านการส่งเสริมและบูรณาการเครือข่ายเพื่อขับเคลื่อน

* หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานโยบายสาธารณะ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา จังหวัดกรุงเทพมหานคร Master of Public Administration Program in Public Policy, Graduate School, Suan Sunandha Rajabhat University, e-mail: yingranong@hotmail.co.th

การพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ อยู่ในระดับปานกลาง 2) ผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของผู้พิการที่มีต่อยุทธศาสตร์แผนพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการทั้ง 5 ด้าน โดยจำแนกตามเขตพื้นที่ศูนย์บริการทั้ง 6 ศูนย์ในจังหวัดระนอง ด้วยการวิเคราะห์ (F-test) ANOVA (Analysis of Variance) พบว่าค่า Sig ในแต่ละด้านมีค่ามากกว่านัยสำคัญ 0.05 (sig = 0.439) แสดงว่า ความคิดเห็นของผู้พิการที่มีต่อยุทธศาสตร์แผนพัฒนาคุณภาพชีวิตทั้ง 5 ด้าน ของทั้ง 6 ศูนย์บริการ โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ (Keywords): ยุทธศาสตร์แผนพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ; คนพิการ

Abstract

The objectives of this research were 1) to study the opinion level of disabled persons towards the strategy of the development of the disabled persons' quality of life in Ranong Province and 2) to compare the opinion level of the disabled persons towards the strategy of the development of the disabled persons' quality of life in Ranong Province. The 257 disabled persons classified from 6 service center areas in Ranong Province were drawn to be the sample in this study. The research instrument was questionnaire. Data were analyzed by Frequency, Percentage, Mean and Standard Deviation. The T-test and F-test were tested by One-Way ANOVA and Least Significant Different (LSD). The results were as follows: 1) The overall opinion level of the disabled persons towards the strategy of the development of the disabled persons' quality of life in Ranong Province was at high level. The ranking order from the highest to the lowest aspects were as follows: promoting on accessibility and utilizing of disabled persons, reforming of the management system for the disabled persons, creating knowledge, understanding and creative attitude towards the disabled persons, creating the environment of public services for the disabled persons and promoting and integrating networks to drive the development of the disabled persons' quality of life respectively. 2) The comparison of opinion level of the disabled persons towards the strategies of the

development of the disabled persons' quality of life in 5 aspects classified by 6 service center areas in Ranong Province, analyzed by F-test ANOVA (Analysis of Variance), the result was that the overall opinion of all disabled persons on the strategy of the development of the disabled persons' quality of life was at statistical significant level of 0.439 which was more than the statistical significant level of .05. It's meant there was no different on the overall opinions.

Keywords: Strategy of the development of the quality of life; Disable Persons

บทนำ (Introduction)

คนพิการต้องได้รับการพัฒนาเหมือนคนปกติอื่นๆ ในสังคม เพราะคนพิการซึ่งได้รับการฟื้นฟูสมรรถภาพ รวมทั้งการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตอย่างเหมาะสมจะสามารถช่วยเหลือตนเอง ศึกษาหาความรู้ ประกอบอาชีพ มีรายได้ดำรงชีวิตอิสระ และสร้างสรรค์ประโยชน์ให้แก่สังคมได้ ซึ่งแต่เดิมสังคมไทยเคยมีความเชื่อที่สืบทอดมายาวนานว่า คนพิการ คือ ผู้ที่ไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้ เป็นภาระที่ครอบครัวและสังคมต้องดูแลตลอดชีวิต ทำให้เกิดการละเลยเพิกเฉยต่อการพัฒนาคนพิการ เป็นการปิดโอกาสทั้งของคนพิการเองและของสังคมในขณะเดียวกัน และนำมาสู่การละเลยในเรื่องสิทธิของคนพิการ ดังนั้น สังคมต้องคำนึงถึงสิทธิของคนพิการเพราะคนพิการเป็นพลเมืองซึ่งทั้งตัวคนพิการเองและครอบครัวต้องเสียภาษีเช่นเดียวกับคนปกติทั่วไป คนพิการย่อมมีสิทธิได้รับการบริการสาธารณะจากรัฐเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตอย่างเสมอภาคกับคนปกติ การสงเคราะห์เลี้ยงดูเพื่อให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ตามยถากรรม จึงเป็นสิ่งที่ไม่ถูกต้อง

พระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. 2550 แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2556 มาตรา 20/3 ให้จัดตั้งศูนย์บริการคนพิการ เพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการตามพระราชบัญญัตินี้ราชการส่วนท้องถิ่นอาจจัดตั้งศูนย์บริการคนพิการตามวรรคหนึ่งได้โดยใช้งบประมาณของตนเองและมาตรา 20/4 ให้ศูนย์บริการคนพิการมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้ (1) สำรวจติดตามสภาพปัญหาคนพิการ และจัดทำระบบข้อมูลการให้บริการในเขตพื้นที่ที่รับผิดชอบ (2) ให้บริการข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ สวัสดิการ และความช่วยเหลือตามที่คนพิการร้องขอและตามที่หน่วยงานของรัฐกำหนด รวมทั้งการให้คำปรึกษาหรือช่วยดำเนินการเกี่ยวกับการขอใช้สิทธิประโยชน์แก่คนพิการ (3) เรียกร้องแทนคนพิการให้ได้รับสิทธิประโยชน์

สำหรับคนพิการ (4) ให้ความช่วยเหลือในการดำรงชีวิตขั้นพื้นฐาน การฟื้นฟูสมรรถภาพด้านอาชีพ การฝึกอาชีพและการจัดหางานให้แก่คนพิการ (5) ให้ความช่วยเหลือคนพิการให้ได้รับเครื่องมือหรืออุปกรณ์ตามความต้องการจำเป็นพิเศษเฉพาะบุคคล (6) ประสาน คัดกรอง ส่งต่อ และให้ความช่วยเหลือคนพิการหรือผู้ที่มีแนวโน้มว่าจะพิการให้ได้รับการดูแลรักษาพยาบาลที่เหมาะสม (7) ประสานความช่วยเหลือกับหน่วยงานของรัฐที่มีอำนาจหน้าที่รับผิดชอบเพื่อให้ความช่วยเหลือคนพิการตามประเภทความพิการ (8) ติดตามและประเมินผล และรายงานเกี่ยวกับการได้รับสิทธิประโยชน์ตามพระราชบัญญัตินี้และการดำรงชีวิตของคนพิการ (9) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้(กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ,ออนไลน์)

จังหวัดระนอง มีการส่งเสริมสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดตั้งศูนย์บริการคนพิการทั่วไป ตั้งแต่ปี 2560 ปัจจุบันมีศูนย์บริการคนพิการทั่วไปที่จัดตั้งโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 6 แห่ง มีคนพิการในพื้นที่ศูนย์บริการคนพิการทั่วไป รวมทั้งสิ้น 742 ราย และหน่วยงานภาครัฐ จำนวน 1 แห่ง มีคนพิการในพื้นที่จังหวัดระนอง รวมทั้งสิ้น 3,794 ราย (ข้อมูลจากศูนย์บริการคนพิการจังหวัดระนอง,2562) ดังนั้น เพื่อเป็นการศึกษาระดับความคิดเห็นของผู้พิการที่มีต่อยุทธศาสตร์แผนพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการในจังหวัดระนองและเพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้พิการที่มีต่อยุทธศาสตร์แผนพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการจำแนกตามเขตพื้นที่ศูนย์บริการ 6 เขต ในจังหวัดระนองจึงได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อยุทธศาสตร์แผนพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการในจังหวัดระนอง เพื่อให้ทราบถึงแนวทางในการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนพิการของศูนย์บริการคนพิการทั่วไป เพื่อจะได้นำไปวางแผนจัดบริการภายในศูนย์บริการคนพิการทั่วไปให้สามารถตอบสนองความต้องการของคนพิการได้อย่างแท้จริง

วัตถุประสงค์ของการวิจัย (Research Objective)

1. เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นของผู้พิการที่มีต่อยุทธศาสตร์แผนพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการในจังหวัดระนอง
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้พิการที่มีต่อยุทธศาสตร์แผนพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการจำแนกตามเขตพื้นที่ศูนย์บริการ 6 เขต ในจังหวัดระนอง

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

1. รูปแบบการวิจัย

ในการศึกษานี้เป็นการศึกษาเชิงปริมาณซึ่งการศึกษาในครั้งนี้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบปลายปิดและปลายเปิด

2. กลุ่มเป้าหมาย

คนพิการทางกายหรือการเคลื่อนไหวที่จดทะเบียนเป็นคนพิการ อายุ 15 ปี ขึ้นไปในพื้นที่ที่มีการจัดตั้งศูนย์บริการคนพิการทั่วไปสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดระนอง ที่จัดตั้งขึ้นปี 2560 จำนวน 6 แห่ง จำนวน 260 คน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิเคราะห์ข้อมูลผู้ศึกษาได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

3.1 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่งผลกระทบต่อยุทธศาสตร์แผนพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการในจังหวัดระนองได้แก่เพศอายุการศึกษาอาชีพรายได้เขตพื้นที่ศูนย์บริการที่สังกัดในจังหวัดระนอง (6 ศูนย์) วิเคราะห์โดยใช้ร้อยละ (Percentage) และค่าความถี่ (Frequency)

3.2 วิเคราะห์ระดับความคิดเห็นต่อยุทธศาสตร์แผนพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการในจังหวัดระนองมีลักษณะคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่าโดยภาพรวมรายด้านและรายข้อโดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: S.D.) แล้วนำเสนอในรูปแบบของตารางประกอบคำบรรยาย

3.3 วิเคราะห์ผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นต่อยุทธศาสตร์แผนพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการในจังหวัดระนองโดยใช้สถิติ t-test, และ f-test การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA)

3.4 วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามปลายเปิด (Open ended) ผู้ศึกษานำเสนอด้วยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis)

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ผู้ศึกษาดำเนินการเก็บข้อมูลจากเอกสารต่างๆทั้งที่เป็นทฤษฎีและแนวคิดตลอดจนผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาในครั้งนี้และเก็บรวบรวมข้อมูลจากการวิจัยภาคสนามจากกลุ่มตัวอย่างและเก็บแบบสอบถามกลับคืนมาทั้งหมด จำนวน 260 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100 โดยมีขั้นตอนการดำเนินการดังนี้

4.1 จัดทำแผนปฏิบัติงานในการลงพื้นที่เพื่อดำเนินการจัดเก็บข้อมูล

4.2 คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างประสานขอความร่วมมือและนัดแนะกลุ่มตัวอย่าง

4.3 ดำเนินการตามแผนปฏิบัติงานลงพื้นที่เพื่อจัดเก็บข้อมูลโดยการเก็บข้อมูลด้วยตนเอง ใช้วิธีการแจกแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่างตอบและอธิบายเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของการศึกษาและ รอร์รับแบบสอบถามคืนทันที

4.4 นำแบบสอบถามที่ได้รับกลับมาตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลหากพบว่าคำตอบมี ไม่ครบถ้วนผู้ศึกษาจะซักถามข้อมูลเพิ่มเติมจนได้ข้อมูลที่ครบถ้วน

4.5 นำแบบสอบถามที่ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลแล้วไปประมวลผลข้อมูล

5. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

5.1 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่งผลกระทบต่อยุทธศาสตร์แผนพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ ในจังหวัดระนองได้แก่เพศอายุการศึกษาอาชีพรายได้เขตพื้นที่ศูนย์บริการที่สังกัดในจังหวัดระนอง (6 ศูนย์) วิเคราะห์โดยใช้ค่าร้อยละ (Percentage) และค่าความถี่ (Frequency)

5.2 วิเคราะห์ระดับความคิดเห็นต่อยุทธศาสตร์แผนพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการใน จังหวัดระนองมีลักษณะคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่าโดยภาพรวมรายด้านและรายข้อโดยการ หาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: S.D.) แล้วนำเสนอในรูปแบบ ของตารางประกอบคำบรรยาย

5.3 วิเคราะห์ผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นต่อยุทธศาสตร์แผนพัฒนาคุณภาพ ชีวิตคนพิการในจังหวัดระนองโดยใช้สถิติ t-test, และ f-test การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA)

5.4 วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามปลายเปิด (Open ended) ผู้ศึกษานำเสนอ ด้วยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis)

ผลการวิจัย (Research Results)

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 260 คน พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 156 คน คิดเป็นร้อยละ 60.0 มีอายุ 66 ปีขึ้นไป จำนวน 98 คน คิดเป็นร้อยละ 37.7 การศึกษาระดับประถมศึกษา จำนวน 148 คน คิดเป็นร้อยละ 56.9 ไม่ได้ประกอบอาชีพ จำนวน 148 คน คิดเป็นร้อยละ 56.9 มีรายได้ต่อเดือนต่ำกว่า 5,000 บาท จำนวน 159 คน คิดเป็น

ร้อยละ 23.5 และส่วนใหญ่มีเขตพื้นที่ใช้บริการศูนย์บริการคนพิการเมืองบางรี้นจำนวน 84 คน คิดเป็นร้อยละ 32.3

ผลการศึกษาระดับความคิดเห็นของผู้พิการที่มีต่อยุทธศาสตร์แผนพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการในจังหวัดระนอง ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.69$, S.D.=.330) เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ระดับความคิดเห็นของคนพิการที่มีต่อยุทธศาสตร์แผนพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการในจังหวัดระนอง ตามลำดับดังนี้ ลำดับที่หนึ่ง ด้านการส่งเสริมการเข้าถึงและใช้ประโยชน์ของคนพิการ ($\bar{X}=3.99$, S.D.=.349), ลำดับที่สอง ด้านการปฏิรูประบบบริหารจัดการให้คนพิการ ($\bar{X}=3.74$, S.D.=.381), ลำดับที่สาม ด้านการสร้างความรู้ความเข้าใจเจตคติเชิงสร้างสรรค์ต่อคนพิการ ($\bar{X}=3.71$, S.D.=.382), ลำดับที่สี่ ด้านการสร้างสภาพแวดล้อมการบริการสาธารณะให้แก่คนพิการ ($\bar{X}=3.63$, S.D.=.331) อยู่ในระดับมาก และลำดับที่ห้า ด้านการส่งเสริมและบูรณาการเครือข่ายเพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ ($\bar{X}=3.38$, S.D.=.599) อยู่ในระดับปานกลาง

ผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของผู้พิการที่มีต่อยุทธศาสตร์แผนพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการทั้ง 5 ด้าน โดยจำแนกตามเขตพื้นที่ศูนย์บริการทั้ง 6 ศูนย์ในจังหวัดระนอง ด้วยการวิเคราะห์ (f-test) one way ANOVA พบว่าค่า Sig ในแต่ละด้านมีค่ามากกว่านัยสำคัญ 0.05 (sig = 0.439) แสดงว่า ความคิดเห็นของผู้พิการที่มีต่อยุทธศาสตร์แผนพัฒนาคุณภาพชีวิตทั้ง 5 ด้าน ของทั้ง 6 ศูนย์บริการ โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อยุทธศาสตร์แผนพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการในจังหวัดระนอง ผู้ศึกษาได้อภิปรายผลตามความมุ่งหมายของการวิจัย ดังนี้

1. ด้านการส่งเสริมการเข้าถึงและใช้ประโยชน์ของคนพิการเช่น สามารถเข้ารับการรักษาทางกายภาพจากโรงพยาบาลโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย และการได้รับเบี้ยยังชีพ เงินสงเคราะห์ครอบครัว ผู้พิการจังหวัด ระนอง มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ผลจากการศึกษาอธิบายได้ว่า อาจเนื่องมาจากศูนย์บริการคนพิการทั่วไป ได้รับมอบหมายภารกิจจากสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดระนองในการแนะนำ ประชาสัมพันธ์ ให้กับคนพิการรับรู้ถึงเรื่องการเข้าถึงและใช้ประโยชน์ของคนพิการ จึงเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้ความคิดเห็นด้านการส่งเสริมการเข้าถึงและใช้

ประโยชน์ของคนพิการอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ ยุทธศาสตร์แผนพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ ฉบับที่ 5 พ.ศ. 2560–2564 ด้านการส่งเสริมให้คนพิการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากสิทธิสวัสดิการ ตลอดจนสนับสนุนองค์กร ด้านคนพิการให้มีศักยภาพ ความเข้มแข็ง ด้านสื่อสารสังคม สร้างความรู้ ความเข้าใจให้มี เจตคติสร้างสรรค์ต่อคนพิการและความพิการเพื่อนำไปสู่สังคมอยู่เย็นเป็นสุข

2. ด้านการปฏิรูประบบบริหารจัดการให้คนพิการเช่น จัดระบบสนับสนุนการท่องเที่ยว กีฬา นันทนาการ วัฒนธรรม และบันเทิงสำหรับคนพิการอย่างมีประสิทธิภาพผู้พิการจังหวัดระนอง มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมากจากผลการศึกษาอธิบายได้ว่าศูนย์บริการคนพิการเพิ่มประสิทธิภาพระบบการจัดการศึกษาและการเรียนรู้ทั้งในระบบและนอกระบบทุกระดับการศึกษา เพื่อให้คนพิการเข้าถึงสิทธิประโยชน์ทางการศึกษาสอดคล้องกับงานวิจัยของ เพ็ญภาค ยาหิ (2548) เรื่องการพัฒนาการเข้าถึงสิทธิตามพระราชบัญญัติการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ พ.ศ. 2534: ศึกษากรณีนิคมโนนสมบูรณ์จังหวัดขอนแก่น ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มประชากรที่ศึกษามีปัญหาเข้าถึงในระดับกลางโดยปัญหาการเข้าถึงบริการทางการประกอบอาชีพมีปัญหาในระดับมากและปัญหาการเข้าบริการทางสังคมมีปัญหาในระดับกลาง และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิริลักษณ์ มาปง (2551) การเข้าถึงบริการฟื้นฟูสมรรถภาพของคนพิการภายหลังการจดทะเบียนคนพิการ : ศึกษาเฉพาะศูนย์บริการจดทะเบียนคนพิการแบบเบ็ดเสร็จโรงพยาบาลสระบุรี ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างเข้าถึงบริการทางสังคมด้านการได้รับสิ่งอำนวยความสะดวกมาก ภาพรวมปัญหาอุปสรรคของคนพิการอยู่ในระดับปานกลาง

3. ด้านการสร้างความรู้ความเข้าใจเจตคติเชิงสร้างสรรค์ต่อคนพิการเช่น คนในสังคมมีความรู้ความเข้าใจเพื่อสร้างเจตคติที่ดีและสร้างสรรค์ต่อคนพิการและความพิการผู้พิการ จังหวัดระนอง มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมากจากผลการศึกษาอธิบายได้ว่าศูนย์บริการคนพิการสร้างการรับรู้และความเข้าใจผ่านสื่อ สิ่งพิมพ์ ออนไลน์ วิทยุโทรทัศน์และสื่อทางเลือก ให้คนในสังคมมีความรู้ความเข้าใจเพื่อสร้างเจตคติที่ดีและสร้างสรรค์ต่อคนพิการและความพิการ สอดคล้องกับงานวิจัยของ กิตติ ภูพันธ์หงส์ (2559) เรื่องแนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้พิการด้านร่างกายในเขตเทศบาลตำบลเวียงคำอำเภอกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี ผลการศึกษาพบว่า ผู้พิการด้านร่างกายได้รับการดูแลเอาใจใส่จากครอบครัวและสังคมทำให้ผู้พิการไม่เกิดภาวะความเครียดไม่ความรู้สึกว่าเป็นภาระของสังคมผู้พิการมีความต้องการที่จะรวมกลุ่ม ชุมชนเพื่อทำ

กิจกรรมร่วมกันในกลุ่มผู้พิการ และมีการเข้าร่วมแสดงความคิดเห็นบ้างการประชุมหรือการประชุมชมหมู่บ้าน แต่ยังไม่มีส่วนร่วมในการผลักดัน แผนงาน โครงการเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้พิการ ในการแสดงความคิดเห็นต่อสังคมผู้พิการเสนอให้สังคมดูแลเรื่องที่อยู่อาศัย นอกจากนี้พบว่าผู้พิการส่วนใหญ่มีฐานะยากจน มีที่อยู่อาศัยไม่เอื้ออำนวยต่อการทำกิจวัตรประจำวัน และสิ่งที่ผู้พิการต้องการความช่วยเหลือจากสังคมคือการช่วยเหลือเบี้ยยังชีพให้เพียงพอกับค่าใช้จ่ายในการดำรงชีวิตของผู้พิการ

4. ด้านการสร้างสภาพแวดล้อมการบริการสาธารณะให้แก่คนพิการเช่น ดำเนินการจัดทำมาตรฐานสิ่งอำนวยความสะดวก สภาพแวดล้อมและบริการสาธารณะที่คนพิการเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้ ผู้พิการ จังหวัดระนอง มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมากจากผลการศึกษาอธิบายได้ว่า คนพิการได้รับสิ่งอำนวยความสะดวกทางกายภาพจากหน่วยงานภาครัฐที่ท่านไปติดต่อที่เหมาะสมกับท่านในประเภทต่างๆ เช่น ทางลาด รวบันไดที่จอดรถสำหรับคนพิการสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศรีธญา เชื้อหอม (2548) เรื่องความต้องการของคนพิการในการเข้าถึงบริการธนาคารอิเล็กทรอนิกส์ (E-Banking) ผลการศึกษาพบว่า ในด้านการเข้าถึงบริการธนาคารคนพิการสามารถเข้าถึงบริการได้น้อยและไม่สามารถเข้าถึงบริการได้อย่างสะดวกเมื่อมาติดต่อกับธนาคารในด้านปัญหาอุปสรรคในการเข้าถึงบริการธนาคารของคนพิการ พบว่าคนพิการมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลางและสอดคล้องกับงานวิจัยของ แท้มพงศ์ ศรีทอง, (2554) เรื่องการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากสิ่งอำนวยความสะดวกของคนพิการทางสายตาตามมาตรา 20 พ.ร.บ. ส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. 2550 ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการเข้าถึงใช้ประโยชน์จากสิ่งอำนวยความสะดวกของคนพิการทางสายตา อยู่ในระดับปานกลาง

5. ด้านการส่งเสริมและบูรณาการเครือข่ายเพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ เช่น ส่งเสริมให้มีการบูรณาการความร่วมมือกับเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้คนพิการ ผู้ดูแลคนพิการและองค์กรด้านคนพิการ ฟังตนเองได้ ผู้พิการ จังหวัดระนอง มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลางจากผลการศึกษาอธิบายได้ว่า การสร้างความเข้มแข็งและพลังในการขับเคลื่อนเครือข่ายการดำเนินงานด้านคนพิการและประเภทความพิการยังดำเนินการขับเคลื่อนไม่เต็มที่สอดคล้องกับงานวิจัยของ เพ็ญภาค ยาหยี, (2548) เรื่อง การพัฒนาการเข้าถึงสิทธิตามพระราชบัญญัติการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ พ.ศ. 2534 : ศึกษากรณีนิคมโนนสมบูรณ์จังหวัดขอนแก่น พบว่า กลุ่มประชากรมีความรู้ในระดับปานกลาง โดยกลุ่มประชากรที่ศึกษามีความรู้เกี่ยวกับ

สิทธิทางการแพทย์มากที่สุดและความรู้เกี่ยวกับสิทธิทางการประกอบอาชีพกลุ่มประชากร มีความรู้ น้อยที่สุด ส่วนปัญหาการเข้าถึงสิทธิตามมาตรา 15 แห่งพระราชบัญญัติการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ พ.ศ. 2534 ในภาพรวม พบว่า กลุ่มประชากรที่ศึกษามีปัญหาเข้าถึงในระดับกลาง

ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้พิการที่มีต่อยุทธศาสตร์แผนพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ จำแนกตามเขตพื้นที่ศูนย์บริการ 6 เขต ในจังหวัดระนอง

1. ระดับความคิดเห็นของผู้พิการที่มีต่อยุทธศาสตร์แผนพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการด้านการส่งเสริมการเข้าถึงและใช้ประโยชน์ของคนพิการ จำแนกตามเขตพื้นที่ศูนย์บริการ 6 ศูนย์ แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับงานวิจัยของ แต้มพงศ์ ศรีทอง, (2554) เรื่องการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากสิ่งอำนวยความสะดวกของคนพิการทางสายตาตาม มาตรา 20 พ.ร.บ. ส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. 2550 ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากสิ่งอำนวยความสะดวกของคนพิการทางสายตา อยู่ในระดับปานกลาง การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างข้อมูลทั่วไป ของกลุ่มตัวอย่างกับการ เข้าถึงใช้ประโยชน์จากสิ่งอำนวยความสะดวก พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุอาชีพ ที่แตกต่างกัน มีการ เข้าถึงและใช้ประโยชน์จากสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการแพทย์ด้านการศึกษาด้านการประกอบ อาชีพและการมีงานทำด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและด้านสวัสดิการสังคม แตกต่างกัน

2. ระดับความคิดเห็นของผู้พิการที่มีต่อยุทธศาสตร์แผนพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการด้านการปฏิรูประบบบริหารจัดการให้คนพิการจำแนกตามเขตพื้นที่ศูนย์บริการ 6 ศูนย์ ไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ เพ็ญภาค ยาหยี, (2548) เรื่องการพัฒนาการเข้าถึงสิทธิตาม พระราชบัญญัติการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ พ.ศ. 2534 : ศึกษากรณีนิคมโนนสมบูรณ์จังหวัดขอนแก่น ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มประชากรที่ศึกษามีปัญหาเข้าถึงในระดับกลางโดยปัญหาการเข้าถึง บริการทางการประกอบอาชีพมีปัญหาในระดับมากและปัญหาการ เข้าถึงบริการทางสังคมมีปัญหา ในระดับกลาง

3. ระดับความคิดเห็นของผู้พิการที่มีต่อยุทธศาสตร์แผนพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการด้านการสร้างความรู้ความเข้าใจเจตคติเชิงสร้างสรรค์ต่อคนพิการจำแนกตามเขตพื้นที่ศูนย์บริการ 6 ศูนย์ ไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุภาวดี วิสุวรรณ, วาระดี ชาญวิรัตน์, สิริลักษณ์ โปร่งสันเทียะ, (2560) เรื่องการส่งเสริมคุณภาพชีวิตคนพิการโดยการมีส่วนร่วมของครอบครัวและ ชุมชน : กรณีศึกษาตำบลหินดาดอำเภอห้วยแถลง จังหวัดนครราชสีมา ผลการศึกษาพบว่า คน

พิการต้องได้รับการฟื้นฟูสมรรถภาพทั้งการแพทย์ การศึกษา สังคม อาชีพ โดยให้ใช้ทรัพยากรที่มีในชุมชนให้เข้าถึงสิทธิที่พึงมีพึงได้

4. ระดับความคิดเห็นของผู้พิการที่มีต่อยุทธศาสตร์แผนพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการด้านการสร้างสภาพแวดล้อมการบริการสาธารณะให้แก่คนพิการจำแนกตามเขตพื้นที่ศูนย์บริการ 6 ศูนย์ ไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศรีธยา เชื้อหอม, (2548) เรื่องความต้องการของคนพิการในการเข้าถึงบริการธนาคารอิเล็กทรอนิกส์ (E-Banking) ผลการศึกษาพบว่า ในด้านการเข้าถึงบริการธนาคารคนพิการสามารถเข้าถึงบริการได้น้อยและไม่สามารถเข้าถึงบริการได้อย่างสะดวกเมื่อมาติดต่อกับธนาคารในด้านปัญหาอุปสรรคในการเข้าถึงบริการธนาคารของคนพิการ พบว่าคนพิการมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง

5. ระดับความคิดเห็นของผู้พิการที่มีต่อยุทธศาสตร์แผนพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการด้านการส่งเสริมและบูรณาการเครือข่ายเพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการจำแนกตามเขตพื้นที่ศูนย์บริการ 6 ศูนย์ ไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ กิตติ ภูพันธ์หงส์, (2559) เรื่องแนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้พิการด้านร่างกายในเขตเทศบาลตำบลเวียงคำอำเภอกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี ผลการศึกษาพบว่า แนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้พิการด้านร่างกายในเขตเทศบาลเวียงคำ อำเภอกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี เพื่อสนับสนุนให้ผู้พิการด้านร่างกายมีคุณภาพชีวิตที่ดี

การดำเนินงานเพื่อให้คนพิการมีการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดีต่อยุทธศาสตร์แผนพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการในจังหวัดระนอง

1. ด้านการส่งเสริมการเข้าถึงและใช้ประโยชน์ของคนพิการผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่าขอเข้ารับบริการฝึกอาชีพในสถานฝึกอาชีพเฉพาะสำหรับคนพิการ โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย ยังเข้าไม่ถึงคนพิการมาก อยากให้หน่วยงานมีการส่งเสริมในข้อนี้ และการเข้ารับการรักษาทางกายภาพจากโรงพยาบาลโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย ซึ่งคนพิการได้ใช้ประโยชน์ของคนพิการได้มาก

2. ด้านการปฏิรูประบบบริหารจัดการให้คนพิการผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่าศูนย์บริการคนพิการจัดระบบสนับสนุนการท่องเที่ยว กีฬา นันทนาการ วัฒนธรรมและบันเทิงสำหรับคนพิการอย่างมีประสิทธิภาพ ยังไม่มีการสนับสนุนมากนัก อยากให้หน่วยงานมีการส่งเสริมการกีฬาและการนันทนาการให้มาก ด้านการสร้างความรู้ความเข้าใจเจตคติเชิงสร้างสรรค์ต่อคนพิการ

3. ด้านการสร้างความรู้ความเข้าใจเจตคติเชิงสร้างสรรค์ต่อคนพิการ ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่า ควรส่งเสริมสนับสนุนให้มีช่องทางของสื่อทางเลือก เพื่อผลิตและเผยแพร่เนื้อหาสาระด้านคนพิการในทุกมิติ

4. ด้านการสร้างสภาพแวดล้อมการบริการสาธารณะให้แก่คนพิการ ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่า ข้อเสนอส่งเสริมสิ่งอำนวยความสะดวกทางกายภาพจากชุมชนที่อยู่อาศัยให้เหมาะสม

5. ด้านการส่งเสริมและบูรณาการเครือข่ายเพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่า ศูนย์บริการคนพิการทั่วไปควรบูรณาการเครือข่ายด้านคนพิการและสร้างการมีส่วนร่วมทั้งหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชน ภาคประชาสังคมและส่วนต่างๆ ที่เกี่ยวข้องในรูปแบบประชารัฐ และรูปแบบอื่นๆ

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการศึกษา

ผลจากการศึกษาเรื่อง “การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อยุทธศาสตร์แผนพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการในจังหวัดระนอง

1. ควรมีการพัฒนากลไกการบูรณาการความร่วมมือระหว่างภาครัฐ เอกชน ประชาสังคม และภาคส่วนต่างๆ ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ และขับเคลื่อนอย่างมีพลังและประสิทธิภาพ มีการบูรณาการประเด็นด้านคนพิการเข้ากับการพัฒนากระแสหลักกรอบยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี รวมถึงบูรณาการในแผนงานโครงการสำคัญของหน่วยงานองค์กรต่าง ๆ ตลอดจนให้มียุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณบูรณาการด้านคนพิการประจำปีมีกิจกรรมแผนงาน ในการสร้างความเข้มแข็งและเสริมพลังเครือข่ายด้านคนพิการ ประเภทความพิการ และเครือข่ายข้ามประเด็นที่เกี่ยวข้องเพื่อให้เกิดพลังในการขับเคลื่อนงานอย่างมีประสิทธิภาพและมีการบูรณาการวิสาหกิจเพื่อสังคมเพื่อคนพิการ และประชารัฐเพื่อสังคมด้านคนพิการ ร่วมกับเครือข่ายอื่นที่เกี่ยวข้อง

2. ควรมีการพัฒนาและปรับปรุงระบบคมนาคมขนส่งสาธารณะทุกรูปแบบให้คนพิการและทุกคนในสังคมสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้และขจัดอุปสรรคทุกรูปแบบในการเข้าถึงการคมนาคมขนส่งสาธารณะ โดยให้หน่วยงานของรัฐดำเนินการและการก๊อให้เอกชนในเขตอำนาจหน้าที่ของตนดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพ

3. ควรสร้างความรู้ความเข้าใจเจตคติเชิงสร้างสรรค์ต่อคนพิการ จัดกิจกรรมที่บูรณาการประเด็นด้านคนพิการและการสร้างเจตคติที่ดีด้านคนพิการของหน่วยงานภาครัฐ เอกชน ประชาสังคมที่เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง ให้ความรู้ความเข้าใจกฎหมาย แผนงานนโยบายและพันธกรณีระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องด้านคนพิการอย่างต่อเนื่อง มีการสนับสนุนพื้นที่และโอกาสให้คนพิการได้แสดงศักยภาพและความสามารถในกิจกรรมต่าง ๆ ของสังคมอย่างต่อเนื่องรวมถึงส่งเสริมบทบาทของคนพิการต้นแบบให้ได้รับการยอมรับจากสังคม

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาในด้านการติดตาม ประเมินผลยุทธศาสตร์แผนพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการในจังหวัดระนอง
2. ควรทำการศึกษาวิจัยลักษณะเดียวกัน โดยเปลี่ยนกลุ่มเป้าหมายของคนพิการแต่ละประเภทว่ามีการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อยุทธศาสตร์แผนพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการในจังหวัดระนอง
3. ควรมีการศึกษาบทบาทหน้าที่ของศูนย์บริการคนพิการทั่วไป ในการมีส่วนร่วมแผนพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการส่งเสริมและพัฒนการทำงานร่วมกัน

เอกสารอ้างอิง (References)

- กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ. (2561). **แผนการวิจัยนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ.2561-2564**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์เทพเพ็ญวานิสย์.
- กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. (2550). **สาระสำคัญพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ**. กรุงเทพฯ: กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์.
- กองยุทธศาสตร์และแผนงาน สำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. (2559). **ยุทธศาสตร์กระทรวง พ.ศ. 2560 – 2564 และยุทธศาสตร์สำนักงานปลัดกระทรวง พ.ศ. 2560 – 2564**. กรุงเทพฯ: กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์.

คณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ. (2560). **แผนพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติฉบับที่ 5 พ.ศ. 2560 – 2564**. กรุงเทพฯ: กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ.

คณะอนุกรรมการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการประจำจังหวัดระนอง. (2560). **แผนพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการจังหวัด ฉบับที่ 3 พ.ศ. 2560 – 2564. (แผนปฏิบัติการภายใต้แผนพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติฉบับที่ 5 พ.ศ. 2560 – 2564)**. ระนอง: สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดระนอง.

ณรังสี กิ่งแสง. (2556). **คู่มือการวินิจฉัยและตรวจประเมินความพิการ ตามประกาศกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เรื่อง ประเภทและหลักเกณฑ์ความพิการ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2555**. กรุงเทพฯ: กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ.

ธานีรัตน์ ผ่องแผ้ว. (2558). **คุณภาพชีวิตคนพิการขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอท่าศาลา จังหวัดนครศรีธรรมราช : ปัจจัยที่มีผลและแนวทางการพัฒนา**. วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. สงขลา: มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

สาวิตรี รัตนชูโชติ. (2552). **การเข้าถึงสิทธิของคนพิการตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. 2550. ภาคนิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต**. กรุงเทพฯ: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

สำนักส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ. (2552). **การสร้างระบบติดตามและประเมินผลกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ**. กรุงเทพฯ: กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์.

สุวภา จรตล และดร.โชคชัย สุทธาเวศ. (2556). **การจัดบริการด้านการจ้างงานของรัฐแก่คนพิการ**. วารสารวิทยบริการ. 24(3), 15-32.

Taylor Frederick W. (1911). **Principle of Scientific Management**. NewYork: W. W. Newton Co.

ยุทธศาสตร์การพัฒนาการจัดการสิ่งแวดล้อมเพื่อการเยียวยาผู้ป่วยในโรงพยาบาล
เฉพาะทางด้านโรคมะเร็งสังกัดกรมการแพทย์ในพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก
Strategic Development of Healing Environmental Management in
Cancer Specialized Hospital Under the Department of Medical
Services in Eastern Economic Corridor

ปญญา ธรรมทรานนท์*
Paya Dardaranonda

Received: June 13, 2020 Revised: July 30, 2020 Accepted: September 12, 2020

บทคัดย่อ(Abstract)

การศึกษายุทธศาสตร์การพัฒนาการจัดการสิ่งแวดล้อมเพื่อการเยียวยาผู้ป่วยในโรงพยาบาลเฉพาะทางด้านโรคมะเร็งสังกัดกรมการแพทย์ในพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพการจัดการสิ่งแวดล้อมเพื่อการเยียวยาผู้ป่วย 2) เพื่อกำหนดยุทธศาสตร์ และ 3) เพื่อศึกษาแนวทางการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การพัฒนาการจัดการสิ่งแวดล้อมเพื่อการเยียวยาผู้ป่วยในโรงพยาบาลเฉพาะทางด้านโรคมะเร็งสังกัดกรมการแพทย์ ในพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก ผลการศึกษาพบว่า 1) สภาพการจัดการสิ่งแวดล้อมเพื่อการเยียวยาผู้ป่วย ประกอบด้วย 4 ด้าน ดังนี้ (1) ด้านสิ่งแวดล้อมภายในจิตใจของผู้ป่วย ซึ่งทางโรงพยาบาลมีนโยบายด้านสิ่งแวดล้อมให้กับผู้ป่วยและมีการรักษาแบบประคับประคอง (Palliative Care) และการดูแลผู้ป่วยระยะสุดท้ายให้มรณะอย่างสงบ (2) ด้านสิ่งแวดล้อมระหว่างบุคคล มีการจัดพัฒนาองค์กรเพื่อให้มีจิตบริการ มีการให้บริการด้วยอัธยาศัยไมตรี การดูแลอย่างใกล้ชิด เช่น การเยี่ยมบ้านผู้ป่วยเพื่อติดตามอาการ การให้ยืมอุปกรณ์แพทย์ที่จำเป็นไปใช้ที่บ้าน มีกิจกรรมกลุ่มสนทนาสุขภาพ (Self-health group), (3) ด้านสิ่งแวดล้อมทางพฤติกรรม มุ่งเน้นในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้ป่วย เช่น การออกกำลังกาย กายภาพบำบัด และโภชนาการ (4) ด้านสิ่งแวดล้อมภายนอก มีการจัดพื้นที่โดยคำนึงถึงความสะดวก และมีภูมิทัศน์สวยงาม การตกแต่งด้วยวัสดุธรรมชาติ มีการควบคุมการติดเชื้อ และการตรวจประเมินมาตรฐานความปลอดภัย จากการดำเนินการด้านสิ่งแวดล้อมทั้ง 4 ด้านดังกล่าว พบปัญหาอุปสรรค ได้แก่

* วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา Graduated School Of Public Administration, Burapha University, e-mail: manit.a@nrru.ac.th

ข้อจำกัดด้านพื้นที่พักผ่อนไม่เพียงพอ ปัญหาพฤติกรรมผู้ให้บริการต่อผู้รับบริการที่ให้ความชัดเจนในการตอบข้อซักถาม ด้านโภชนาการอาหารอินทรีย์ปลอดสารพิษมีราคาสูงขาดผู้ผลิตอาหารอินทรีย์ในพื้นที่ 2) การกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมเพื่อการเยียวยาผู้ป่วยในโรงพยาบาลเฉพาะทางด้านโรคมะเร็งสังกัดกรมการแพทย์ในพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก ดังนี้ (1) ด้านการพัฒนาอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม การสร้างอาคารแบบครบวงจรที่สวยงาม ทันสมัย และประหยัดพลังงาน (2) การพัฒนาบุคลากร ให้มีความรู้และมีส่วนร่วมในการพัฒนาปรับปรุงระบบบริการและพฤติกรรมบริการ (3) การพัฒนาระบบให้ญาติผู้ป่วยมีส่วนร่วมในการดูแลผู้ป่วย และ (4) การพัฒนาเทคโนโลยีเพื่ออำนวยความสะดวกแก่ผู้ป่วยและการใช้ระบบเวชระเบียนและการบันทึกข้อมูลแบบดิจิทัล 3) แนวทางการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ พบว่า จำเป็นต้องมีการจัดทำแผนงบประมาณ แผนการพัฒนาศักยภาพมนุษย์ แผนปฏิบัติการ แผนรองรับผลกระทบ และการสื่อสารเพื่อการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ และมีแนวทางในการติดตามประเมินผล กำหนดวิธีการในการรับข้อมูลสะท้อนกลับเพื่อนำกลับมาปรับปรุงแก้ไขหรือเปิดให้มีการทบทวนแผนยุทธศาสตร์ตามรอบระยะเวลาที่กำหนด

คำสำคัญ (Keywords): ยุทธศาสตร์การพัฒนา; การจัดการสิ่งแวดล้อม; สิ่งแวดล้อมเพื่อการเยียวยา

Abstract

The research of Strategic Development of Healing Environmental Management in Cancer Specialized Hospital under The Department of Medical Services in Eastern Economic Corridor was qualitative research with the objectives of 1) to study the situation of healing environmental management, 2) to formulate strategies, and 3) to study the propulsion of the strategic development of healing environmental management in cancer specialized hospital under the Department of Medical Services in Eastern Economic Corridor. It was found that 1) the situation of healing environmental management composed of 4 aspects (1) Inner environment within the patients' mind of which the hospital has laid the policy for patients in the form of Palliative Care and to look after the final stage to pass away peacefully (2) the environment between persons, to have friendly service with service mind and take care closely such as to visit patients to follow up the case

and to lend necessary medical equipment for utilizing at home and self-health group activity (3) behavioral environment to emphasize the changing of patients' behavior such as exercising, physical therapy and nutrition, and (4) external environment, to have clean and beautiful landscape with natural materials, infection control and safety evaluation. From the 4 aspects, the obstacles were the limitation of insufficient space for relaxing, the clear answers to questions, the expensive non-toxic nutrition and lack of food producers within the area. 2) on the strategies formulation aspect, (1) the building and environmental development to have the entire beautiful, modern and energy saving building (2) human resources development, to have knowledge and participation in developing services system and service behavior (3) to have patients' relatives participation in looking after the patients (4) to develop information technology to facilitate patients using digital registration and data recording process. 3) the propulsion of the strategic development, it was necessary to have budget plan, human resources development plan, operation plan, impact and communication plan to drive the strategies and to follow up the evaluation, to identify the methods of receiving feedback information for further improvement and correction with the opportunity to review strategies within the defined cycle.

Keywords : Strategic Development; Environmental Management; Healing Environment

บทนำ (Introduction)

โรคเมะเร็งเป็นปัญหาทางสุขภาพและภาระโรค (Burden of Disease) ที่ทำให้ประชากรไทยสูญเสียการมีคุณภาพชีวิตที่ดี (สูญเสียปีสุขภาวะ) และเป็นสาเหตุการเสียชีวิตอันดับ 1 ของประชากรไทยมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2541 (National Cancer Institute, 2013, 9-12) จากข้อมูลสถานะสุขภาพของประชาชนไทยใน พ.ศ. 2560 มีอัตราการเสียชีวิตด้วยโรคเมะเร็งมากถึง 117.6 รายต่อประชากร 1 แสนคน โรคเมะเร็งจึงเป็นปัญหาสำคัญที่กำลังคุกคามสุขภาพของประชาชนและส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ภาครัฐจึงได้กำหนดโครงการพัฒนาระบบบริการสุขภาพสาขาโรคเมะเร็งไว้ในแผนยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี (ด้านสาธารณสุข) ขึ้น โดยมีกรมการแพทย์

กระทรวงสาธารณสุข เป็นผู้รับผิดชอบโครงการ ขณะเดียวกัน ในด้านการพัฒนาศักยภาพของ ประเทศ โครงการเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก หรือ อีอีซี (Eastern Economic Corridor - EEC) นับเป็นโครงการที่สำคัญของประเทศเช่นกัน และถูกคาดการณ์ว่าจะก่อให้เกิดปัญหาด้าน สุขภาพเพิ่มมากขึ้นในอนาคตเมื่อรวมกับสภาพปัญหาในพื้นที่ที่มีอยู่เดิมในปัจจุบัน โดยคาดการณ์ว่า ปัญหาจากความต้องการในการใช้บริการด้านสุขภาพจะเพิ่มมากขึ้นในพื้นที่ เนื่องจากมีประชากร ย้ายเข้าสู่พื้นที่และอาจมีประชากรแฝงเพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมาก จนอาจส่งผลกระทบต่อความต้องการ และการเข้าถึงการให้บริการสุขภาพ การจัดสรรงบประมาณและการจัดสรรทรัพยากรด้านสุขภาพ รวมถึงแนวโน้มการเพิ่มขึ้นของผู้ป่วยโรคมะเร็งในทิศทางเดียวกัน จึงมีการกำหนดแผนงานและ โครงการที่สำคัญด้านสาธารณสุข ในการพัฒนาศูนย์ความเป็นเลิศการให้บริการระบบการแพทย์และ สาธารณสุขในพื้นที่ EEC โดยมีสำนักงานเขตสุขภาพที่ 6 เป็นผู้รับผิดชอบแผนงานและโครงการ

เขตสุขภาพที่ 6 ได้จัดทำแผนยุทธศาสตร์สุขภาพเขตสุขภาพที่ 6 (พ.ศ.2560-2564) ให้ สอดคล้องกับทิศทางของกระทรวงสาธารณสุข และรองรับพื้นที่ EEC มีการพัฒนาระบบการบริการ ทางการแพทย์ที่มีความเป็นเลิศ รองรับความจำเป็นทางสุขภาพ และยกระดับคุณภาพบริการที่มี มาตรฐานระดับนานาชาติเพื่อให้เกิดความเชื่อมั่นและไว้วางใจ โดยกำหนดให้โรงพยาบาลแห่งหนึ่ง ในจังหวัดจันทบุรี เป็นโรงพยาบาลที่มีความเป็นเลิศด้านโรคมะเร็ง ซึ่งเป็นที่น่าสังเกตว่าไม่สอดคล้อง กับบริบทของ EEC ที่ในอนาคตมีความต้องการด้านบริการสุขภาพที่เพิ่มขึ้น และอาจส่งผลให้การ เข้าถึงการบริการเป็นไปได้ยากลำบาก โดยในเขตพื้นที่ EEC เอง มีโรงพยาบาลเฉพาะทางด้าน โรคมะเร็งสังกัดกรมการแพทย์ที่สามารถให้บริการสุขภาพได้ครอบคลุมอยู่แล้วและมีความเหมาะสม สอดคล้องกับบริบทของพื้นที่มากกว่า อย่างไรก็ตาม ด้วยเหตุผลบางประการที่ไม่อาจทราบได้ ทำให้ ไม่มีการกล่าวถึงโรงพยาบาลแห่งนี้ในแผนยุทธศาสตร์สุขภาพเขตสุขภาพที่ 6 (พ.ศ.2560-2564) เลย และอาจสะท้อนให้เห็นว่าโรงพยาบาลดังกล่าวกำลังถูกทำลาย (Disrupt) จากการไม่มีความสำคัญใน พื้นที่ ดังนี้ โรงพยาบาลดังกล่าวจึงจำเป็นต้องจัดทำยุทธศาสตร์ให้เหมาะสมกับสถานการณ์เพื่อความ อยู่รอดขององค์กร โดยนำแนวคิดเรื่องสิ่งแวดล้อมเพื่อการเยียวยาผู้ป่วย (Healing Environment) ที่เป็นแนวคิดสำคัญที่ทั่วโลกกำลังตื่นตัวกันเป็นอย่างมากมาใช้เพื่อยกระดับการให้บริการสุขภาพ ซึ่ง สิ่งแวดล้อมเพื่อการเยียวยาผู้ป่วยนี้ เป็นมาตรการสำคัญในหลายโครงการของแผนยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี (ด้านสาธารณสุข) และมีข้อมูลทางวิชาการสนับสนุนว่าสิ่งแวดล้อมเพื่อการเยียวยา ผู้ป่วยช่วยตอบสนองความต้องการของผู้ป่วยทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ และสังคม ช่วยเพิ่มสุขภาวะ และสร้างกำลังใจให้กับผู้ป่วยและญาติในการต่อสู้กับโรคมะเร็งได้ เป็นการแพทย์แบบผสมผสานที่ ให้ความสำคัญกับการเยียวยาเป็นหลัก (Wayne B. Jonas, 2003, 36-40) ซึ่งนอกจากประโยชน์ทาง

การแพทย์แล้ว ยังส่งผลต่อผู้ให้บริการสุขภาพให้ทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและคุณภาพมากขึ้น (Ulrich, Zimring, Quan, Joseph, และ Choudhary, 2004, 2-69) รวมทั้งส่งผลให้ผู้ป่วยมีค่าใช้จ่ายทางการแพทย์น้อยลงอีกด้วย (Benjamin, Peter, Louis, Hanniel, Jeanne, และ Woodson, 2011, 779-784)

จากข้อมูลข้างต้น จึงมีความจำเป็นที่จะทำการศึกษาศาถาในการจัดการสิ่งแวดล้อมเพื่อการเยียวยาผู้ป่วย การกำหนดยุทธศาสตร์และแนวทางในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การพัฒนาการจัดการสิ่งแวดล้อมเพื่อการเยียวยาผู้ป่วยในโรงพยาบาลเฉพาะทางด้านโรคมะเร็งสังกัดกรมการแพทย์ ทั้งนี้ เพื่อพัฒนาศักยภาพของโรงพยาบาลเพื่อรองรับการพัฒนาของพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษ และส่งเสริมให้ผู้ป่วยได้รับการบริการสุขภาพที่สมคุณค่า มีคุณภาพ สามารถขยายผลสู่หน่วยงานหรือพื้นที่อื่นๆ อันเป็นการยกระดับการให้บริการสุขภาพของประเทศต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย (Research Objective)

1. เพื่อศึกษาศาถาในการจัดการสิ่งแวดล้อมเพื่อการเยียวยาผู้ป่วยในโรงพยาบาลเฉพาะทางด้านโรคมะเร็งสังกัดกรมการแพทย์ ในพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก
2. เพื่อกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาการจัดการสิ่งแวดล้อมเพื่อการเยียวยาผู้ป่วยในโรงพยาบาลเฉพาะทางด้านโรคมะเร็งสังกัดกรมการแพทย์ในพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก
3. เพื่อศึกษาแนวทางในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การพัฒนาการจัดการสิ่งแวดล้อมเพื่อการเยียวยาผู้ป่วยในโรงพยาบาลเฉพาะทางด้านโรคมะเร็งสังกัดกรมการแพทย์ ในพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก

ประโยชน์การวิจัย (Research Benefits)

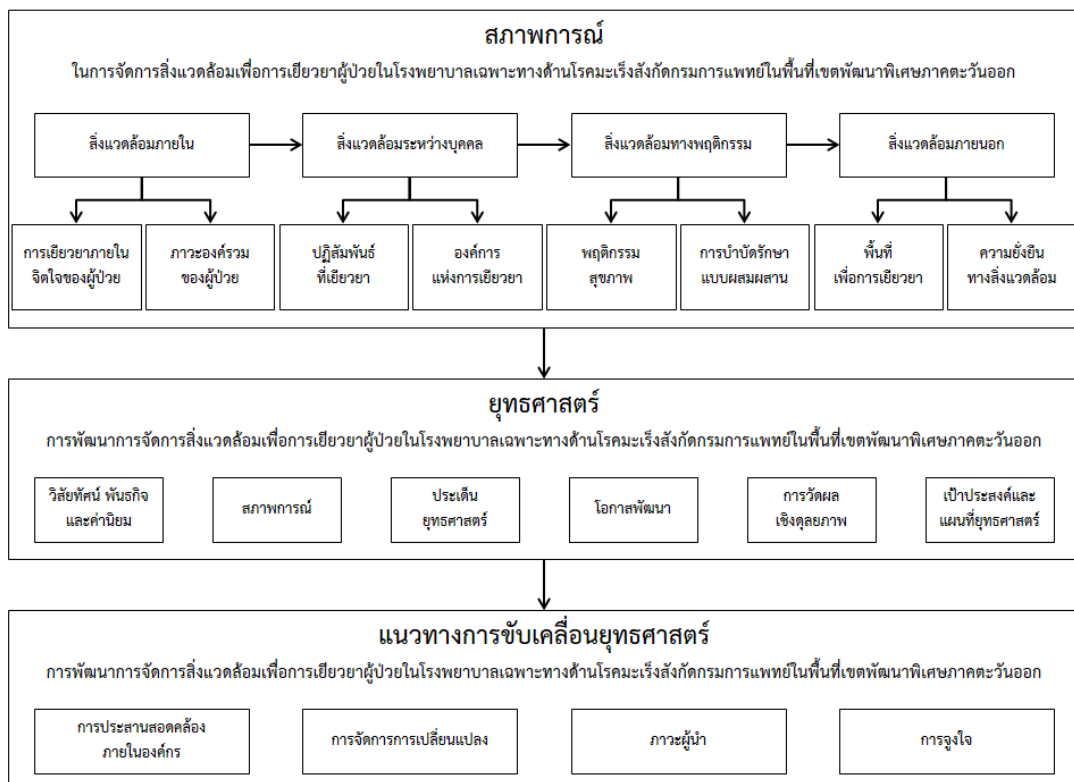
1. ได้ข้อมูลสภาพการจัดการสิ่งแวดล้อมเพื่อการเยียวยาผู้ป่วยในโรงพยาบาลเฉพาะทางด้านโรคมะเร็งสังกัดกรมการแพทย์ ในพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก ซึ่งนำไปใช้ในการกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาการจัดการสิ่งแวดล้อมเพื่อการเยียวยาผู้ป่วยในโรงพยาบาลเฉพาะทางด้านโรคมะเร็งสังกัดกรมการแพทย์ ในพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกได้
2. ได้ข้อมูลและข้อเสนอแนะในการจัดทำยุทธศาสตร์การพัฒนาการจัดการสิ่งแวดล้อมเพื่อการเยียวยาผู้ป่วยในโรงพยาบาลเฉพาะทางด้านโรคมะเร็งสังกัดกรมการแพทย์ ในพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก เพื่อเสนอให้ผู้บริหารและหน่วยงานที่รับผิดชอบนำไปใช้ในการกำหนดยุทธศาสตร์ของหน่วยงานได้

3. ได้แนวทางการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การพัฒนาการจัดการสิ่งแวดล้อมเพื่อการเยียวยาผู้ป่วยในโรงพยาบาลเฉพาะทางด้านโรคมะเร็งสังกัดกรมการแพทย์ ในพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก ซึ่งจะช่วยยกระดับการบริการสุขภาพของประเทศได้

กรอบแนวคิดในการวิจัย (Conceptual Framework)

ผู้วิจัยใช้แนวคิด Optimal Healing Environment (OHE) ของ Sakallaris, MacAllister, Voss, Smith, and Jonas (2015, 40-45) สำหรับองค์ประกอบการจัดการสิ่งแวดล้อมเพื่อการเยียวยาผู้ป่วย และใช้แนวคิดการวางแผนและกำหนดยุทธศาสตร์ของดำรงวัฒนา (Wattana, 2010, 5-28) และ Jeffrey P. Harrison (2010, 72-97) รวมถึงแนวคิดการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติของ สาคร สุขศรีวงศ์ (Suksriwong, 2010, 244-246) มากำหนดกรอบแนวคิดในศึกษา ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

1. ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ บุคลากรของโรงพยาบาลเฉพาะทางด้านโรคมะเร็งสังกัดกรมการแพทย์ในพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก จำนวน 3 กลุ่ม ได้แก่ (1) กลุ่มผู้บริหาร จำนวน 2 ท่าน (2) กลุ่มผู้ที่มีหน้าที่ดูแลรับผิดชอบด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม ประกอบด้วย คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมและความปลอดภัยของโรงพยาบาล ฝ่ายบริหารและฝ่ายซ่อมบำรุง จำนวน 15 ท่าน และ (3) กลุ่มผู้ให้บริการสุขภาพ ประกอบด้วย แพทย์ พยาบาล เภสัชกร และสหสาขาวิชาชีพ จำนวน 15 ท่าน รวมทั้งสิ้น 32 ท่าน ได้มาโดยคัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ใช้วิธีการศึกษาแบบเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ในการศึกษา โดยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยเครื่องมือแนวคำถามสำหรับการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview) ด้วยชุดคำถามสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-Structured interview) และแนวคำถามสำหรับการสนทนากลุ่ม (Focus Group) ที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นและได้รับการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาโดยผู้เชี่ยวชาญจากสำนักวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา และปรับปรุงแก้ไขเป็นที่เรียบร้อยแล้วเมื่อวันที่ 4 มีนาคม 2562

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเองและผู้ช่วยนักวิจัยโดยได้รับอนุญาตจากกรมการแพทย์

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลใช้วิธีการจำแนกประเภท (Typological analysis) และใช้วิธีการเชื่อมโยงเชิงเหตุและผล (Content Analysis)

5. จริยธรรมการวิจัย

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ผ่านการรับรองจริยธรรมการวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา จากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัย วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา เมื่อวันที่ 22 เมษายน 2562 ตามหมายเลขรับรองที่ 033 – 2562

ผลการวิจัย (Research Results)

1. ผลการศึกษาสภาพการจัดการสิ่งแวดล้อมเพื่อการ

สุดท้ายให้มรณะอย่างสงบ มีการจัดสิ่งแวดล้อมที่ช่วยให้ผู้ป่วยรู้สึกดี มีชีวิตชีวา ไม่หดหู่ มีการจัดมุมสงบและสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ มีการจัดวางผังอาคารสถานที่และมีขั้นตอนการให้บริการที่ช่วยลดความเครียด มีมาตรการป้องกันผู้ป่วยฆ่าตัวตาย มีอุปสรรคปัญหาที่พบ ได้แก่ มีสถานที่คับแคบ ขาดแคลนที่พักผ่อน ขาดแคลนหอผู้ป่วยแบบครอบครัว พบอุปสรรคปัญหาในส่วนของการจัดการป้องกันผู้ป่วยฆ่าตัวตายที่ประเมินสภาพจิตใจได้ยาก พบปัญหาผู้ป่วยขาดความเชื่อถือศรัทธาต่อวิธีการรักษาและแพทย์ผู้รักษา วิธีการจัดการสิ่งแวดล้อมบางอย่างไม่สามารถตอบสนองต่อความพึงพอใจหรือส่งผลดีต่อผู้ป่วยทุกคนได้

2) ด้านสิ่งแวดล้อมระหว่างบุคคล พบว่า มีการส่งเสริมปฏิสัมพันธ์ที่เอื้อยวาท โดยมีนโยบายในการให้บริการการรักษามีคุณภาพและสร้างความพึงพอใจแก่ผู้รับบริการ มีการจัดพัฒนาองค์กรเพื่อให้มีจิตบริการ มีการให้บริการด้วยอัธยาศัยไมตรี การดูแลอย่างใกล้ชิด เช่น การเยี่ยมบ้านผู้ป่วยเพื่อติดตามอาการ การให้ยืมอุปกรณ์แพทย์ที่จำเป็นไปใช้ที่บ้าน มีกิจกรรมกลุ่มสนทนาสุขภาพ (Self-health group) มีการจัดสถานที่ให้เอื้อต่อการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้ป่วยกับผู้อื่นที่คำนึงถึงความเป็นส่วนตัวของผู้ป่วย ในด้านการเป็นองค์กรแห่งการเอื้อยวาท เป้าประสงค์หลักในการให้บริการทางการแพทย์ที่เป็นเลิศ สมคุณค่า และตรงตามความต้องการของผู้ป่วยและพื้นที่พบอุปสรรคปัญหา ได้แก่ ปัญหาพฤติกรรมบริการ การขาดความเชื่อใจระหว่างผู้รับบริการและผู้ให้บริการ และวิธีการสื่อสารกับผู้ป่วยขาดความชัดเจนในตอบข้อซักถาม

3) ด้านสิ่งแวดล้อมทางพฤติกรรม พบว่า มีการดำเนินการเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมสุขภาพตามมาตรฐาน GREEN & CLEAN hospital มุ่งเน้นในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้ป่วย มีการให้คำแนะนำ การทำกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพต่างๆ มีสถานที่และอุปกรณ์สำหรับออกกำลังกายและกายภาพบำบัด มีการส่งเสริมโภชนาบำบัด มีการใช้วัตถุดิบอาหารอินทรีย์และปลอดภัย มีการตรวจสอบสุขอนามัยด้านโภชนาการ ในด้านการบำบัดรักษาแบบผสมผสาน มีนโยบายในการดูแลผู้ป่วยโรคมะเร็งที่มีภาวะโรคไม่ติดต่อเรื้อรังร่วม มีการให้การบำบัดรักษาโรคมะเร็งด้วยวิธีการหลักครบวงจร (ผ่าตัด, เคมีบำบัด, รังสีรักษา) มีการรักษาด้วยการแพทย์ทางเลือก อาทิ กัญชาทางการแพทย์ การฝังเข็มระงับปวด โภชนาบำบัดมิตรภาพบำบัด อาชีวบำบัด ดนตรีบำบัด ศิลปะบำบัด พบอุปสรรคปัญหา ได้แก่ ปัญหาราคาวัตถุดิบอาหารอินทรีย์และปลอดภัยสูง และไม่มีผู้ผลิตในพื้นที่ ผู้

ตรวจประเมินมาตรฐานความปลอดภัยทางวิศวกรรม ในด้านความยั่งยืนทางสิ่งแวดล้อม มีนโยบายโรงพยาบาลดิจิทัลเพื่อลดการใช้กระดาษ มีนโยบายและมาตรการประหยัดน้ำ ประหยัดพลังงาน งดใช้โฟม และให้ความสำคัญกับการควบคุมคุณภาพน้ำทิ้ง การจัดการขยะมูลฝอย การจัดการกากกัมมันตรังสีและขยะปนเปื้อนยาเคมีบำบัด มีการจัดกิจกรรมรักษาสีสิ่งแวดล้อมร่วมกับชุมชน พบอุปสรรคปัญหา ได้แก่ มีพื้นที่แออัด มีพื้นที่พักผ่อนไม่เพียงพอ มีสภาพภูมิอากาศร้อนอบอ้าว มีจำนวนหอผู้ป่วยพิเศษไม่เพียงพอต่อความต้องการ และขาดแคลนบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญด้านสิ่งแวดล้อมเพื่อการเยียวยา รวมถึงขาดความร่วมมือของบุคลากรในการดำเนินการ

2. ผลการศึกษาการกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาการจัดการสิ่งแวดล้อมเพื่อการเยียวยาผู้ป่วยในโรงพยาบาลเฉพาะทางด้านโรคมะเร็งสังกัดกรมการแพทย์ในพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก พบว่า มีวิสัยทัศน์เป็นโรงพยาบาลแห่งการเยียวยาผู้ป่วยในระดับแนวหน้าของภาคตะวันออกที่มีพันธกิจในการพัฒนาอาคารสถานที่และระบบความปลอดภัย การเตรียมความพร้อมของบุคลากรและระบบบริการและการพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนสิ่งแวดล้อมเพื่อการเยียวยาผู้ป่วย โดยมีด้านสภาพการณ์ของการจัดการสิ่งแวดล้อมเพื่อการเยียวยาผู้ป่วย 5 อันดับแรก ของแต่ละสภาพการณ์ ดังนี้

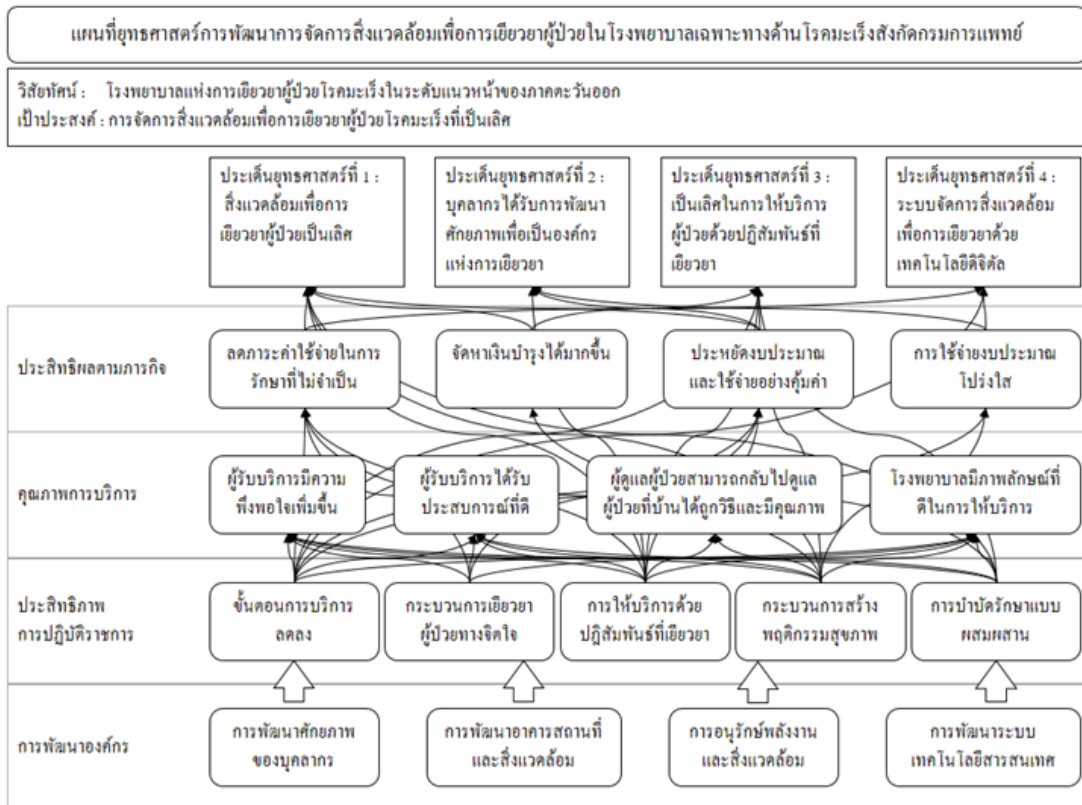
ตารางที่ 1 สภาพการณ์ของการจัดการสิ่งแวดล้อมเพื่อการเยียวยาผู้ป่วยที่สำคัญของโรงพยาบาลเฉพาะทาง

จุดแข็ง	จุดอ่อน
S1. การให้บริการ มีมาตรฐาน มีคุณภาพ และมีความเชี่ยวชาญด้านการ ดูแล	W1. การให้บริการมีขั้นตอนซับซ้อนหลาย W2. ขั้นตอน
S2. รักษาโรคมะเร็ง มีบริการด้านโภชนาการที่ปลอดภัย และตรงตามความต้องการของผู้ป่วย	W3. มีความเสี่ยงอุบัติเหตุจากรถบนถนนหน้าโรงพยาบาล W4. ขาดการสื่อสารระหว่างบุคลากรด้วยกันเองและกับผู้มารับบริการทางเชื่อมต่อระหว่างอาคารไม่
S3. โรคมะเร็ง และผ่านมาตรฐาน Clean Food Good Taste	W5. เหมาะสม ไม่มีลิฟท์โดยสารในอาคารเก่าทำให้ผู้ป่วยสะดือและเสียงพลัดตกขณะเคลื่อนย้ายผู้ป่วย
S4. มีบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถ และความเชี่ยวชาญด้านการดูแลรักษา	ร้านอาหารจำนวนน้อย ไม่มีความหลากหลาย ไม่มีร้านขายของชำและตู้กดเงินสด
S5. โรคมะเร็ง เครื่องมือในการรักษาโรคมะเร็ง	

โอกาส	สิ่งคุกคาม
O1. ประชาชนมีความตื่นตัวในเรื่องของการรักษาสุขภาพ การใช้กฎหมายทาง การแพทย์ และกระแสการใช้ การแพทย์ทางเลือกและการรักษาแบบ	T1. มีโรงพยาบาลเฉพาะทางด้านโรคมะเร็ง เกิดขึ้นในเขตบริการสุขภาพเดียวกัน เป็นภาคเอกชน 2 แห่ง และภาครัฐ 1 แห่ง
O2. ผสมผสาน	T2. ภาคเอกชนให้อัตราค่าตอบแทนแก่
O3. นโยบาย GREEN & CLEAN Hospital	บุคลากรสูงกว่าอัตราของทางราชการ
O4. นโยบาย DMS Reform	มาก ทำให้ไม่สามารถหาคนเข้าทำงาน
ประชาชนในเขตบริการสุขภาพให้	T3. ในสาขาที่จำเป็น โดยเฉพาะในสาขาที่
ความเชื่อถือและเชื่อมั่นในชื่อเสียง	T4. ขาดแคลนหรือมีความเชี่ยวชาญ
O5. ศักยภาพ และการให้บริการของ	ผู้ป่วยมีความคาดหวังในบริการสูง
โรงพยาบาล	T5. โรงพยาบาลภาคเอกชนสามารถใช้กล
ภาพลักษณ์ของโรงพยาบาลทางด้าน	ยุทธ์ทางการตลาดได้
วิชาการและด้านความเชี่ยวชาญในการ	ผู้ป่วยเลือกรับบริการจากโรงพยาบาลที่
รักษาโรคมะเร็ง	อยู่ใกล้บ้านเพื่อลดค่าใช้จ่าย

จากข้อมูลสภาพการณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้กำหนดประเด็นสำคัญเป็นประเด็นยุทธศาสตร์ และโอกาสพัฒนาใน 4 ประเด็น ได้แก่ (1) สิ่งแวดล้อมเพื่อการเยียวยาผู้ป่วยเป็นเลิศ มีโอกาสพัฒนา ด้านการพัฒนาอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม เช่น การสร้างอาคารแบบครบวงจรที่ความสวยงาม ทันสมัย และประหยัดพลังงาน การนำจุดแข็งเรื่องทัศนียภาพมาขยายผลเป็นจุดขายของ โรงพยาบาล การสร้างหอผู้ป่วยแบบครบครัน และการอนุรักษ์พลังงานและสิ่งแวดล้อม (2) การ พัฒนาทรัพยากรมนุษย์เพื่อเป็นองค์กรแห่งการเยียวยา มีโอกาสพัฒนาด้านการพัฒนาบุคลากร ให้มี ความรู้และมีส่วนร่วมในการพัฒนาปรับปรุงระบบบริการและพฤติกรรมบริการ (3) เป็นเลิศใน การให้บริการผู้ป่วยด้วยปฏิสัมพันธ์ที่เยียวยา มีโอกาสพัฒนาในด้านการพัฒนาระบบการให้บริการ เช่น การพัฒนาระบบให้ญาติผู้ป่วยมีส่วนร่วมในการดูแลผู้ป่วยร่วมกับทีมสหสาขา (4) ระบบจัดการ สิ่งแวดล้อมเพื่อการเยียวยาผู้ป่วยด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล มีโอกาสพัฒนาในด้านการพัฒนาเทคโนโลยี เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ผู้ป่วย การให้บริการอินเทอร์เน็ตไร้สาย และ โดยได้จัดทำแผนที่ ยุทธศาสตร์และกำหนดการวัดผลเชิงคุณภาพ ดังต่อไปนี้

ภาพที่ 2 แผนที่ยุทธศาสตร์การพัฒนาการจัดการสิ่งแวดล้อมเพื่อการเยียวยาผู้ป่วยใน

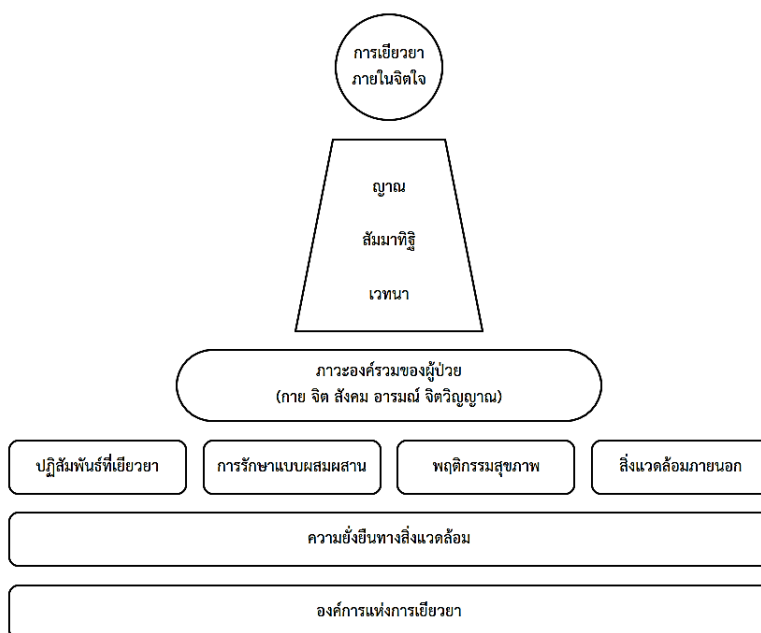

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

จากผลการศึกษา พบว่า ปัญหาในการจัดการสิ่งแวดล้อมเพื่อการเยียวยาผู้ป่วยของโรงพยาบาลเฉพาะทางด้านโรคมะเร็งที่พบ แตกต่างจากผลการศึกษาของ โกศล จิ่งเสถียรทรัพย์, พุทธชาติ แผนสมบุญ, และธนวรรณ สารรัมย์ (Jungsatiensub K., Pansomboon and Sararum T., 2017, 159-182) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการออกแบบสิ่งแวดล้อมเพื่อการเยียวยาไม่มีรูปแบบตายตัว และแต่ละโรงพยาบาลมีบริบทต่างกัน นอกจากนี้พบว่า มีความสอดคล้องกันในเรื่องของการดำเนินการและวิธีการในการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมเพื่อการเยียวยาผู้ป่วย โดยเฉพาะการปรับปรุงสิ่งแวดล้อมภายนอกทางกายภาพ ที่จะเอื้อต่อการพัฒนาสิ่งแวดล้อมเพื่อการเยียวยาผู้ป่วยในด้านอื่นๆ

ในด้านรูปแบบการจัดการสิ่งแวดล้อมเพื่อการเยียวยาผู้ป่วยที่ทำการศึกษาสอดคล้องกับแนวคิด Optimal Healing Environments (OHE) ของ Sakallaris และคณะ เพียงบางส่วน เนื่องจากกรอบแนวคิดของ OHE มุ่งให้ผู้ป่วยเกิดสติและเกิดความสุขภายในจิตใจ แต่ในผู้ป่วยที่อยู่ในระยะสุดท้ายอาจมีอาการต่างๆ จนไม่สามารถควบคุมสติได้ ถือเป็นข้อด้อยของแนวคิด OHE เมื่อนำมาใช้ในการดูแลผู้ป่วยโรคมะเร็ง นอกจากนี้ ผลการศึกษายังขัดแย้งกับตัวแบบแนวคิด OHE ที่มีลักษณะการเชื่อมโยงการจัดการสิ่งแวดล้อมแบบเรียงระดับจากภายนอกไปสู่ภายใน และมีความเชื่อมโยงต่างไปจากผลการศึกษาที่สอดคล้องกับผลการศึกษาของ Yufan Zhang , Patricia Tzortzopoulos and Mike Kagioglou (2018, 13-15) ที่พบว่า ไม่มีกรอบแนวคิดด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมเพื่อการเยียวยาผู้ป่วยแบบใดในปัจจุบันที่สามารถบูรณาการข้อค้นพบทางวิชาการที่มีอยู่ได้อย่างเป็นระบบ และจากผลการศึกษาที่พบ หากนำ หลักปฏิจจสมุพบาท มาประยุกต์ใช้กับตัวแบบแนวคิด OHE จะสามารถอธิบายรูปแบบการจัดการสิ่งแวดล้อมเพื่อการเยียวยาผู้ป่วยโรคมะเร็งได้ดีขึ้น เป็นตัวแบบรูปเจดีย์ได้ ดังต่อไปนี้

ภาพที่ 3 ตัวแบบการจัดการสิ่งแวดล้อมเพื่อการเยียวยาผู้ป่วยรูปเจดีย์

จากภาพที่ 2 ตัวแบบรูปเจดีย์แสดงถึงความสัมพันธ์ของสิ่งแวดล้อมเพื่อการเยียวยาตามความเป็นจริงที่ค้นพบจากการศึกษา โดยสามารถแบ่งการจัดการสิ่งแวดล้อมเพื่อการเยียวยาผู้ป่วยได้เป็น 2 ระดับ คือ การจัดการสิ่งแวดล้อมภายในตัวของผู้ป่วยเอง และการจัดการสิ่งแวดล้อมภายนอกที่รายล้อมผู้ป่วย ซึ่งในแง่ของการจัดการโดยทั่วไป องค์ประกอบในส่วนของความเป็นองค์กรเพื่อการเยียวยาและความยั่งยืนทางสิ่งแวดล้อมจะเป็นปัจจัยพื้นฐานสำคัญที่รองรับและสนับสนุนให้เกิดปฏิสัมพันธ์ที่เยียวยา (สิ่งแวดล้อมระหว่างบุคคล) การรักษาแบบผสมผสานและพฤติกรรมสุขภาพ (สิ่งแวดล้อมทางพฤติกรรม) และสิ่งแวดล้อมภายนอกทางกายภาพ โดยองค์ประกอบของการจัดการสิ่งแวดล้อมภายนอกที่รายล้อมผู้ป่วยทั้งหมดนี้ เปรียบเสมือนฐานที่รองรับและส่งผลถึงภาวะองค์รวมของผู้ป่วย ที่เป็นจุดเริ่มต้นของการเกิดกระบวนการเยียวยาตามธรรมชาติตามแนวคิด OHE ซึ่งหากพิจารณาตามหลักปัจจุสมุปบาท จะเห็นว่าภาวะองค์รวมของผู้ป่วย ที่ประกอบด้วย กาย จิต สังคม อารมณ์ จิตวิญญาณ นั้นจะอยู่ในภาวะที่ดีหรือไม่อย่างไร เป็นผลมาจากผัสสะของผู้ป่วยที่เป็นจุดเชื่อมระหว่างสิ่งแวดล้อมภายในตัวผู้ป่วยเองกับสิ่งแวดล้อมรอบ

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

1. การนำไปใช้ประโยชน์ในเชิงนโยบาย

- 1) เป็นข้อมูลของโรงพยาบาลในการกำหนดนโยบาย จัดทำแผนปฏิบัติงาน จัดทำโครงการด้านสิ่งแวดล้อมเพื่อการเยียวยาผู้ป่วย
- 2) เป็นข้อมูลของเขตสุขภาพที่ 6 ในการจัดทำมาตรการเพื่อรองรับผลกระทบจากการพัฒนาพื้นที่พิเศษภาคตะวันออกควบคู่ไปกับมาตรการอื่น
- 3) เป็นข้อมูลของกระทรวงสาธารณสุขและกรมการแพทย์ สำหรับจัดทำแผนยุทธศาสตร์ของกรม/กระทรวง หรือการใช้ประโยชน์ในพื้นที่อื่นๆ

2. การนำไปใช้ประโยชน์ในเชิงสาธารณะ

- 1) นำผลการวิจัยที่ได้ หรือหลักการต่างๆ วิธีการปฏิสัมพันธ์เพื่อเอื้อต่อการเยียวยา และการส่งเสริมพฤติกรรมสุขภาพ ไปใช้ในการดูแลผู้ป่วยโรคมะเร็ง หรือผู้ป่วยเรื้อรัง ผู้ป่วยติดเตียง และผู้ป่วยโรคอื่นๆ
- 2) นำผลการวิจัยที่ได้ หรือหลักการต่างๆ ไปใช้ในการจัดบ้าน จัดสถานที่เพื่อรองรับในการดูแลผู้ป่วยโรคมะเร็ง หรือผู้ป่วยเรื้อรังและผู้ป่วยติดเตียงในโรคอื่นๆ

3. การนำไปใช้ประโยชน์ในเชิงวิชาการ

- 1) การนำผลการวิจัยที่ได้ไปศึกษาต่อยอดในการเรื่องยุทธศาสตร์การจัดการสิ่งแวดล้อมเพื่อการเยียวยาผู้ป่วย เช่น การศึกษาการติดตามและประเมินผล, การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์, การศึกษาความคิดเห็นของผู้รับบริการต่อการจัดการสิ่งแวดล้อมเพื่อการเยียวยาผู้ป่วยในโรงพยาบาลเฉพาะทางด้านโรคมะเร็งสังกัดกรมการแพทย์
- 2) การนำผลการวิจัยที่ได้ไปศึกษาต่อยอดในด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมเพื่อการเยียวยาผู้ป่วย, ด้านการจัดทำยุทธศาสตร์, ด้านการนำยุทธศาสตร์ไปปฏิบัติ
- 3) การนำผลการวิจัยที่ได้ไปต่อยอดพัฒนารูปแบบการดูแลรักษาผู้ป่วย การให้บริการสุขภาพ การบริหารจัดการโรงพยาบาล

เอกสารอ้างอิง (References)

- Benjamin, K., Peter, H., Louis, H. B., Hanniel, L. D., Jeanne, K. B., & Woodson, M. (2011). Cost Saving in Inpatient Oncology Through an Integrative Medicine Approach. *The American Journal of Managed Care*, 779-784.
- Jeffrey P. Harrison. (2010). *Essentials of Strategic Planning in Healthcare*. Illinois: Health Administration Press. 72-97.
- Jungsatiensub K., Pansomboon P. and Sararum T., (2017). Healthcare Healing Environment Design (2nd Year). Nontaburi: Health System Research Institute. 159-182.
- National Cancer Institute. (2013). *Nationl Cancer Control Programmes (2013-2017)*. Bangkok: The Agricultural Co-operative Federation Of Thailand, 9-12. (In Thai)
- Sakallaris, B. R., MacAllister, L., Voss, M., Smith, K., & Jonas, W. B. (2015). Optimal Healing Environments. *Global Advances in Health and Medicine*, 4(3), 40-45.
- Suksriwong S. (2010). *Management: Executive Viewpoint*. Bangkok: G.P. Cyber Print, 244-246. (In Thai)
- Ulrich, R. s., Zimring, C., Quan, X., Joseph, A., & Choudhary, R. (2004). *The Role of the Physical Environment in the Hospital of the 21st Century: A Once-in-a-Lifetime Opportunity*. California: Robert Wood Johnson Foundation. 2-69.
- Wattana Dumrong. (2015). *Strategic Planning*. In *Government Strategic Planning* (9 ed., pp.5-28). Bangkok: Chula Unisearch. (In Thai)
- Wayne B. Jonas, R. A. (2003). *Investigating the Impact of Optimal Healing Environment*. *Alternative Therapies*, 36-40.
- Yufan Zhang , Patricia Tzortzopoulos and Mike Kagioglou (2018). Healing built environment effects on health outcomes: environment-occupant-health framework. *Building Research & Information*, 13-15.

ความพร้อมในการนำนโยบายการจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์ในสถานการณ์
การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ของโรงเรียนสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขตภาคเหนือตอนล่าง
Readiness to Implement Online Learning Management Policies
in Situations Coronavirus 2019 (COVID-19) Outbreak of School in the
Secondary Educational Service Area in the Lower Northern Thailand

สธิพร ชาวนชัย* อมรรัตน์ สารเลื่อนแก้ว**

Sathiraporn Chaowachai, Amornrat Santueankaew

Received: June 14, 2020 Revised: July 24, 2020 Accepted: July 25, 2020

บทคัดย่อ (Abstract)

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาความพร้อมในการนำนโยบายการจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์ในสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขตภาคเหนือตอนล่าง กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ผู้บริหารและครู สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขตภาคเหนือตอนล่าง ได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน และกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยการเปิดตารางของเครจซี่ และมอร์แกน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัย พบว่า ความพร้อมในการนำนโยบายการจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์ในสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขตภาคเหนือตอนล่าง ใน

* คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร จังหวัดพิษณุโลก Professor, Faculty of Education, Naresuan University, Phitsanulok, e-mail: mim2cute@gmail.com

** ศึกษาพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 37 Supervisor of Secondary Educational Area Office 37

ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.33$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านการสนับสนุนของผู้บริหารสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.21$) รองลงมา ได้แก่ ด้านการวางแผนของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ($\bar{X} = 3.71$) ด้านการติดตามและประเมินผล ($\bar{X} = 3.36$) ด้านการใช้สื่อและวัสดุอุปกรณ์ ($\bar{X} = 3.34$) ด้านความสามารถของครูผู้สอน ($\bar{X} = 3.28$) ด้านผู้เรียน ($\bar{X} = 3.13$) ด้านความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติ ($\bar{X} = 3.02$) และด้านการสนับสนุนของผู้ปกครอง ($\bar{X} = 2.59$) ตามลำดับ ส่วนผลการสัมภาษณ์พบว่า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษามีการเตรียมความพร้อมในการนำนโยบายการจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์ในสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ในทุกด้าน

คำสำคัญ (Keywords) : การจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์; เชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19); นโยบาย

Abstract

The purpose of this research To study the readiness to implement the online learning management policy in situations Coronavirus 2019 (COVID-19) outbreak of schools under The Secondary Educational Service Area in the Lower Northern Thailand. A sample were administrators and teachers in Secondary Educational Service Areas Lower northern. All samples were selected by multi-stage stratified random sampling and the sample size followed the table of Krejcie and Morgan. The research instrument was the questionnaire and interview form. The data were analyzed exploratorily in terms of average mean, standard deviation and content analysis. The results revealed that Readiness to implement online learning management policies in situations Coronavirus 2019 (COVID-19) outbreak of school in The Secondary Educational Service Area in the Lower Northern Thailand overall image which had the average in moderate level ($\bar{X} = 3.33$). As

area office ($\bar{X}$ =3.71), in tracking and evaluation ($\bar{X}$ = 3.36), in the use of media and materials ($\bar{X}$ =3.34), in the ability of teachers ($\bar{X}$ =3.28), in the learner ($\bar{X}$ =3.13), in the success of the implementation of the policy ($\bar{X}$ =3.02), and the parental support ($\bar{X}$ = 2.59), respectively. As for the interview results, it was found that The Secondary Educational Service Area and school are preparing to implement the online learning management policy in situations Coronavirus 2019 (COVID-19) outbreak in all aspects.

Keywords: online learning management; Coronavirus 2019 (COVID-19); policies

บทนำ (Introduction)

ปัจจุบันทั่วโลกให้ความสำคัญกับการลงทุนทางเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (Information and Communication Technology: ICT) เพื่อนำมาใช้เป็นเครื่องมือในการพัฒนาประเทศทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และการศึกษา จนเกิดภาพความแตกต่างระหว่างประเทศที่มีความพร้อมทาง ICT กับประเทศที่ขาดแคลนที่เรียกว่า Digital Divide ในขณะเดียวกันประเทศทั่วโลกต่างมุ่งสร้างสังคมใหม่ให้เป็นสังคมที่ใช้ความรู้เป็นฐาน (Knowledge Based Society) จนเกิดภาพความแตกต่างระหว่างสังคมที่สมบูรณ์ด้วยความรู้กับสังคมที่ด้อยความรู้ ที่เรียกว่า Knowledge Divide ในยุคของการปฏิรูปการศึกษา เราเร่งพัฒนาการศึกษาให้การศึกษาไปพัฒนาคุณภาพของคน เพื่อให้คนไปช่วยพัฒนาประเทศ เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ICT) จึงเป็นเครื่องมือที่มีพลานุภาพสูงในการช่วยเพิ่มประสิทธิภาพของการจัดการศึกษา เช่น ช่วยนำการศึกษาให้เข้าถึงประชาชน (Access) ส่งเสริมการเรียนรู้ต่อเนื่องนอกระบบโรงเรียนและการเรียนรู้ตามอัธยาศัย ช่วยจัดทำข้อมูลสารสนเทศเพื่อการบริหารและจัดการ ช่วยเพิ่มความเร็วและแม่นยำในการจัดทำข้อมูลและการ

ความพร้อมทางระบบคอมพิวเตอร์ การมีเครือข่ายโยงเข้า Internet สะดวก ผู้เรียนเรียนรู้การใช้เทคโนโลยี และมีโอกาสใช้ได้เต็มที่ แต่ในบางสถานศึกษาผู้เรียนอาจใช้เทคโนโลยีไม่คุ้มค่า ขาดเป้าหมายในการเรียนรู้สาระสำคัญตามหลักสูตรวิชาต่าง ๆ และขาดโอกาสในการใช้เทคโนโลยี เพื่อพัฒนาระบบการเรียนรู้อย่างแท้จริง คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, (2 มีนาคม 2563)

การเรียนแบบออนไลน์เป็นการสอนรูปแบบใหม่ที่นำคอมพิวเตอร์ และเครือข่าย อินเทอร์เน็ตมาเชื่อมโยงกันเป็นการสื่อสารระหว่างผู้สอน และผู้เรียน ทำให้สะดวกในการเรียนรู้ เพราะสามารถเรียนรู้ได้ทุกที่ทุกเวลา (มนัสนันท์ บุตรสอน, 2558) ซึ่งครูในยุคการเรียนรู้ในศตวรรษ ที่ 21 ต้องมีความสามารถในการสอนด้วยวิธีการสอนใหม่ ๆ และใช้บริบทของสังคมโลกที่เป็นอยู่ในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ การใช้เทคโนโลยีทางการศึกษา (educational technologies) เป็นองค์ประกอบที่สำคัญอีกประการหนึ่งของหลักสูตรการสอนในศตวรรษที่ 21 ประเด็นที่สำคัญ คือ ต้องตระหนักว่าไม่ใช่การสอนเทคโนโลยีแต่เป็นการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีอย่างเหมาะสมกับ ภาระงานสอนของครู เพื่อที่จะส่งเสริมและสนับสนุนการเรียนรู้ทั้งเนื้อหาในศตวรรษที่ 21 และ เนื้อหาที่มีอยู่เดิม รวมทั้งการพัฒนาทักษะในศตวรรษที่ 21 ในบางกรณี เทคโนโลยีที่เหมาะสมอาจ ไม่ใช่สิ่งที่มีราคาแพง หรือเป็นอุปกรณ์ทางอิเล็กทรอนิกส์ซึ่งอาจเป็นเพียงวัสดุอุปกรณ์ราคาถูก เช่น ดินสอ หนังสือ หรือการสนทนาอย่างมีความหมาย อย่างไรก็ตามข้อพึงตระหนักสำหรับผู้บริหารและ ครู คือ นักเรียนในสังคมปัจจุบันนี้เกือบทุกระดับมีแนวโน้มในการเรียนรู้ผ่านสื่อออนไลน์มากขึ้น ด้วยเหตุนี้ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ของนักเรียนจึงต้องพัฒนาตนเองให้มีความรู้ความสามารถด้าน เทคโนโลยีในบริบทของโรงเรียนให้มากขึ้นเพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงโดยเฉพาะจัดหาโปรแกรม สำ

สัดส่วนของครัวเรือนที่มีคอมพิวเตอร์ค่อนข้างต่ำ เมื่อเปรียบเทียบกับค่าเฉลี่ยของประเทศพัฒนาแล้ว นอกจากนี้ การสำรวจของสำนักงานสถิติแห่งชาติยังสะท้อนให้เห็นความเหลื่อมล้ำสูงในการเข้าถึงอุปกรณ์ดิจิทัล โดยเฉพาะครัวเรือนที่มีฐานะยากจน และครัวเรือนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ยิ่งไปกว่านั้น ยังมีนักเรียนกว่า 8 หมื่นคน อยู่ในพื้นที่ที่ไฟฟ้าเข้าไม่ถึง พงศ์ทัต วนิชนันท์, (15 พฤษภาคม 2558)

จากลักษณะดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจดำเนินการวิจัยเรื่องความพร้อมในการนำนโยบายการจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์ในสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขตภาคเหนือตอนล่าง เพื่อศึกษาความพร้อมในการนำนโยบายการจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์ในสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขตภาคเหนือตอนล่าง ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพการศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย (Research Objective)

เพื่อศึกษาความพร้อมในการนำนโยบายการจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์ในสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขตภาคเหนือตอนล่าง

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

ตอนที่ 1 การศึกษาความพร้อมด้วยแบบสอบถาม

1. รูปแบบ

3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามความพร้อมในการนำนโยบายการจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์ในสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขตภาคเหนือตอนล่าง แบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ความพร้อมในการนำนโยบายการจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์ในสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขตภาคเหนือตอนล่าง เป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บแบบสอบถาม ระหว่างเดือนเมษายน - พฤษภาคม 2563 จำนวน 361 ฉบับ และส่งแบบสอบถามเพิ่มอีก 20 เปอร์เซ็นต์ ของจำนวนกลุ่มตัวอย่างเพื่อป้องกันการตอบกลับของแบบสอบถาม ดังนั้นจึงส่งแบบสอบถามไปทั้งสิ้น 433 ได้รับกลับคืนมา 405 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 93.53 ซึ่งผู้วิจัยส่งแบบสอบถามทั้งหมดทางไปรษณีย์ไปยังโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์แบบสอบถาม โดยใช้

1. รูปแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research)

2. กลุ่มเป้าหมาย

ผู้บริหารและครูสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขตภาคเหนือตอนล่าง จำนวน 10 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง

3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ความพร้อมในการนำนโยบายการจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์ในสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ของโรงเรียนสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขตภาคเหนือตอนล่าง แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์ มีลักษณะเป็นแบบเติมคำตอบสั้นๆ

ตอนที่ 2 ความพร้อมในการนำนโยบายการจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์ในสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ของโรงเรียนสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขตภาคเหนือตอนล่าง มีลักษณะเป็นแบบสัมภาษณ์ชนิดกึ่งโครงสร้าง (Semi-Instructure Interview)

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความพร้อมในน่านโยบายการจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์ในสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขตภาคเหนือตอนล่าง ในภาพรวม

ความพร้อมในน่านโยบายการจัดการเรียนรู้	$\bar{X}$	SD	ระดับ
1. ด้านการวางแผนของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา	3.71	0.76	มาก
2. ด้านการสนับสนุนของผู้บริหารสถานศึกษา	4.21	0.71	มาก
3. ด้านการสนับสนุนของผู้ปกครอง	2.59	0.91	ปานกลาง
4. ด้านความสามารถของครูผู้สอน	3.28	0.85	ปานกลาง
5. ด้านการใช้สื่อและวัสดุอุปกรณ์	3.34	0.92	ปานกลาง
6. ด้านผู้เรียน	3.13	0.78	ปานกลาง
7. ด้านการติดตามและประเมินผล	3.36	0.87	ปานกลาง
8. ด้านความสำเร็จของการน่านโยบายไปปฏิบัติ	3.02	0.84	ปานกลาง
รวม	3.33	0.67	ปานกลาง

ด้านการวางแผนของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากำหนดรูปแบบในการจัดการเรียนการสอนในช่วงโควิด ได้ชัดเจนและมีความหลากหลายในทางปฏิบัติตามบริบทของโรงเรียน เพื่อนักเรียนทุกคนได้เข้าถึงโอกาสทางการศึกษา มีการสำรวจส่วนที่โรงเรียนขาดแคลน โดยเฉพาะด้านการวางระบบเครือข่าย อุปกรณ์การเรียนการสอนออนไลน์ในโรงเรียนขนาดเล็ก ควรจัดอบรมครูเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ออนไลน์เนื่องจากครูที่มีความรู้ด้านเทคโนโลยีมีไม่เพียงพอ และบางโรงเรียนมีครูอาวุโสจำนวนมากขาดความรู้ความเข้าใจในการใช้สื่อเทคโนโลยี

ด้านการสนับสนุนของผู้บริหารสถานศึกษา สถานศึกษาขาดความพร้อมในด้านสื่อเทคโนโลยี และโรงเรียนควรวางแผนการนิเทศ ติดตามการเรียนการสอนออนไลน์อย่างต่อเนื่อง

ด้านการสนับสนุนของผู้ปกครอง ผู้ปกครองไม่มีเวลาดูแลบุตรหลานเพราะต้องทำงานต่างจังหวัด และผู้ปกครองบางส่วนเป็นชาวไทยภูเขาซึ่งมีรายได้น้อย บางครอบครัวไม่สามารถสนับสนุนการเตรียมเครื่องมือสัญญาณการเรียนออนไลน์ จึงไม่มีความพร้อมที่จะรับการเรียนการสอนแบบออนไลน์เท่าที่ควร

ด้านความสามารถของครูผู้สอน ควรมีการจัดอบรมการเรียนการสอนแบบออนไลน์โดยหน่วยงานต้นสังกัด เพื่อเตรียมความพร้อมไปในรูปแบบเดียวกัน และครูผู้สอนบางส่วนยังกังวลเกี่ยวกับประสิทธิภาพและประสิทธิผลจากการจัดการเรียนรู้ออนไลน์อีกด้วย

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

1. จากการศึกษาความพร้อมในการนำนโยบายการจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์ในสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้ทุกหน่วยงานกำลังดำเนินการเตรียมความพร้อมในสถานการณ์ดังกล่าว อาทิ เช่น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาได้จัดทำแผนในการบริหารจัดการนโยบายการจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์อย่างเป็นรูปธรรม แต่นโยบายดังกล่าวยังคงต้องใช้เวลาในการเตรียมความพร้อม ซึ่งต้องอาศัยความร่วมมือของทุกฝ่ายทั้งสำนักงานเขตพื้นที่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครู ผู้ปกครองนักเรียน และความรับผิดชอบของผู้เรียนเอง สอดคล้องกับพร ลิ้มรัตนมงคล และจิรัชมา วิเชียรปัญญา (2556) ได้ศึกษาปัจจัยแห่งความสำเร็จของการเรียนออนไลน์ของผู้เรียนโครงการมหาวิทยาลัยไซเบอร์ไทย พบว่า ปัจจัยแห่งความสำเร็จประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ ด้านเทคโนโลยี ด้านบทเรียน ด้านผู้สอน และด้านผู้เรียน ส่วนการพัฒนาแนวทางแห่งความสำเร็จของการเรียนออนไลน์ของผู้เรียนอยู่บนพื้นฐานแนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้ต่างเวลา และการเรียนรู้ผ่านเทคโนโลยีเคลื่อนที่ เช่น มีการใช้เครื่องมือและเทคโนโลยีเพื่อการสื่อสาร และการเรียนรู้ที่หลากหลาย การให้ผู้เรียนสามารถเลือกเรียนในช่วงเวลาใดก็ได้โดยอยู่บนพื้นฐานของการให้ผู้เรียนสามารถควบคุมการเรียนรู้ด้วยตนเอง หรือมีการ

3. จากการศึกษาความพร้อมในการนำนโยบายการจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์ในสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) พบว่า ด้านการสนับสนุนของผู้ปกครองอยู่ในระดับน้อยที่สุด ทั้งนี้เนื่องจากผู้ปกครองขาดความพร้อมในเครื่องมือสัญญาณการเรียนออนไลน์ และผู้ปกครองบางส่วนยังไม่เข้าใจรูปแบบการเรียนการสอนออนไลน์ ดังนั้นหน่วยงานทางการศึกษาควรสำรวจความพร้อมของนักเรียน และมีมาตรการที่หลากหลายเพื่อเตรียมความพร้อมในการเข้าถึงการเรียนทางไกลของเด็กที่มีสภาพความขาดแคลน และโรงเรียนที่มีบริบทแตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของวิทัศน์ ฝึกเจริญผล และคณะ ได้สำรวจความพร้อมในการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ภายใต้สถานการณ์ระบาดไวรัส Covid-19 พบว่า นักเรียนยังขาดปัจจัยพื้นฐานในการเรียนรู้ผ่านระบบออนไลน์ ผู้ตอบแบบสอบถามเชื่อว่า มีนักเรียนเพียง 64% มี smart phone 34% มีคอมพิวเตอร์หรือแท็บเล็ต 43% มีอินเทอร์เน็ตที่บ้าน และเมื่อให้ประเมินศักยภาพของนักเรียน ผู้ตอบแบบสอบถามเชื่อว่า มีนักเรียนเพียง 48% ที่สามารถเข้าถึงระบบออนไลน์ได้ 45% เรียนรู้ผ่านระบบออนไลน์ได้และ 40% สามารถบรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้ได้ วิทัศน์ ฝึกเจริญผล และคณะ, 4(1) : 44-

1) จากผลการวิจัยพบว่า ครูผู้สอนบางส่วนขาดความรู้ในเรื่องเทคโนโลยี ดังนั้นผู้บริหารควรจัดอบรมพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ให้กับครูผู้สอน

2) จากผลการวิจัยพบว่า นักเรียนบางส่วนขาดวัสดุอุปกรณ์ในการเรียน ดังนั้นผู้บริหารควรสำรวจความต้องการของนักเรียน และสนับสนุนงบประมาณในการช่วยเหลือ

3) จากผลการวิจัยพบว่า ผู้ปกครองบางส่วนขาดความรู้ในการใช้เทคโนโลยี ดังนั้นผู้บริหารควรจัดอบรมให้ความรู้ หรือจัดทำคู่มือการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ สำหรับผู้ปกครอง

4) จากผลการวิจัยพบว่า ครูผู้สอนให้ข้อเสนอแนะว่าเห็นควรนิเทศกำกับติดตามการเรียนการสอนแบบออนไลน์อย่างต่อเนื่อง ดังนั้นสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรกำหนดปฏิทินการนิเทศ และใช้เทคนิคการนิเทศอย่างหลากหลาย เพื่อติดตามช่วยเหลือครูผู้สอน

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1) ควร

พชร ลิ้มรัตนมงคล และจิรัชฌา วิเชียรปัญญา. ปัจจัยแห่งความสำเร็จของการเรียนออนไลน์ของผู้เรียนโครงการมหาวิทยาลัยไซเบอร์ไทย 2556. **วารสารรังสิตสารสนเทศ**. 19(2), 54-63.

พงศ์ทัศ วนิชานันท์, **การศึกษาพื้นฐานในยุค โควิด-19: จะเปิด-ปิดโรงเรียนอย่างไร?**, [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : <https://tdri.or.th/2020/05/basic-education-in-covid-19-crisis-reopening-school-after-lockdown/>. [2 มีนาคม 2563.]

มนัสนันท์ บุตรสอน. (2558). “การพัฒนาบทเรียนออนไลน์ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยีเรื่องการใช้โปรแกรมนำเสนอข้อมูล ชั้นประถมศึกษาปีที่

การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการตัดสินใจศึกษาต่อทางด้านภาษาจีน
ระหว่างมหาวิทยาลัยในประเทศไทยกับมหาวิทยาลัยในประเทศจีน
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 แผนการเรียนภาษาอังกฤษ-ภาษาจีน
โรงเรียนในพื้นที่จังหวัดปทุมธานี

The Study of factors Influenced Decisions to Study Chinese in Thai
Universities and Chinese Universities of Matthayom 6 Students
who studied English-Chinese Program in Pathumthani

ยุภาพร นอกเมือง * 罗洵** สันติพงษ์ ทองดี***

Yupaporn Nokmueang, Luo Xun, Santipong Thongdee

Received: June 13, 2020 Revised: July 20, 2020 Accepted: December 10, 2020

บทคัดย่อ (Abstract)

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์

ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการตัดสินใจศึกษาต่อทางด้านภาษาจีนระหว่างมหาวิทยาลัยในประเทศไทยกับมหาวิทยาลัยในประเทศจีนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 แผนการเรียนภาษาอังกฤษ-ภาษาจีน โรงเรียนในพื้นที่จังหวัดปทุมธานี พบว่า ปัจจัยด้านบุคลากรของสถาบันการศึกษา ($\bar{X}=4.42$, S.D.=0.59) มีผลต่อแรงจูงใจในการตัดสินใจมากที่สุด ส่วนผลการวิเคราะห์สัดส่วนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 แผนการเรียนภาษาอังกฤษ-ภาษาจีน โรงเรียนในพื้นที่จังหวัดปทุมธานีที่ตัดสินใจศึกษาต่อทางด้านภาษาจีนระหว่างมหาวิทยาลัยในประเทศไทยกับมหาวิทยาลัยในประเทศจีน พบว่า มีสัดส่วนของผู้ตอบแบบสอบถามที่ไม่เคยเดินทางไปประเทศจีนแต่ตัดสินใจศึกษาต่อมหาวิทยาลัยในประเทศไทยมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 43.75 จากผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่านักเรียนไทยยังมีความเชื่อมั่นในหลักสูตรและคุณภาพการจัดการเรียนการสอนทางด้านภาษาจีนของมหาวิทยาลัยในประเทศไทย ซึ่งจะเห็นได้จากผลการวิจัยที่พบว่าร้อยละ 2.23 ของนักเรียนที่เคยเดินทางไปประเทศจีนแต่กลับตัดสินใจศึกษาต่อทางด้านภาษาจีนในมหาวิทยาลัยประเทศไทย

some of students who have been to China decided to study Chinese in Thai universities. while 2.23% of the students who had been to China decided to study in Chinese universities

Keywords: Decisions; the study in Thai universities and Chinese universities; Chinese; Matthayom 6 students

บทนำ (Introduction)

ปัจจุบันภาษาต่างประเทศได้รับความนิยมเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะภาษาจีนซึ่งเป็นภาษามิบบาทสำคัญทางการค้าและเศรษฐกิจของโลกระดับต้น ๆ ทำให้หลายโรงเรียนในประเทศไทยได้มีการเปิดทำการเรียนการสอนภาษาจีนในโรงเรียน โดยเฉพาะ

หนึ่งจังหวัดที่อยู่ในเขตอุตสาหกรรมที่สำคัญของประเทศ ซึ่งผู้ที่มีความรู้ความสามารถด้านภาษาจีนจะเป็นแรงงานสำคัญในย่านนี้ ประกอบกับในแต่ละปีมีนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 แผนการเรียนภาษาอังกฤษ-ภาษาจีน ของโรงเรียนในพื้นที่จังหวัดปทุมธานี สำเร็จการศึกษาเป็นจำนวนมาก จึงทำให้ผู้วิจัยสนใจศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการตัดสินใจศึกษาต่อทางด้านภาษาจีน ระหว่างมหาวิทยาลัยในประเทศไทยกับมหาวิทยาลัยในประเทศจีนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 แผนการเรียนภาษาอังกฤษ-ภาษาจีน ของโรงเรียนในพื้นที่จังหวัดปทุมธานี และเพื่อศึกษาส่วนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 แผนการเรียนภาษาอังกฤษ-ภาษาจีน ของโรงเรียนในจังหวัดปทุมธานี ที่ตัดสินใจศึกษาต่อทางด้านภาษาจีน ระหว่างมหาวิทยาลัยในประเทศไทยกับมหาวิทยาลัยในประเทศจีน

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยเตรียมแบบสอบถามให้เพียงพอกับจำนวนของกลุ่มตัวอย่างหรือผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 224 คน
2. ทำการแจกแบบสอบถามจำนวน 224 ชุด ครอบคลุมจำนวนกลุ่มตัวอย่าง และเก็บแบบสอบถามคืนครบถ้วน จำนวน 224 ชุด พร้อมตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม
3. เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการบันทึกข้อมูลจากแบบสอบถามแต่ละชุดและวิเคราะห์ข้อมูล

คุณลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง		จำนวน (n = 224)	ร้อยละ
5. เคยเดินทางไปยังประเทศจีนหรือไม่			
	เคยเดินทางไปยังประเทศจีน	75	33.5
	ไม่เคยเดินทางไปยังประเทศจีน	149	66.5
6. การวางแผนศึกษาต่อทางด้านภาษาจีนระดับมหาวิทยาลัยภายในประเทศหรือประเทศจีน			

จากตารางที่ 1 ตารางแสดงจำนวน และค่าร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ด้านที่ 1 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 162 คน คิดเป็นร้อยละ 72.30 รองลงมา เพศชาย จำนวน 62 คน คิดเป็นร้อยละ 27.70 ตามลำดับ ส่วนใหญ่มีเกรดเฉลี่ยสะสม (5 เทอม) 3.01-3.50 จำนวน 79 คน คิดเป็นร้อยละ 35.3 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามเริ่มเรียน ภาษาจีนตั้งแต่ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 153 คน คิดเป็นร้อยละ 68.3 ส่วนใหญ่ไม่เคย

ประเทศจีนและตัดสินใจศึกษาต่อมหาวิทยาลัยในประเทศจีน จำนวน 70 คน คิดเป็นร้อยละ 31.25 และไม่เคยเดินทางไปประเทศจีนและตัดสินใจศึกษาต่อมหาวิทยาลัยในประเทศไทย จำนวน 98 คน คิดเป็นร้อยละ 43.75 ตามลำดับ

ตารางที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยส่งผลต่อแรงจูงใจในการตัดสินใจศึกษาต่อทางด้านภาษาจีน ระหว่างมหาวิทยาลัยในประเทศไทยกับมหาวิทยาลัยในประเทศจีน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 แผนการเรียนภาษาอังกฤษ-ภาษาจีน ของโรงเรียนในพื้นที่จังหวัดปทุมธานี จำแนกตามปัจจัยในแต่ละด้านได้ดังนี้

ปัจจัยที่มีผลต่อการศึกษาด้านภาษาจีน	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
ปัจจัยด้านบุคลากรของสถาบันการศึกษา			
1.คณาจารย์มีความรู้ ความสามารถตรงกับสาขาวิชาที่สอน	4.32	0.93	มาก
2.คณาจารย์มีบุ			

ในระดับมาก ได้แก่ ร่มรื่น มีต้นไม้และโต๊ะสำหรับอ่านหนังสือและพักรับประทานอาหาร ($\bar{x}=4.39$, S.D.=0.72) ปัจจัยด้านความคาดหวังหลังสำเร็จการศึกษา เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ปัจจัยด้านความคาดหวังหลังสำเร็จการศึกษาที่อยู่ในระดับมาก ได้แก่ สาขาที่สำเร็จการศึกษามีโอกาสเติบโตและมีงานรองรับ ($\bar{x}=4.47$, S.D.=0.59)

สถานศึกษาจะต้องเข้าถึงนักศึกษาที่มีความเป็นกันเอง รวมทั้งรับฟังและหาแนวทางในการช่วยแก้ไขเมื่อนักศึกษาในมหาวิทยาลัยของตนเองประสบปัญหาอย่างเต็มกำลังและสุดความสามารถ

ปัจจัยด้านภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัย พบว่า เป็นมหาวิทยาลัยที่มีความโดดเด่นด้านเทคโนโลยีและ

ปัจจัยด้านความคาดหวังหลังสำเร็จการศึกษา เมื่อพิจารณาพบว่า สาขาที่สำเร็จการศึกษามีโอกาสเติบโตและมีงานรองรับ เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการศึกษาต่ออยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **วัลลภา สัมฤทธิ์ (2560)** ได้ทำการศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อระดับปริญญาตรี หลักสูตรนานาชาติของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนรัฐบาล ในเขตกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า ด้านผลผลิตและคุณภาพ

เอกสารอ้างอิง (References)

- กัลยา วานิชย์บัญชา. (2550). **การใช้ SPSS for Windows ในการวิเคราะห์ข้อมูล**. พิมพ์ครั้งที่ 10. กรุงเทพมหานคร: คณะพาณิชยศาสตร์และการ

การศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูการศึกษาพิเศษ
เครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพศูนย์การศึกษาพิเศษ เครือข่ายที่ 7

สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

The Study to Desirable Characteristics of Teachers in the Regional
Special Education Central, Network Group 7, Under the Office of
Special Education Administration.

= 4.32) ด้านมนุษยสัมพันธ์ต่อผู้ปกครอง ($\bar{X}$ = 4.31) ด้านความสำเร็จในการเรียนร่วม ($\bar{X}$ = 4.29) ด้านการสอน ($\bar{X$

Desirable Characteristics of Teachers in the Regional Special Education Center, network group 7, under the office of Special Education Administration. Classify by gender, education levels, and current

การศึกษาให้กับเด็กที่มีความต้องการพิเศษแต่ละประเภท พัฒนาทั้งด้านความรู้ อารมณ์ สังคม จิตใจ และการช่วยเหลือตนเองในชีวิตประจำวัน เพื่อให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษ สามารถอยู่ร่วมกับคนในสังคมได้อย่าง

ประกอบด้วย 1) ด้านความรู้ด้านการ

2. ผู้วิจัยส่งหนังสือขอเก็บข้อมูล พร้อมส่งแบบสอบถามถึงครูผู้สอน เคร

ตารางที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ

ตารางที่ 4 การเปรียบเทียบคุณ

